

העולם הזה

פרשת הנשק לאיראן

עמידם

ניר:

השעייר

לעזאזל

לישון כלונל זה אמריקה

קשור בראש

עודפי יצוא במידות אמריקאיות

מצעי הפלנל המבוקשים ביותר בעולם כעת בהישג ידך, והחורף תוכלי ליהנות מרמה חדשה של מותרות. לילות חמים, רכים ומלטפים, לילות של פינוק שנסות אמריקה כבר גילו.

מצעי הפלנל של כיתן מעודפי יצוא לארה"ב מגיעים אליך במידות ובארזות אמריקניות מקוריות, המתאימות לכל סוגי המיטות בארץ.

להנאתך מבחר צבעים ודוגמאות. כולם 100% כותנה, אין צורך בגיהוץ.

35% הנחה במבצע "החורף מתחיל"

לדוגמא:

סדין זוגי עם גומי 203x153 ס"מ במקום 36.54 ש"ח,

רק 23.75 ש"ח

סדין מכפלת יחיד 244x168 ס"מ במקום 29.36 ש"ח,

רק 19.08 ש"ח

אז למה שרק האמריקאים יתנו?

להשיג ברשת חנויות המשביר לצרכן, כל-בו שלום, שקם, טתה, כיתן, כיתן סנטר ובחנויות המובחרות.

כיתן
KITAN-HOME FASHION DIVISION

עוד על המיפגש ברומניה (לרומניה ובחזרה), העולם הזה 26.11.86 ואילך).

אני הקטן באלפי ישראל, שרמי כבר ניגר פעם בקרב על תקומתה וקיומה של ישראל שלי, מכריז ומודיע בזה כי אם על בקשי את שלום ארצי והבטחת עתידה (במיפגש השלום ברומניה, למשל), כבוגרים איתנו, הרי חסדי "ישראל הגדולה" והעומדים מאחוריהם הם בוגרים פי שיכעס ושיכעס, ברחותם כל נסיון להשיג שלום וכנסם את המעט והיקר כל-כך שיש לנו. דב ירמיה, נהריה

רועה בשדות זרים

על תגובתה של אשה נבגדת (רחל המרחלת), העולם הזה 26.11.86.

אני מודה ומתוודה: דבר ראשון אני פותחת בעיתון את עמודי רחל המרחלת. איזה סיפורים! איזה עלילות! איזה ציובותיים (אמיתיים, אני מניחה) והנה השבוע נדהמתי למיקרא הסיפור של המחזאי (אתם כבר יודעים מי) שחור הביתה אחרי ש"רעה" קצת בשדות זרים, ואשתו פשוט התי עלמה מכל הסיפור. הוא חזר הביתה, בשבילה זה מספיק וכולם יכולים לקפוץ לה.

הם יכולים לקפוץ, אבל אנחנו לא צריכים להסכים איתה. אני, למשל, לא פמיניסטית, לא מטומטמת וחיה בסוף המאה ה-20 ומבינה עניין. אבל אם בעלי היה הולך לרעות, הייתי מודיעה לו שיואל להישאר אצל הפרות (או הכבשים, תלוי איפה הוא רעה).

הייחוד האיסלנדי

על עיסוקיו של כתב רשות השידור, ישראל סגל, בימי ועידת הפיסגה באיסלנד (שידור), העולם הזה 26.12.86.

נו, באמת, בזה היה צריך מר סגל לעסוק ברייקאוויק? בלהטיף מוסר לאסירי-ציון שביקש להפגין נוכחות?

מר סגל היה יכול לעסוק בדברים הרבה יותר מעניינים. מרוע, למשל, הוא לא ריווח לנו, כפי שדווח בכלי-תיקשורת רבים בעולם. על ייחוד מעניין באמת של איסלנד: אין לה כוחות מוויינים ומיטרתה מונה 350 שוטרים בלבד, כולם בלתי-חמושים.

יצחק דיקשטיין, תל-אביב

חתן חופשי

על הופעתו של סמנ"ל חברה ממ' שלתית בכנסת (אנשים), העולם הזה 26.12.86.

בספרים על הופעתו של אבנר סרוסי, בעל המינוי "מטעם" בחברת-הבגנה הממשלתית, הי' תה לכם פליטת-קולמוס (או שזאת היתה שגיאת דפוס? כתבתם כי סרוסי התלבש כמו חתן לחופש תו. והלא מטבע-הלשון הוא כמו חתן לחופש תו!)

במחשבה שניה, אולי אין זאת שגיאה כלל, אלא ריוקא חידוש מרענן. למשל, במקום האימרה, "בן שמונה עשרה לחופה" הרבה יותר מתאים, "בן שמונה עשרה לחופשה" (לפני גיוס לצה"ל).

מאיר חביבי, ראשון-לציון

הטלה גמר את החודש

על תחזיותיו של ההורוסקופ (העולם הזה 26.11.86).

אין לכם מושג בכמה עניין אני קורא את ההורוסקופ שלכם, ובאיזו ריכות אני עוקב אחר עצותיו.

השבוע, לקראת סוף החודש, ראיתי, לפי המצב בבנק, שאני לא גומר את החודש, אך בתור בן מזל טלה שמתי לב להבטחת ההורוסקופ כי "במישור הכספי צפויה הקלה". קניתי כרטיס פיס, ממש כרגע האחרון (ביום החמישי אחר הצהריים), ולמחרת גיליתי כי זכיתי ב-300 שקל. זה היה כול. גמרתי את החודש.

אילן פרנקל, תל-אביב

טיפול מסור

על טיב הטיפול בבית-חולים גלילי (אין אקמול בפריה), העולם הזה 26.11.86.

(המשך בעמוד 4)

מתחת לשטיח הפרסי

הפעם "אלצו הפוליטיקאים הישר" אליים רענות על השאלות של חוקרים אמריקאיים. אלה אומנם מומוסים מאוד. אבל לא יניחו לנחקרים ל-

5 6 8

מוסר כליות

פרק ב' בשערוריית הכליות הגנובות: הד"ר ברנזו סיגל, שהעלים את הכליות כדי למנוע ממחתרתו לבצע ניתוח שתילה, זוכה כעת בגי' בויז המלא של מנכ"ל מישרד-הבריאות הפורש!

33

וענונו: קלסתרן

על השאלה מה בדיוק עשה מרדכי וענונו, והאם הוא אשם בבגידה, יענה בית-המישפט. אך השאלה הציבורית המעניינת ביותר היא: מדוע עשה את אשר עשה? אורי אבנרי משרטט את דיוקנו של נער ממארוק. שגדל בג' ארץ בניכור, בחוסר-שייכות.

11

כדור של שבת

מדור הספורט החדש של העולם הזה: אורי מלמיליאן ומשה סיני יתמודדו על המיגרש בשבת הקרובה. מה רצתם על המישחק, ומה הם חושבים זה על זה? אהודי ביתר ידשלים ועקו לבאר-שבעים: "וענונו" אהודי הפועל באר-שבע לא נותרו חייבים, ושגנו: "רפי לוי"

39

רחל המרחלת מדווחת:

הקבלן שלום גניש מכר וילה 2.5 מיליון דולר, ליויל עופר, ורונית יער עברה לוויילה משלה עם בעלה רבי-החובל • ליאון צירני מחכה לדוג' מנית שלומית אמיר (בתצלום) • אהבת הזמרת והשחקנית • מסעות דינה בין יגאל ארנן, דאן נתן ואפי ארזי • התוכי של ברמלה זילברמן מתחרה בתי נוקט שלה • קשיי ההסתגלות של אייבי נתן לחיינישואין.

40

המדורים הקבועים:

מיכתבים - שלום רוזנפלד
איגרת העורך - עוזי ושות'
תיק חקירה - אל שווימר
במדינה - מעיל בצבע בז'
תשקוף - מי זה שימקון?
הנרדן - נער בשם וענונו
אנשים - האפיפיור והאב החרמן
רף חרש - מארכס נעלם
מהסיפריה
יומן אישי - הבית ברחוב מיזרחי

דמיאניוק ללא סניגור?

מרק אוקונור, סניגורו של ג'ון דמיאניוק, שוקל להתפטר מהתיק, במחאה על כך שלא נמצא פרקליט ישראלי שייעצור לו, ובגלל הרג-שתו ש-המישחק מכור.

25

מהנרס לקאקי

רופא רוסי, בעל ותק של 32 שנים ומהילה בתחומה, עלה בשנת 1980 ונשלח לעבור הכשרה מיקצועית אצל חובשו, כדי שתדע איך למדור קאקי. בסוף שלח לו מישרד-הבריאות תעודה המע' ניקה לו תואר מהנרס!

30

תעלומת סינתיה

ארטור קסטלר, חסיד המתות החדש, התאבד בגיל 78, לפני שלוש שנים. ירידיו לא הופתעו, אבל הרגישו שלא כנוח בכך ששיכנע את אשתו, סינתיה בת 55, להצטרף אליו. רק עכשיו נפתרה תעלומת התאבדותה והוסר ממנו הצל.

14

השכן ממול

לא הרחק מהארץ, ממש ממול, באי השכן קפריסין, ניתן לבנות חופשת-כיף אמיתית בשפת-הים שטופת-השמש או בהרים המושלגים, ואפילו להינשא ללא תיווך הרבנות.

20

מה הם אומרים - דדי צוקר, רוחמה מרטון, יאיר שטרן
ארדון רובינשטיין ומאיר בר-דוב
זה וגם זה - בגשם אין דואר
חלון ראווה - פאייטיס מעור
קולנוע - היפאנים באים
בלי הרדמה - רופא או מהנדס?
הורוסקופ - מיבחן קשתים
שידור - סקופ דאשתקד
ספורט - השבת בבלומפילד!
רחל מרחלת - על כל העולם
תשבצופן

כתבת השער האחורי:

אהובת הקצין

נדיה חדר, אשתו של קצין-המישטרה המפורסם מישל חדר (בתצלום), מספרת על הרומאן של בעלה, שגרס לו ולמישפחתו כל-כך הרבה צרות: "למה האשה הזאת מכפישה את מישפחתי אבל מנסה להסתיר את זהותה ואת שמה מעיני הציבור? יש לה איזו חסינות?"

36

תמונות מחי' גיתית

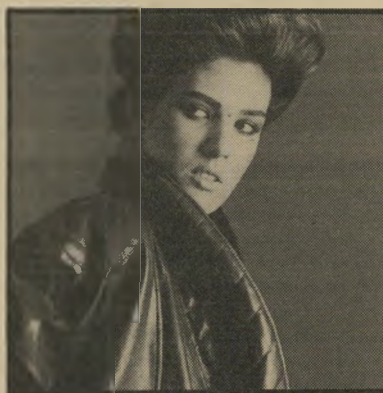
גיתית איוראלוב ממשיכה לספר על עצמה: ילדותה, הגברים בחייה, תיקוונה לעתיד. היא פותחת לפני העולם הזה את אלבומו-התצלומים הפרטי שלה, כולל תצי' לומייהחמנה, טיולים עם חב' רים. תמונות מחייהנישואין.

26

פוזת בלי פוזת

אפרים ארדה, שנפטר השבוע, מראשוני הצלמים של תל-אביב, נהג להסתובב ב"רחובות העיר במשך 50 שנה ולצלם עוברים ושבים. "תעשה פוזת, בלי פוזת", היה מבקש ממצלומיו, "תשתדל שלא להשתדל!"

34

ויהי עור

עור כמו כל דבר: בהדפס פאייטיס מבריק ונוצץ, בסיגנון הקרוקודיל, עם שסע עמוק ומחשוף נדיב: חליפות טוקסידו לערב, חליפות פות מקסי לאירועים, חליפות במראה הספארי, חליפות ספורטגוסם חליפות-עבודה.

22

מיכתבים

(המשך מעמוד 3)

רוב העובדות בידיעה פשוט אינן נכונות. אנחנו המישהפה בה מדובר. נכון שהדרך לבית החולים פוריה היתה חשוכה, אך משהגענו, לפי השילוט המקובל לגבי בתי חולים, מצאנו צוות מסור של שלושה רופאים, שתי אחיות ורנטגנולוג, שטיפלו בנו במסירות.

ומה אם עזרנו לגבס את רגלו של בנו, אורי? לשם כך היה צורך בארבעה איש, וחוריהמיון היה מלא חולים. אורי רק נהנה מכך שהינינו לידו וששותפנו בטיפול. והרופא גם מצא זמן להסביר לו מה הוא עומד לעשות וגם קיבלנו אקמול — בנוזל, מה שהרבה יותר התאים למצב.

חוריהמיון בפוריה בוודאי זקוק לצוות גדול יותר, אך הטיפול שנתן הצוות במקום היה אדיב, מסור וטוב, ועל כך מגיע להם ישר כות! ורוב מישהפה שטמלר, תל-אביב תודות.

כללי הטקס והנימוס

על מקום ישיבתם של מנובדים בטקס (אנשים), העולם הזה 15.10.86.

בכיתוב לתצלום של גונר רפי סויה ורעייתו מוסבר כיצד חלפה התהילה של מר סויה, שהושב בשורה השנייה, עת ישבו בשורה הראשונה מנובדים כמנהל הנמל.

מה ששכחתי לציין הוא שהאירוע, בהש"ת תפוח ראשיהממשלה היוצא, שימעה פרס, נערך בנמל אשדוד, והמארח היה מנהל הנמל, אילן אור, ומקומו של מארח ליד אורחו, לפי כל כללי הטקס והנימוס.

חיים שושן, נמל אשדוד

לא תיקווה ולא תקומה

על ציטוט נכון מן המקורות (סכין בגב), העולם הזה 5.11.86.

מצטער. אבל אצלנו (בתפילה) כתוב "למל-שינים אל תהי תיקווה" ולא כפי שאורי אבנר כתב "למלשינים אל תהיה תקומה" (בהקשר ל-ח"כים שביקשו להסב את תשומת-לב השילטר נות לאיחזיקות אפשרית של המיפגש ברומניה).

שלום רוזנפלד, הרצליה

● הקורא רוזנפלד, לשעבר עורך מעריב, צודק. המובאה המלאה, מתמלית שמונה עשרה, היא: למלשינים ולמנים אל תהי תיקווה!

הרון מרימונה

על כליאתו החשאית של מרדכי וענונו (הרון ממונטה כריסטו), העולם הזה 12.11.86.

איני בטוח באשר להטות בין מרדכי וענונו, הצלם מרימונה, לבין הרון ממונטה כריסטו, אלא אם כן מתכוונים רק לעובדת מעצרו המפורסם של וענונו. הרון המקורי, גיבור סיפורו המפורסם של אלכסנדר דימה צרפתי, היה אדם שנכלא על לא עוול בכפו בצינוק במרתפי כלא על אי בודר, ושם למד. מפי חבר לכלא, על קיומו ומיקומו של אוצר גדול ומוסתר היטב. כאשר אותו חבר נפטר, העמיד הרון פנים שהוא הגויה, וכך הוטל למים שהקיפו את הכלא. שחה לחופשי, חשף את האוצר, הפך לבעל הון עתק והשתמש בו בשיטות עקיפות ותוחכמות, לגמול למיטיביו בעבר ולנקום באלה שהרעו עימו.

גבי אלקיים, חיפה

אמריקה

על עצה עניינית שנפלה לידי של קורא בארצות-הברית.

אולי יש לקוראים בארץ עניין בתוכנו של חזר לעובדיהמרינה האמריקאיים שנפל בימים אלה, דרך מיקרה, לידיו. מדובר גם על עובדי מדינה המבלים את ימיהם מול צג המחשב והנכנסים. כתוצאה מכך, ללחץ ולעייפות: החזר מציע להם להתנער מן העייפות ולהשתחרר מן הלחץ בעזרת תרגילים מסויימים ותכופים. תוך כדי עבודתם מול המחשב: "מעט גילגולי עיניים" מעט פשיטות אצבעות. מעט הרמות ורגליים!" אמריקה!

חנן גילדוויכר, וושינגטון

לגה הקומוניסטית הפלסטינית ופירסמו גילוי דעת משותף הקורא לוועידה בינלאומית לשלום במזרח-התיכון, המגנה את מדיניות האימפריאליזם האמריקאי המחבל במאמציהם השלום ומסתייג מהסכסע-עמאן, המדבר על ידידות בין אש"ף לבית-המועצות והמתנגד לכל צעד המת-עלם מזכויותיו של העם הפלסטיני ומנציגותו אש"ף.

לדעתי, לא זו בלבד שאין בהודעה זו ובכלל ההתפתחות באש"ף משום הקצנה, כי אם להיפך, אני רואה בהתפתחות זו באש"ף התפתחות חיובית ונכונה. ל"מתקדמת" הערכה הפוכה, ולכן הסתייגותה מהגנישה ברומניה.

גם לא נכון שה"מיפגש היה קצר". המיפגש ארך שעות, היה בלתי-אמצעי וירידותי, עצם המיפגש — זה הדבר החשוב ביותר וזה הושג, לא היתה שום תוכנית להוצאת הודעה משותפת. מישלח-אש"ף מצידה פירסמה הודעה, ולדעתי טובה, שמעריכה כחיובי ביותר את המיפגש, ועוד פגם מוצא אורי אבנר במישלחתו: "הס"ק קוד הבין-לאומי של האירוע, שהיה אמור ליצור דרמה בינלאומית — שאף לאפס".

נכחו בזמן המיפגש יותר ממאה עיתונאים מהמערב ומהמזרח. סוכנויות-הידועות מהגדולות לות ירפ"ר, רויטר, אסושייטד פרס וכן סוכנות-הידועות הסובייטית טאס הודיעו על המיפגש, בעיתונים מהגדולים ביותר באירופה פורסם על המיפגש ברומניה. כך בארצות-הערב ובקרב הפלסטינים, ומה שנוגע לישראל, העובדות של פירסום הרב מדברות בעד עצמן.

המיפגש לא היה "רל ומקוצץ", לרידם של המארחים הרומניים, וכן לדעת נציגי אש"ף, לא קבע מיספר המשתתפים. עצם קיום המיפגש ובואם של שוחררי-שלום מישראל בעלי השקפות שונות הוא שקשע. נכון שיכול להתפתח בו יותר מבפני שהשתתפו, וחבל על-כך שחברי המישלחת מהחזית המזרחית לשלום" הסתלקו. אנחנו עשינו כמיטב יכולתנו למען השתתפותם. האש"ף מים באי-השתתפות חברי אירגון זה, הם אלו שהתנגדו לצאת למישלחת, סילפו עובדות, הש"תמשו בכובים ובהשמצות.

עצם המיפגש הצליח הצלחה גדולה, ומי שלא נבחר בו — הפסיד.

מי הזמין מי?

עוד באן דבריו של דובר ר"ח, האיש העיקרי שבחש בקדירה זו. הוא כולו מלאכת-מחשבת של תעמולה, שאין לה ולא כלום עם העובדות: לא זה בלבד שהנשיא ניקולא צ'אושקו העביר את המיפגש למקום נידח ומנותק, מבלי לשאול את המשתתפים, ותוך מסירת סיפור-בדים על "ערפל בבוקרשט", ולא הופיע בעצמו במיפגש, אלא שאף רומני אחד לא השתתף במיפגש, לא בירך אותו ולא ישב כראשו, כפי שהובטח.

מבין 21 חברי המישלחת, היו ארבעה עסקנים של ר"ח — עסקניהמפלגה היחידים במישלחת, חוץ משני אנשי מפ"ם, שטענו כי לא הופיעו בשם מפלגתם. כן היו במישלחת שני אנשי שס"י — גוף שהיה שייך לחזית של ר"ח (חד"ש) ושקרא לחבריו להצביע בעד ר"ח. כמו כן היה בה חבר נוסף המקורב לר"ח. כלומר: 33% (ולא 40%, כפי שנאמר בטעות).

אין כל אמת בטענת הדובר כאילו ר"ח קידמה בכרכה את הצטרפותו למישלחת של כל חבר, בלי הבדל השקפה. עוזי בורשטיין עצמו תבע מן המארגנים באופן אולטימטיבי לסלק מן המישלחת את כל אנשי הרשימה המתקדמת, ואלה אכן סולקו. התברר היחיד של המתקדמת שנסע, אדם קלר, נסע בכרטיס שרכש ברכה האחרון מכספו, אחרי שלא זכה בכרטיס — למרות שנתנו בידי המארגנים 70 כרטיסים.

מאלפת הקביעה של בורשטיין כי "המארגן תי להבטחת הצלחת של המיפגש על-ידי הוואג" גנים", אילו "מארגנים" השליטנות הקומוניסטיים של רומניה? ומה היתה תרומתו שלו להצלחה? פירוש הפסוק: דובר ר"ח הוואג על-ידי הרומנים כקומיסר פוליטי, וניהל את המיפגש מרחוק, מבלי להסתבך בעצמו בהפרת חוק.

אומנם הגיעו יותר מ-100 עיתונאים למיפגש, אך הם באו כדי לסקר מיפגש כפי שהיה צריך להיות, ולא את זה שהיה. מיפגש זה זכה בסיקור שאכן לאפס.

לעומת המיפגש שתוכנן, ושובו היו צריכים להשתתף עשרות פעילים מקרב הציבור המזרחי, היה זה מיפגש מקוצץ ורל. לרק"ח היה חלק מכריע בסילוק כל הגורמים שלא תאמו את האינטרסים המפלגתיים שלה.

כתבתי במאמרי שאני מבין על כל פגישה בין ישראלים ופלסטינים, וגם על פגישה זו. חבל שבגלל המאניפולציות של ר"ח ושותפיה התגמד העניין והפך לאירוע שולי.

עוזי בורשטיין, ושות' ושות'

עוזי בורשטיין, דובר ר"ח, שלח לנו מיכתב ארוך, בתגובה על הכתבה שהופיעה בהעולם הזה (12.11.86) על נסיעת המישלחת לרומניה, והמאמר שלי במדור הנדון על אותו הנושא.

והו נוסח מכתבו:

אורי אבנר מוצא הרבה מאוד חסרונות במישלחת. נכתב: ש"צ'אושקו נרתע מכל העניין" (הכוונה לאירוח המיפגש). אין זו אמת. ב-8.11.86 מורסמה הודעה מיוחדת רישמית על-ידי סוכנות-הידועות הרומנית (פורסמה בכיטאון המרכזי של המפלגה הקומוניסטית הרומנית סקאנטיה), ובהודעה הערכה חיובית למיפגש וצויין בה ש"היא באה על-פי יוזמת נשיא רומניה ניקולא צ'אושקו". וש-המיפגש מהווה תרומה חשובה לעניין קידום-השלום במזרח-התיכון".

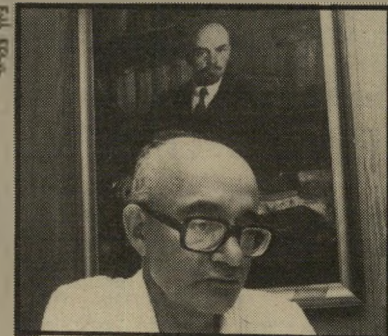
יותר, הרי היתה זאת תוצאה של לא-איכפתיות או קשרי-השקפה של כל-התיקשורת בישראל.

עוזי ושות'

עוזי בורשטיין, דובר ר"ח, שלח לנו מיכתב ארוך, בתגובה על הכתבה שהופיעה בהעולם הזה (12.11.86) על נסיעת המישלחת לרומניה, והמאמר שלי במדור הנדון על אותו הנושא.

והו נוסח מכתבו:

אורי אבנר מוצא הרבה מאוד חסרונות במישלחת. נכתב: ש"צ'אושקו נרתע מכל העניין" (הכוונה לאירוח המיפגש). אין זו אמת. ב-8.11.86 מורסמה הודעה מיוחדת רישמית על-ידי סוכנות-הידועות הרומנית (פורסמה בכיטאון המרכזי של המפלגה הקומוניסטית הרומנית סקאנטיה), ובהודעה הערכה חיובית למיפגש וצויין בה ש"היא באה על-פי יוזמת נשיא רומניה ניקולא צ'אושקו". וש-המיפגש מהווה תרומה חשובה לעניין קידום-השלום במזרח-התיכון".

בורשטיין, דובר ר"ח, שלח לנו מיכתב ארוך, בתגובה על הכתבה שהופיעה בהעולם הזה (12.11.86) על נסיעת המישלחת לרומניה, והמאמר שלי במדור הנדון על אותו הנושא.

פגם נוסף מצא אורי אבנר במישלחת: 40% מחבריה אנשי ר"ח וגרוריה. זו לא אמת. במישלחת היו ארבעה חברי המפלגה הקומוניסטית הישראלית, וזה מתוך 21 חברים (כולל ארבעה עיתונאים). למפלגה הקומוניסטית אין גרורים. כמנתים כאלה משתמשים כלפי הקומוניסטים רק אלו שהשיגה לקומוניזם בוערת בהם. אנחנו, הקומוניסטים קידמנו ומקדמים בכרכה פגישות שוחררי-שלום מישראל עם אישים מאש"ף, והמדובר בכל אדם ללא הבדל השקפה פוליטית והשתייכות אידגונית, ללא הבדל מיוחרי או אשכנזי. יש לכרך פגישות כאלו, כי הן מבטאות התנגדות לחוק הטורויסטי, האנטי-ישראלי, האוסר פגישות עם הנציג הבלעדי של העם הפלסטיני — אש"ף. פגישות כאלו תורמות להבנה הדדית ולעניין השלום הישראלי-פלשטיני.

להבטחת הצלחת המיפגש הנוכחי הוזמנתי על-ידי המארגנים לרומניה. לא "נעלמתי בער-פל", לא שהייתי אף לרגע עם המישלחת בקוט' טינסטי, אלא כל זמן שהייתי ברומניה הייתי בבוקרשט. אני שמח שפעלתי להצלחת המיפגש ויכולתי לשמוע מרבים שחזרו לבוקרשט מה-מיפגש, עד כמה היו מאושרים ושמהים כשצינו וחזרו וצינו שהמיפגש הצליח אף מעבר למי שזער.

לצערי בישראל, מכל המיפלגות רק מק"י וחד"ש תמכו. פעלו וסייעו להצלחת המיפגש. ר"צ ומפ"ם כידוע התנגדו למיפגש. ח"כ מתי פלר מסר אפילו באמצעות לה מונד על הסתייגותו מהמישלחת. אני מסביר הסתייגות זו בהתפתחות שחלה לאחרונה באש"ף. כידוע, נפגשו לא מזמן בפראג נציגי פת"ח, החזית הדמוקרטית והמיפגש

ק/יא י/י.

אחת הטענות החוזרות בעיתונים בימים האחרונים היא ששום דבר על עיסקות-הנשק עם איראן לא פורסם בעיתונות הישראלית, ושי האשמה בכך היא הצנזורה.

לא רובים ולא יער. הדברים פורסמו, והצנזורה לא הפריעה (עד להתפוצצות הפרשה האחרונה).

הסיפור המלא פורסם לפני שנתיים וחצי בה-עולם הזה (23.5.84), במדור עולם קטן של חיים ברעם, תחת הכותרת "נשק לאיראן: החשבון של שרון".

הנה הכתבה שפורסמה:

הודאת איראל שרון, במסע ההרצאות שלו בארצות-הברית, שישראל מספקת נשק לאיראן, הניכה במיוחד את מארחיו האמריקאיים.

במילחמה הממושכת בין איראן לעיראק חלו תהפוכות רבות. עיראק היתה ידועה, כעבר, כמייצר הפרוסובייטי במרחק, הרבה יותר מאשר סוריה שמנהיגה, חאפס' אל-אסד, תמיד פול למערב. שליט עיראק, סאדאם חוסיין, בגד בסובייטים ופלט לאיראן, בעידוד אמריקאי גלוי, ארצות-הברית היתה מעוניינת בהכסתת המיפגש הפרסי עבור ממלכות ונסיכויות הנפט השמרניות, ויחסיה עם איראן היו בשפל המדרגה. תמיכתה בעיראק — גם באמצעות המלך חוסיין — נועדה גם לגושל את הסובייטים ממאחזם החזק ולהגחיל להם תבוסה נוספת. אחרי הטראומה שלהם ממצריים של הנשיא אנוואר אל-סאדאט.

עיראק יצאה למלחמה, מעוררת מהטיחור המזווע שערך חומייני בצבא. בינתיים עברו שלוש שנים, עשרות אלפי בני-אדם נהרגו, כלכלת שתי המדינות נחרסה, והצבאות נמצאים פחות או יותר, בנקודת-היונוק שלהם, בטרם החלו מעשי-האיבה.

בינתיים מכרה ישראל כמויות אדירות של נשק לאיראן. הכוונה לישכת ראשיהממשלה היא מגזינתה. אם שר-הביטחון לשעבר לא יודע על אספקת הנשק — הוא ויתר בוודאי על כמויות מסויימות למען האיראנים — מי יודע? ישראל פעלה בכך נגד האינטרס המוצה של ארצות-הברית. עם זאת, גורמים בווינגטון הבינו היטב, שצפוי סיכסוך בין הסובייטים ובין המישטר האיסלאמי באיראן, והעניקו למוכרי הנשק הישראליים הסכמה שבשתיקה.

בינתיים העמיק הקרע בין הסובייטים לבין חומייני. האיראנים מסייעים למורדים המוסלמיים באפגניסטאן לטובת בחיילי הצבא האדום, מרכיבים את המפלגה הפרוסובייטית טויה ורוצחים את מנהיגיה, ומסיתים את המוסלמים במרכיבאסיה הסובייטית נגד המפלגה הקומוניסטית. הסובייטים הסיקו את המסקנה המתבקשת, חזרו לתמוך בעיראקים, ואילו האמריקאים הסירו את התנגדותם להמשך אספקת הנשק הישראלי לחומייניסטים.

לכן אין שחר לדבריו יועץ ראשיהממשלה לתיקשורת, אבי פונה, שגילווי שרון וזיקו ליד-סים עם ארצות-הברית, הם פשוט מביכים את וושינגטון, שאיננה מעוניינת להתפרסם בשנתי בחירות ככוח פרו-חומייניסטי.

שרון, כרגיל, אינו עושה חשבון לאף אחד, וחושב רק על עצמו, או אף להכשיל את מיפלגתו בחירות, כדי שיוכל להתנהג אותה אחרי ה-23 ביולי 1984.

עוד באן המאמר לפני שנתיים וחצי, משמע: ניתן היה לפרסם, ואכן פורסם. אם לא פורסם

אורי אבנרי על פרשת הנשק לאיראן

זיכרון

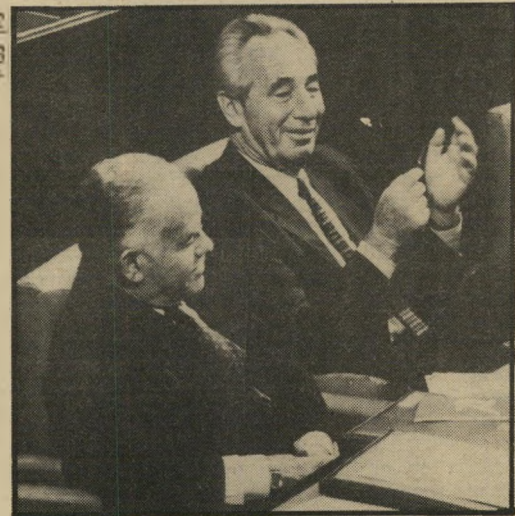
בין כל דיבריי הכוב שהושמעו בימים האחרונים, בולטים לטובה הדברים שאמר יצחק שמיר, ברגע של אמת (זה יכול לקרות גם לפוליטיקאי).

שמיר אמר, בפשטות: "כל מדינה המייצרת נשק, מחפשת לו שוקים".

"שוקים", במיסחר הזה, הם ילדים להרוג, נשים לקטול, ערים לנפץ, בנייארם לרטש.

זהו טיבו של המיסחר ששמו נשק. התעשייה המייצרת מוות. ישראל מוכרת נשק למי שמשלם. היא עשתה זאת תמיד. מאז שעלה, בראשית מיימדינה, כוכבו של צעיר בשם שימרון פרס, מנכ"ל משרד הביטחון וסוכר הנשק מס' 1 של ישראל, טוענת העתונות העולמית, שמכר נשק לצבא הדיכוי הפורטוגלי באנגולה (והכחיש), למחתרת האיראדאס של המתנחלים הצרפתיים (והכחיש), לכל מישטרדיכוי באמריקה הלאטנית (והכחיש), למישטר הרצח של סומסה בניקרגואה, אביהם של הקונטראס (והכחיש), מידי פעם נתפסו, בטעות, מטוסי הנשק שלו במקומות שונים בעולם, והיה צורך להכחיש גם את ההכחשות.

אומרים כי תעשיית המוות חשובה למשק הישראלי. היא מעסיקה מוספר מדהים של עובדים. ותופסת מקום מדהים ברשימת הייצוא של ישראל.

פרס עם שמיר

הנימוקים סבירים: זה מספק עבודה לפועלים. לחם למישפחות. ואם לא נמכור אנחנו, ימכור מישהו אחר. גם הצרפתים מוכנים למכור נשק לכל נבל. הרוצח את בנייעמו. וגם הסובייטים. וגם.

יש לנימוקים האלה רק תכונה שלילית אחת: אפשר בהחלט להשתמש בהם כדי להצדיק מיסחר ממלכתי בהוראין. ההירואין הורג פחות בנייארם מאשר מטוסיי קרב. הוא פוסח לפחות על תינוקות. אפשר להיעזר בו כדי להושיע עשרות קיבוצים ומושבים, המשוועים לפרנסה. לחם ועבודה לפועל העברי. א"ד גורדון.

האם זה לא הומאני יותר? האין זה עניין הומניטארי, כדיברי שמעון פרס?

מיסחר המוות השחור, מיסחר הנשק, דומה למיסחר המוות הלבן, מיסחר ההוראין, מבחינה חשובה אחת: יש בו רווחים עצומים. רווחים שאינם נמדדים בעשרות אחוזים, אלא במאות אחוזים, ולפעמים גם כאלפי אחוזים. כמו בפרשה זו. ומימדי המיסחר הזה גדולים מאות מונים מן המיסחר בסמים.

זהו המשיכה האמיתית, וכאן גם המניע האמיתי. זה מכנים למישהו רווחים הנמדדים במאות מיליונים דולארים. עיסקה מוצלחת אחת — כמו זו שתיכנן תתאלוף אבריה ברעם המיסכן — והרבה דלפונים הופכים בן לילה למולטימיליונרים.

כל המיסחר הזה מתנהל, מטבע מהותו, במחשכים. משמע: איש אינו יכול לדעת בדיוק כמה כספים זורמים, לאן הם זורמים. וגם: כמה נדבק בדרך בידי מי.

גם בעיסקה אחת זו, הנדונה עתה, מחפשים האמריקאים אחרי מיליוני דולארים, שנעלמו. שלא הגיעו לידי הצבא האמריקאי, וגם לא לקונטראס בניקרגואה. שנעלמו בדרך, פשוטו כמשמעו.

אני מעז להינבא: באחד הימים, כאשר יתגלה לאן הלכו כספים מיסתרורים אלה — 10 מיליון, 20 מיליון, מי סופר? — יתברר כי הם נדבקו לידיים ישראליות. בידי מיליונרים ישראלים ותיקים וחדשים. ואולי הגיעו גם לקופות מיפלגות נסתרות. אולי יצוצו

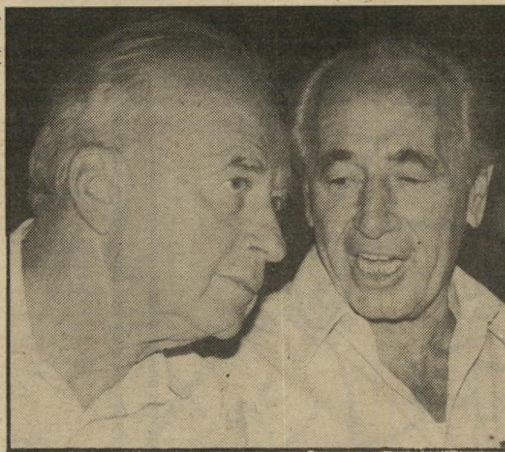
מבאן העצה הנכונה: לא להאמין לאיש. כל אחד מוחזק כמשקר, אלא אם כן הוכח ההיפך.

מה המניע?

ניעים יפים יש בשפע. המניעים הם זולים. יומיים צין לו מניע חדש, יפה מכל קודמיו.

בנאמו ההיסטרי של שימרון פרס בכנסת (אני חושש שזאת היתה היסטריה מפוברקת, לפי הכלל המיוחס למשה סנה: "הנימוקים חלשים. הרם את הקול") הופיע רק מניע אחד. מניע יפהפה. מניע הנוגע ללב והלוץ על בלוטות הדרמט: רצינו לעזור לידיד גדול להציל בנייארם. אנחנו הומניטארים. ככה זה. יש סתירות בחיים. החיים מלאים סתירות. חיים. סתירות. סתירות. חיים.

אבל אותו מניע יפה מופיע רק במקום השלישי בהודעה הרישמית של ממשלת ארצות הברית! לפי

פרס עם רבין

הסדר: "לנסות להביא סוף למלחמת איראן-עיראק, לנסות להקטין את השתתפות איראן בטרוריום במזרח התיכון ולקבל את בנייה הערובה שלנו".

אילו מניעים יפהיים! להביא לסוף המלחמה עליידי שליחת נשק ללוחמים! להקטין את הטרוריום עליידי שליחת נשק לטרוריסטים! לשחרר בנייערובה עליידי מתן פרס לחוטפים של בנייערובה! זה נשמע בליכך חכם, בליכך גאוני, עד כי מתגנב ללב החשד שרונלד רגן עצמו המציא את זה.

הישראלים שבספק המציאו עוד כמה מניעים נהדרים. למשל: לשכנע את חומייני שלא להתעלל ביהודי איראן. איזה נימוק! אילו היה נכון, היינו הופכים את יהודי כל העולם לבנייערובה, כדי לסחוט כל דבר מישראל! הסוחטים הפוטנציאליים היו ממש עומדים בתור: רוסים, אפריקה, למשל. ברית המועצות, ארגנטינה, צ'ילה. וגם — למה לא? — ארצות הברית עצמה.

זהו נימוק בליכך שיקרי, בליכך ציני, בליכך מופלצתי, עד שממציאו עצמם סילקו אותו מן השולחן מחר-מחר.

ועוד מניע יפה: להשיג את השבויים והנעדרים שלנו, שנעלמו בלבנון. האם יש מישור המאמין בכך ברצינות? בוודאי לא בחוגי ממשלתנו.

אבל יש נימוק נהדר אחר, שאותו ניסו (ואולי גם הצליחו) סוכריה הנשק שלנו למכור גם לאמריקאים: לעורר יסודות מתונים באיראן.

(המילה "מתונים" מסגירה את הממציא. מי המציא את הפ' לס'טים, "המתונים"?)

הסיפור כולו מצחיק. כמויות אדירות של נשק זורמות לאיראן, כדי להזין את מכונת ההרג המפלצתית. ארצות הברית וישראל שלחו כמויות גדולות, אך לא מכרעות. אומה אין קונים בנשק, קל וחומר אומה הנתונה במהפכה גדולה. האם סטאלין קנה אותנו בנשק ששלח לנו ב-1948?

עתיד איראן יוכרע עליידי המוני העם האיראני, מחר וגם מחרתיים. שום קצינצבא, "מתון" לא ישתלט על העם מפני שמישהו נתן לו טיילטאו או טייליהוק.

השדה מכוסה בקרעים של "מניעים" בלויים. הם מתנפפים ברוח.

מי הרוויח?

מיקרה זה, כמו תמיד, קובעת השאלה הלאטנית העתיקה: מי המרוויח?

גלה מי המרוויח מן הרצח, וגילית את הרוצח.

זוהי פרשה שכולה רפש — ולא רק מפני שאלה הם ראשי התיבות של שלושת האחרים הישראלים, רבין-פרס-שמיר. זוהי פרשה שבולה ליכלוכים. ליכלוך משולש.

הליכלוך של מכירת נשק למישטר מטורף ופושעני באיראן, מדינה המאיימת על שלום המרחב ושלום העולם, מדינה של הוצאה להורג סטגנית ומתמדת, של שליחת ילדים לקרב, של אנטישמיות טוטאלית.

הליכלוך כדברי העתונות העולמית של מסירת כספים לכנופיות של שכירי חרב רצוניים בניקרגואה, המנהלים שם מלחמת זיועות נגד ממשלה חוקית, שלא עשתה כל רע לישראל וליהודים.

הליכלוך של עזרה לנשיא ארצות הברית ולחבר-מעריו להפר את החוק בארצם ולהמרות את רצונו של בית הנבחרים, המבטא את הרצון הריבוני של עם יידיתי גדול והגון. שלוש ליכלוכים, והלוואי ויתגלה שהיו רק שלושה אלה. מי יודע מה יש עוד — שוחד, מעילה, גניבה, שקר.

ליכלוכים שכל אחד מהם היה מספיק, במדינה מסודרת, כדי להביא לסילוק כל האחרים מן הורה הציבורית. ובמדינת חוק דמוקרטית מסודרת, כמו ארצות הברית, גם לשליחתם לכלא. כל זה מתוך אמונה מטופשת כי הדברים לא יתגלו — אותה האמונה המטופשת שהביאה לפרשת

פרס עם רגן

השב"כ. לפרשת-פולארד, לפרשת-זענונו ועוד ועוד.

אמונה מטופשת, אמונה של טיפשים. שהרי הכל יתגלה. לא מפני שיש בישראל עיתונות חופשית (אין), ולא מפני שיש בישראל פרלמנט יעיל המסוגל לפקח על הממשלה (אין), ולא מפני שבממשלה עצמה יושבים אנשים אמיצים, בעלי תוקף ודיעה (אין), אלא מפני שבארצות הברית יש עיתונות חופשית, יש פרלמנט חזק, יש חוק ויש ציבור של אזרחים בעליהכרה, הי תובעים כי תיאמר להם האמת. לכן האמת תצא לאור.

מי משקר?

ההנחה הבטוחה ביותר היא: כולם.

מכיו כל הנוגעים לפרשה הזאת ולפרשות הדומות, אין אף אחד שאפשר להאמין לו, בלי הוכחות חותכות.

כי זהו טיבם של עסקים שחורים כאלה — שכל העוסקים בהם פועלים בעולם תחתון של שקר וזבוב, של איאמת עקרונית.

אסור להאמין לשום הודעה ממשלתית, לשום הכרזה של פוליטיקאי, לשום הודעה של מישור מן הפקידים והסוחרים. לכולם יש מניע עצום לשקר, וגם אידיאולוגיה האומרת כי השקר הוא "לטובת המדינה".

אין להם גם פחד מפני עניש. מה כבר יכול לקרות להם?

מי משקר לממשלה או לפרלמנט באנגליה — מסולק אוטומטית. מי משקר לקונגרס בארצות הברית, הולך לכלא. מה קורה לשקרן בישראל?

הוא עולה בדרגה. לא אמרה בישראל אף מילה אחת בפרשה זו, שלא נסתרה עליידי מישור אחר בישראל, או עליידי ידיעות שהופיעו בכלי התקשורת הזרים. אנחנו שוחים בים של שקרים ושקרים-נגדים, כשכל אחד מנסה להציל את עורו.

יועץ ניר בין רבין ופרס
איש חריג בקאזינו

לתפקידים מיוחדים, יחידת המיטרה למילחמה בטרור ואגף המודיעין של צה"ל.
הראשון שמונה לתפקיד היה האלוף (מיל') אהרון יריב. אחרי מחדל יוסי הכיפורים מינה יצחק רבין את האלוף (מיל') רחבעם (גנדי) ואבי.
אחרי בחירות המהפך של 1977 הביא מנחם בגין לתפקיד את עמחי פאגלין, איש צה"ל לשעבר. פאגלין נהרג בתאונת דרכים אחרי שנה וחצי,

רשות השירות. מייד עם היוודע דבר הקדמת הבחירות ב-1984, שב ניר לפעילות במטה הבחירות של המערך. חזרתו לא שימחה, כלשון המעטה, את נערי פרס האחרים. הוא גם ניסה להיכלל במקום ריאלי ברשימת המערך לכנסת, אך לא הצליח, וקיבל רק את המקום ה-87 ברשימה.
ניר היה פעיל מאוד במטה הבחירות, ונצמד לשימרון פרס, ראשי

עתיד יהיה כליכך קרוב. הוא תכנן אותו לעתיד רחוק, אחרי 10 שנים ויותר.

הנערים לא אהבו

כניסתו של ניר למפלגת העבודה, ערב הבחירות של 1981, יכולה להישב, בדעבד, כמישגה טאקטי. המערך לא זכה בבחירות ברוב, ולא הוטל עליו להרכיב את הממשלה, וממילא גם לא ניתן לאנשי המערך לחלק תפקידים לצעירים. ניר כבר עשה את הצעד: הוא התפטר מהסגל לוויה — למרות עצת חבריו שיקח חופשה ללא תשלום, כך שיוכל לחזור, אם ירצה. הוא הסביר אז שצער כזה

בעיקבות הכתבה התקיימו דיונים בכנסת ונטען כי הכתבה מורידה את מוראל העם. אך ניר שמע על הדי הכתבה כשכבר היה בחזרה באוהל הצבאי שלו, אישם בחולות סיני.

נגד פושע-מלחמה

אחרי שנת שרות בקבע, חזר לטלוויזיה ומונה ככתב לענייני ירושלים. על עבודתו זו קיבל אז את פרס ירושלים לעיתונות. זמן קצר אחרי כך קיבל את תפקיד הכתב הצבאי של הטלוויזיה, במקומו של נחמן שי (היום מפקד גל"צ). בתפקיד זה עלה שמו לכותרות בעיקבות פרשת החנוני נות שהעניק הרמטכ"ל אז, רפאל איתן, לחיילי צה"ל. הוא הביא דוגמאות והוכיח כיצד מקל הרמטכ"ל בעונשם של חיילים שהורשו ברצח ערבים.

הרמטכ"ל הכחיש, אך העניין לא ירד מסדר היום. שיאה של הפרשה היה מיקורו של הסגן רניאל פינטו, שהרשע אשם כי ביחר עם שני חיילים פרץ לבית בלבנון, התעלל בשני תושבים ורצח אותם בחניקה בעזרת חוטינילון. הרמטכ"ל המתק את עונשו משמונה שנים לשתי שנות מאסר.

הפרשה הסעירה אז חוגים רבים בארץ, אך פירסומה נמנע בפקודת הצנזורה. במהלך הפרשה חל קרע בין הרמטכ"ל לבין הכתב הצבאי של הטלוויזיה. הקרע נמשך שלושה חודשים, כשהרמטכ"ל מנסה כל הזמן להביא לחילופיו של ניר ככתב צבאי. המאבק הסתיים כאשר לוס אנג'לס טיימס פירסם את הפרשה במלואה, בעיקבות מיכתב שנשלח על ידי ח"כ (ראו) אורי אבנרי לחבריה הכנסת, שבו פירט את נסיבות המיקור במלואן. הרמטכ"ל חשד שניר סיפק את הפרטים לאבנרי.

בעודו מצטיין ככתב בטלוויזיה, המשיך ניר בלימודיו באוניברסיטה והצטיין גם שם.

עם הקדמת הבחירות לכנסת ה-

לפני שעשה את הצעד המפתיע, היה ניר כתב הטלוויזיה הישראלית במשך 10 שנים. במשך אותן שנים הוכיח את עצמו כעיתונאי מצטיין וכאיש טלוויזיה מעולה.

ניר (35) הוא יליד תל-אביב, בוגר תיכון חדש, והיה בנערותו מרדכי בקן צפון של השומר הצעיר. כנער חלם על קריירה בתחום הרפואה. כשהתגייס לצבא התנדב לצנחנים, וזמן קצר אחר כך נפצע באימונים. זו הייתה הפציעה הראשונה בסדרה, אך פציעה זו גרמה להורות הפרופיל הצבאי שלו. אז הצטרף לצוות הכתבים הצבאיים של גלי צה"ל והתחיל בקריירה העיתונאית העניפה שלו. במהלך עבודתו בגל"צ נפצע ניר בפעם השנייה, בעת שסיקר פלישה של צה"ל ללבנון. הפציעה השלישית אירעה זמן קצר אחרי כך. הוא איבד את עינו הימנית כתאונת דרכים, כשהיה ברכו לירד שליט. הוא לא פירט מעולם מה היו נסיבות התאונה, אך השמועות סיפרו אז שנרדם בזמן הנהיגה והתנגש במכונית שבאה מולו.

כשהשתחרר מצה"ל, נרשם ללימודים של יחסים בינלאומיים וכלכלה באוניברסיטה העברית, ועבר לגור בירושלים. אז גם התקבל ככתב בטלוויזיה הישראלית, אך לא היה לו תחום סיקור מוגדר.

מילחמת יוסי הכיפורים מצאה אותו צמא לפעילות, אך בעל פרופיל צבאי נמוך ביותר. הוא לא היה מוכן לוותר, נסע ליחידות הצנחנים והכריח את המפקד לקבל אותו ליחידה. הוא צורף ככתב. במהלך המלחמה הצטרף לגדוד שפרץ את המחסום על מוצב בודפסט, ונפצע בפעם הרביעית. הוא לא הסכים להתפנות. המשיך עם היחידה ונפצע בפעם החמישית. ורק אז הסכים להתפנות לעורף.

כשהסתיימה המלחמה שב ניר לטלוויזיה, וקיבל על עצמו להקים את דוכנת חדשות החוץ. זמן קצר אחרי כך מונה הכתב הצעיר, אורן בן 23, כעורך מבט. הוא שימש בתפקיד במשך שנה, ושוב עשה קפיצת דרך מפתיעה. הוא עזב את הטלוויזיה והתגייס לשרות קבע בצה"ל. הוא עשה הסבה לשירות,

ניר במטה הבחירות של המערך
התוצאות הכזיבו

ובמקומו מונה רפאל (רפי המסריח) איתן, עובד המוסר לשעבר, שהצטרף לליכוד ביחד עם פטרון אריאל שרון ותנועת שלומציון.

לימים הורח איתן מן התפקיד, כשעליו הוטלה כל האחריות למחדל פרשת פולארד. היה אז נסיון בלתי נלאה מצד כמה גורמים לתת לכל העניין צביון של יחידה עצמאית אישית. בפקידו של איתן עצמו, והוא היה השעיר לעזאזל של הפרשה ההיא. רפי, כמיקצוץ אמיתי, שתק וקיבל על עצמו את כל האשמה.

בינתיים הורה ג'ונתן פולארד כמעשים היוחסים לו, ובימים אלה הוא התחיל לפתוח את פיו. הוא טען שמדינת ישראל השתמשה בו ובשרר תיו. וכשנפל — זרקו אותו לכלבים. רפי איתן, שעזב את המערכת, קיבל תפקיד בכיר אחר, כמנהל חברת כימיקלים לישראל. מינויו לתפקיד זה לווה בסערה תיקשורתית, והועם יצא בעיקר על אריאל שרון, שרצה ללאוג לאיש שלו.

ניר לא קיבל את תפקידו ביחד עם כל נערי פרס האחרים. המינוי הושעה (המשך בעמוד 42)

המיפלגה. הוא תכנן את לוח ההופעות של פרס בכל רחבי הארץ, וטיפל גם בדברות של ראשי הרשימה. נערי פרס האחרים לא שבועו נחת מפעילותו הנמרצת של ניר, שביכלל את צעדיו בתבונה ובמרץ רב, והם חששו כי הוא רוצה לדחוק אותם הצידה.

מייד אחרי הרכבת ממשלת האחדות-הלאומית ומינויו של פרס כראש הממשלה התחילה חלוקת שלל התפקידים. כל נערי פרס זכו בתפקידים מפתח: יוסי ביילין — מונה כמזכיר הממשלה, בועז אפלכאום קיבל את תפקיד ראש הלישכה, ישראל פלג את ניהול לישכת העיתונות הממשלתית. לניר הציע פרס להיות יועצו לענייני טרור. ניר הסכים.

איש אחד הודח

תפקיד יועץ ראש הממשלה לענייני טרור הומצא ב-1972 על ידי גולדה מאיר. מהות התפקיד היא תיאום בין הגורמים השונים העוסקים בטרור — שרות הביטחון הכללי, המוסד

עמרים וגורדי ניר

היא קראה על זה בעיתון

מצידו יהיה בלתי-מוסרי. אחרי ה בחירות מצא את עצמו מחוץ לעניינים. בעיקבות נישואיו למישפחת מוסס, היו אז שמועות עקשניות כי הוא ינסה להשתלב בניהול או בעריכת הצהרונ ידיעות-אחרונות. אך ניר בחר בדרך אחרת. הוא העדיף להתרחק מן הפוליטיקה ומן העיתונות, לומר-מה, ועבר במשך תקופה מסוימת כהמכון למחקרים אסטרטגיים באוניברסיטת תל-אביב. זמן מה אחרי כך קיבל גם מינוי כחבר הוועדה-מנהל של

עשירית, הוטל על ניר להכין כתבה מקיפה על ממשלת-הליכוד. הכתבה, שהציגה את הממשלה כקריקטורה, עוררה סערה ועלתה לדיון בכנסת מתנגדיו של ניר טענו שהוא ידע כבר אז, כשהכין את הכתבה המדוברת, שהוא עומד לפרוש מן הטלוויזיה ולקבל תפקיד במפלגת-העבודה. ידידיו אמרו שהוא פיקח מכדי להשיג תמך בכתבים כליכך פשוט. הוא עצמו אמר אז שחשב, אומנם, על עתיד פוליטי, אבל לא שיער לעצמו שה

קיבל דרגת סרן ומונה כמפקד פלוגת נסיים.

במהלך אחת החופשות הציע לו דן שילון, אז מנהל מחלקת-החדשות של הטלוויזיה, להכין כתבה. הוא נשלח לעקוב במשך כמה ימים אחרי המתרחש בבית שנפגע בפיצוץ, ואחרי תוליד השיקום של תושביו.

הכתבה היתה מרהימה, וגילתה הזנחה נוראה בטיפול בנפגעים של כל המוסדות האמורים לעסוק בנושא זה.

אין אדם מקורב יותר ממנו לשימעון פרס. הוא נחבא אל הכלים וגם עסקיו עלומים. הוא דמות מפתח בפרשה. דפנה ברק מספרת על איש המסתורין ועברו

ידיד קרוב מאוד

כיצד הסתבך שימעון פרס בפרשת הנשק האיראני? כיצד אדם, שחתר במשך שנים כה רבות אל התפקיד הרם ביותר במדינה, הסתבך כל כך כשכבר הגיע לשם. תוך סיכון המשך הקריירה שלו?

יתכן כי הפיתרון לתעלומה זו טמון באישיותו של אל שווימר, אמריקאי ע"שיר שאינו דובר עברית עד עצם היום הזה, אחרי שנים רבות בישראל. יתכן שהוא סחף עימו את פרס אל ההרפתקה האיראנית. שווימר, שיש לו קשרים טובים עם הצמרת בווינגטון, הוא גם אחד האנשים הקרובים ביותר אל פרס מזה יותר מ-30 שנה.

אל שווימר, קשיש מעט מפרס. הוא אדם כריזמטי, יוזם יוצר, ביצועיסט. פרס רחוק מזה. איש מילולי המנסה לטפח לעצמו דימוי ביצועי. שווימר מגלם כמה מהדברים שפרס היה רוצה להיות.

יתכן שזוהי סיבת השפעתו של שווימר על פרס.

את שווימר מתארים כאדם האוהב כסף, כוח והשפעה — כמה שיותר. אוהביו מתארים אותו כמבריק, ואילו אחרים — כאחד המשוכנע שהוא מבריק. הוא מתרחק מפירסום. הוא נחבא אל הכלים ואינו ידוע כנהנתן. הוא פועל במעגל כספי-כוחי-השפעה. יש המסבירים את אישליטתו בשפה העברית, אחרי שנים כה רבות בארץ, כהתנשאות. אחרים מתנגדים להסבר זה.

פרס, מעידים הקרובים לו ביותר, הוא אדם בודד, הנוהג לשמור מכל מישר על ידידיו המעטים, ולגמול להם על נאמנותם וחברותם במשך שנים, במיוחד השנים הקשות שלו. על רקע מערכת היחסים הזאת, וההערצה שרוכש פרס לשווימר, ניתן להבין את העובדות התמוהות הבאות: סמוך למינויו כראש הממשלה, בסוף 1984, כלל פרס בין צבא יועציו שני מינויים ללא-שכר. אחד היה אשר ברנע. השני: אל שווימר, כיועץ ראש הממשלה למדע ולטכנולוגיה.

תוארו הכוללי הזה של שווימר הקנה לו כרטיס-כניסה לשיבות חסויות, שקיים ראש הממשלה, ולישיבות עוד יותר מצומצמות שקיים פרס במסעותיו לארצות הברית.

שווימר ליווה את פרס בנסיעותיו לארצות הברית בשנתיים האחרונות. התואר "יועץ ראש הממשלה ל..." פותח דלתות בחו"ל. חשיבותם של קשרים בינלאומיים לאיש-עסקים פרטי ברורה.

במשך השנתיים, שבהן כיהן פרס כראש ממשלה, הוא שפץ הצעות שונות ומשונות, רבות מהן כללו, באורח פלא, את השם: אל שווימר. למשל: סמוך לכניסתו לתפקיד הרם, הציע פרס להקים חברת-על שתפקח על רשות החברות הממשלתיות, ומי היה מועמדו של פרס לעמוד בראש מינהל-על זה? אל שווימר. רשות החברות הממשלתיות שייכת למישרד האוצר, והרעיון נגנז בטרגם הספיק לתפוס תאוצה.

רעיון בלתי-נשכח אחר שהועלה במהלך השנתיים: "אגרגיית ההתכה". אבירמולידו היה שוב שווימר, אלא שהפעם דובר על הרכב סגנוני יותר.

גם שמו של בוב גוצ'וונה, הבעלים של הירחון הפורנוגרפי פנטהאוז, עלה בהקשר זה. דובר מעורפות על רעיון מהפכני כלשהו להפקת אנרגיה כתחנת-חשמל. ההצעה היתה שישראל תיכנס כשותפה, ואילו הכספים יגויסו בארצות הברית. חלק מהשותפים לסדר נזכרו אז בהמצאה מהפכנית אחרת —

פפשאדו, בעל מלון אביה-סנסטה שבשטח המחלוקת.

בן-גוריון בהליווד

כיצד נסחף פרס, אדם יציב ומציאותי, אחרי שיגיונות כאלה?

מדינות אחרות. היא תקים תעשייה משלה, שתייצר אווירונים משוכללים ואמינים. הטייסים הכיטו בו ברחמים. כל זה התרחש בעת חיפוש נואש אחר מטוס מוסקיטו. שאבר מעל ניר פאונדלנד שבקנדה, בדרכו לישראל. את הגשמת החזון של פרס איפשר, בין היתר, אל שווימר. ישראל היתה

אל שווימר וידידו בתמונה נדירה

הוא הסתובב בעולם ובידו כרטיס-ביקור של יעקב ראש הממשלה וטיפח את עסקיו הפרטיים

הוא חתרים למטרות לאומיות וגם לגופים שקידמו את הקריירה של פרס: רפ"י ואל"ף

בעיקבות הרחקתו מעיסוקות-הנשק חל קרע בין שווימר לפרס, שנמשך כמה חודשים, ואז תוקן

ולשיפוז מטוסים בישראל. פרס נטל את שווימר לקיבוץ אלומות, והציגו לפני ידידיו הטוב, אלחנן ישי (כיום יועצו של פרס לענייני-היישבות). במיפסת דירתו הקטנה של ישי סיפר לו פרס כי "הבחור הזה אומר שהוא יעשה ג'ט" (סילון) ישי הציע שהשלושה יטבלו בכיורת כדי להנציח את הרגע ההיסטורי. ואכן כך היה.

שווימר היכה שורשים גם בארץ, והתיישב בוולה ברחוב גדרות שבסביבון (אחרי-כך המירה בשתי דירות — אחת בירושלים והשניה בתל-אביב).

ב-1953 הוא התמנה כמנכ"ל התעשייה האווירית.

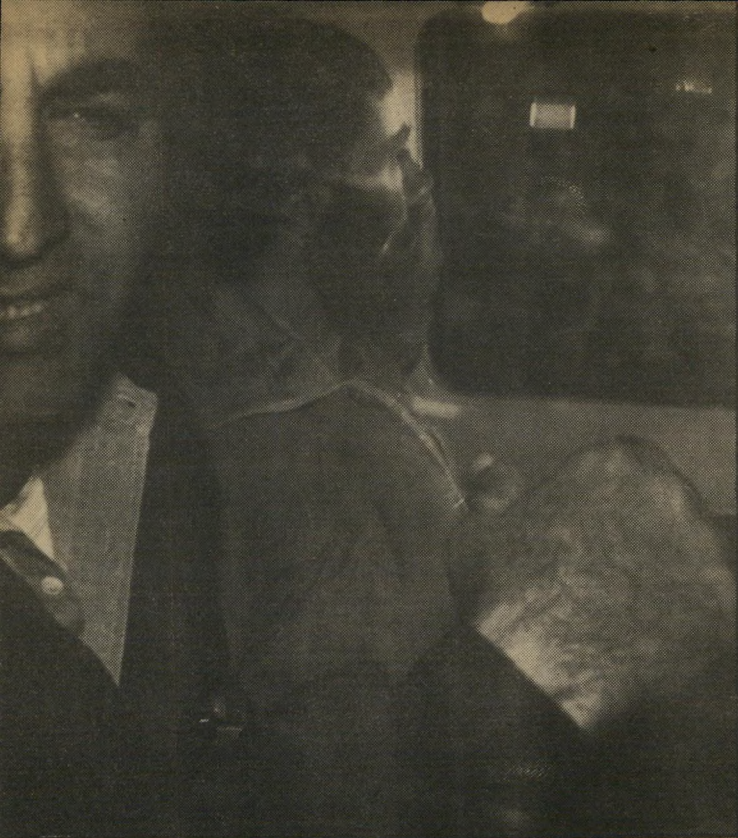
במהירות רבה יצר שווימר לעצמו מוניטין של "מתרים", לאידוקא של תורם. הוא התפרסם בזכות כישרונותיו לגייס כספים גם למטרות לאומיות וגם למטרות פחות-לאומיות. למשל, הוא סייע לפרס בגיוס כספים לרפ"י, ויותר מאוחר לאל"ף (אורחים למען פרס). בראש אל"ף עמד מיכאל פירון, ששימש תקופה מסוימת כיושב-ראש מועצת המנהלים של התעשייה האווירית לצד שווימר, המנכ"ל.

זהו רק צד אחד של הידוק המחויבות והקירבה בין שווימר לפרס. ברבות הימים, כאשר מונה פרס כראש ממשלה, ידע כיצד לבטא כלפי

רוכשת אז מטוסים בלתי-שלמים. תהליך הרכבתם בוצע במיפעל קטן בכרמלוק שליד הוליווד. בעל-המיפעל היה שווימר, או יהודי-אמריקאי צעיר. על פי גולן, התרשם ממנו פרס עמוקות כ"איש בעל דיעות תקיפות וחזון רב. אולי המנהיג הטכנולוגי הטוב ביותר שגשתי בחיי".

התשובה נעוצה ביחסיו עם שווימר. מערכת היחסים הזאת החלה ומן קצר אחרי קום המדינה. העיתונאי מתי גולן, מתאר בסיפרו רווייה-הערצה פרס את המיפגש בין השניים. פרס שימש אז כאחראי לרכש הישראלי בארצות הברית, תפקיד שירש מטרי קולק, אז הגה את הרעיון, "שישראל שוב לא תהיה תלויה במטוס-הגרמאנה של

ואת של יעקב מרדור. האסוציאציה נוטאה בקול רם. הרעיון לא התגשם. רעיון נועז נוסף: הצעה רצינית לקנות את טאבה. בהקשר הזה הוזכרו שמותיהם של שווימר, של יעקב נימרודי ושל המיליונר הסעודי עדנאן חשוקקי, שהוא גם בעל קשרים ענפים במצריים. הרעיון לא עלה יפה. יש מי שיועץ לספר ששווימר זעם על אלי

וענונו (מימין) במכונית המשטרה
"רק רציני לבלות קצת עם סינדי..."

במדונה

העם

מקץ 39 שנים

איך לסלק עם בצורה תרבותית?

השבוע מלאו 39 שנים ליום הגדול ביותר בחייו של דור: היום שבו נודע כי עצרת האומות המאוחדות החליטה ברוב דרוש של שניים-שלישים "להקים מדינה יהודית".

למעשה היתה ההחלטה מס' 181 מקיפה יותר. היתה זאת תוכנית מפורטת בת עמודים רבים, שהסעיף הקובע בה אמר: "מדינות עצמאיות ערבית ויהודית והמישטר הבינלאומי המיוחד לעיר ירושלים... יקומו בפלסטיין".

היהודים, שנהרו אז לרחובות כדי לצבול ולרקוד, שמו לב רק למה שנראה להם כעיקר: הקמת המדינה היהודית. מי שנשאר בחיים כעבור 39 שנים, מבין אותם חוגגים, יכול היה לשאול את עצמו: האם המדינה, כפי שהיא נראית עכשיו, היא המדינה שעליה חלמו אז?

הפלסטינים, שקיבלו את ההחלטה בזעם, יכלו השבוע להרהר על השאלה אם נהגו מנהיגיהם או בתבונה, כאשר רחו את החלטת-האז'ם ופתחו במלחמה. הצעירים אשר יצאו השבוע לרחובות כדי ליירות אבנים ולהניף דגלים לאומיים, צריכים היו לשאול את עצמם אם יש טעם בהמשך המחאה הזאת, אחרי שאש"ף הצהיר בשנים האחרונות על החלטתו לקבל בדריעבר את החלטת-החלוקה.

על האווירה השוררת כיום בעיר ירושלים, שסופחה כולה לישראל ב-1948, להחלטה, העיר פסוק אחד שיצא מפי טרי קולק, ראש העיריה, בסירור 29 בנובמבר ברובע המוסלמי בעיר העתיקה. אחרי שבוע של פוגרומים, שיבח קולק את פעילי הרובע היהודי: "גם הם רוצים שלא יהיו פה ערבים, אבל הם עושים זאת בצורה מתורבתת". התרבות של ירושלים, אחרי 39 שנים.

פרשות

הנה האישו

מבוהל? קצת משועשע? שליו? נינוח? נרגש?

זה תלוי בעיני המסתכל

סוף-סוף: הצגת-הבכורה של מרכזי וענונו לעיני הציבור הישראלי.

וענונו, אישיהמיתורין (ראה הד' נדון), הובא לבית-המשפט.

מדרות שרה ליבוביץ: רק למרכזי וענונו, המכונה גם מורדי, לא היה קר. ביום של חורף ירושלמי, צלול וקר, הוא נסע בתוך מכונת גרולה, מחוממת וטובה.

הצנום היה עטוף במעיל עבה, בצבע בז', מתחת למעיל חולצת צמר בצבע אדום עז.

ביום ראשון אחר-הצהריים הגיע וענונו לבית-המשפט המחוזי בירר שלם להארכ' זעצור. זו היתה הפעם הראשונה שו' ונו נחשף לציבור הד' ישראלי. גם הציבור וגם העיתונאים מאד נרגשים.

עשרות עיתונאים וצלמים חיכו לו בקוצר-רוח. משעות הבוקר המוקדמות, המהדרין שבמהדרין שכיוו קום וכבר בשעה 4 לפנות-בוקר הקיפו את בית הכלא. שבו הוא מתגורר. עצלנים למחצה הגיעו ב-7 בבוקר לבית המשפט המחוזי בירושלים. בטלנים כרוניים התכבדו ובאו אל בית המשפט רק בשעת צהריים.

וענונו, ולא דווקא מתוך עצלות, הגיח מאישיש בשעה 4 ועשר דקות. בדיוק חמש דקות אחרי שהגשם הטורדני חדל מלזרוף. בדיוק שעה וחצי אחרי שאמנון זיכרונאי הסגיר הגיעו.

לסטרטו של וענונו זקן קטן, והבעת פניו אטומה. היו שפירשוהו כמבוהלת, כאילו ביקש לומר: ואני רק וציתי לבלות קצת עם סינדי, וראו מה שקרה

חכור שהעביר את המיטען אומנם נחת בשלום כנמליה-עופה ראבאר שבטהראן, אך תחת נציגי המצבא, השתלטו עליו אנשי "המישמורת המהפכניים", והותירו את אנשיה-הצבא בידים ריקות.

בתמורה לכך שוחרר ב-19.85 הכומר האמריקאי בנג'מין וייר על-ידי החיזבאללה.

על-פי אותם הפירסומים, טילפן הנשיא רונלד רגן אל פרס והורה לו נרגשות. מכאן — שהיה בעניינים וידע.

ימים אחרים אחריו בוצע, על-פי אותם המקורות, המישלוח השני. הפעם נחת מטוס עם מיטען של טילי הוק כנמליה-עופה של טבריו שבצפון איראן. מכיוון שנמליה-עופה זה נשלט על-ידי הצבא, הגיע המישלוח למחוז חפצו, אלא שהמקבלים התאכזבו מכך שהטילים היו מדגם מיושן ולא ענו על דרישותיהם. על-פי הפירסומים, זעמו האיראנים וגם חשוקקי, וסירבו לשלם בעד המישלוח.

המישלוח השלישי והאחרון, על פי אותם מקורות, התבצע באוקטובר 1985 וכלל כמה מאות טילי לאו וחלפים למטוסי פנטום.

אישיהעסקים נימרודי הכחיש בתחילת-השבוע שהיה שותף למישלוחים ושהיה לו רוח כלשהו מהם.

בינואר 1986 היתה נקודת-המפנה. כתוצאה מלחצים אמריקאיים, נוצרה איינחות כללית מהתופעה, שלפיה פעלו בעיסקה פוליטית בהיקף שכזה אנשי-עסקים פרטיים. אחרי שנפרצה הדרך, חדלו בנייה-הערובה האמריקאיים לשמש כמטרה הראשית של המיכצע והיקף העיסקה התעצם. גם הפאשלות שליוו את שלושת המישלוחים, על-פי הגירסה, לא תרמו לחיזוק מעמדם של נימרודי ושווימר. פרס החליט לנתק את השניים מהעיסקה, ולמנות תחום כמתאם את עמרים ניר, יועצו לענייני טרור (ראה כתבה). ניר נבחר, יש לשער, מפני שהמתאם האמריקאי למיכצע היה סגן-אלוף אוליבר גורט, האחראי על הפעולות כנגד טרור כמנועה לכניסות לאומי, תפקיד המגביל איכשהו לתפקידו של ניר.

על-פי הפירסומים הרוים, שורה מייד עם חילופי-הגברי בצוות, אווירה טובה. נימרודי אף ערך היכרות בין ניר לבין חשוקקי.

ניר יצא לושינגטון מייד, כדי להתחיל לטפל בנושא.

השלב הבא, והמכאיב לפרס. היה הקרע — שהוצע ככל האפשר — בינו לבין שווימר. אישיהעסקים זעם על הרחקתו מהעיסקה, ואולי זעם יותר עם האופן שבו הורחק ממנה. אין זה חריג אצל פרס, להרחיק את אחד ממקורביו בצורה פוגעת ביותר.

שווימר הפסיק לפקוד את לישיכתו של פרס כמשך כמה חודשים. רק אחרי כמה חודשים חל פיוס בין השניים. יש המשערים, כי הפיוס הושג בעזרת חבר שלישי, אולי אלתנן ישי. שווימר ליווה שוב את פרס לארצות הברית, סמוך לסיום כהונתו כראש הממשלה, והשתתף בפגישות מצומצמות, כאילו לא אירע דבר בינו לבין פרס. נראה כי היחסים שבו לקרמיות.

הוכחה נוספת לכך ניתנה מייד אחרי הרעציה. שווימר מונה כיועץ מיוחד ללא שכר לממלא-מקום ראשי הממשלה, הלא הוא שיממון פרס. תוארו החדש של שווימר: "יועץ ממלא-מקום ראשיהממשלה-לענייני תיעושיהנגב".

שר בכיר במערך סיפר השבוע, כיצד הפציר פרס לא מככר בו ובעמיתיו: "שלבנו את שווימר בענייני הנגב. יש לו רעיונות! כשהוא בעל-תואר ארוך ומרשים שכזה, יועץ ממלא-מקום... הסתובב שווימר בגאווה ברחבי העולם והתקבל בברורות פתוחות לרווחה.

ביום הרביעי בערב, עת הגיעו שרי המערך לישיבה השבועית של "שרינו", הם ראו את שווימר ופרס מסתדרים בארבע-עניים. כמה מ"שרינו" העידו שהם נראו כשותפים לדרך וכמאזרחים מתמיד.

שווימר את רחשיליבו, הערכתו ואולי גם מחויבותו. אלה היו היחסים בין השניים — יציבים וקרובים — עד להתפתחות בפרשת הנשק האיראני.

"נכס" אסטרטגי

את פרשת הנשק האיראני בימי ממשלת-פרס יש לחלק, מבחינת גיבוריה הישראליים, לשניים: מתחילתה ועד לנואר 1986, מינואר 1986 ועד לפיצוזה בנובמבר 1986.

על פי הפירסומים בעיתונות הזרה הפגיש חשוקקי בקיץ 1985 את נימרודי ושווימר עם מנושאר גורבניפאר, עוזר לראש-ממשלת איראן. נימרודי, שהיה מיועד במשך שנים עם חשוקקי, הכיר היטב את איראן, בעיקבות 10 שנות שירותו שם כנספח צבאי. שווימר הביא עימו כנרונה את קשריו המצויינים בושינגטון, ולא פחות מכך — קשריו המצויינים עם שיממון פרס.

בעיקבות הפגישה הציעו שווימר ונימרודי לפרס כי ישראל תספק בתיוכם נשק וחלפים לאיראן, בתמורה על כך, חזו:

- תוכה ישראל במידע מודיעיני על המתרחש באיראן.
- תחוק שם את מעמדה של קבוצת פראאמריקאיות על חשבון הגורמים הקיצוניים במישטרו של חומייני.
- תוכיח לארצות-הברית שהיא נכס אסטרטגי, על-ידי תרומתה לשחרור בנייה-הערובה האמריקאיים (מיפלגת-ההשם) בלבנון.
- אולי אף תקל על מצבם של יהודי איראן.

שווימר, כמקורב ביותר אל פרס, וראי שיוק תפקיד ראשי בתהליך מתן ההסכרים לפרס.

פרס אכן השתכנע. הוא נועץ ביצחק רבין, שרהביטחון, וביצחק שמיר, שר החוץ דאז. השלושה זכו, מאוחר יותר, ב"פורום ראשיהממשלה". פורום זה נזכר גם כפורום שטיפל בפרשת השב"כ בשלביה העדינים.

לא כל מי שנועצו עימם השלושה התלהבו מהרעיון. יש מי שחששו לתדמיתו של ישראל הרב. יש בארצות-הברית, אף ידלוח הרב. יש גם מי שלא ראו בעין יפה את שותפותם של אנשי-עסקים פרטיים, כגון שווימר ונימרודי, בעיסקה.

התלהבו מהרעיון. יש מי שחששו לתדמיתו של ישראל הרב. יש בארצות-הברית, אף ידלוח הרב. יש גם מי שלא ראו בעין יפה את שותפותם של אנשי-עסקים פרטיים, כגון שווימר ונימרודי, בעיסקה.

התלהבו מהרעיון. יש מי שחששו לתדמיתו של ישראל הרב. יש בארצות-הברית, אף ידלוח הרב. יש גם מי שלא ראו בעין יפה את שותפותם של אנשי-עסקים פרטיים, כגון שווימר ונימרודי, בעיסקה.

התלהבו מהרעיון. יש מי שחששו לתדמיתו של ישראל הרב. יש בארצות-הברית, אף ידלוח הרב. יש גם מי שלא ראו בעין יפה את שותפותם של אנשי-עסקים פרטיים, כגון שווימר ונימרודי, בעיסקה.

התלהבו מהרעיון. יש מי שחששו לתדמיתו של ישראל הרב. יש בארצות-הברית, אף ידלוח הרב. יש גם מי שלא ראו בעין יפה את שותפותם של אנשי-עסקים פרטיים, כגון שווימר ונימרודי, בעיסקה.

התלהבו מהרעיון. יש מי שחששו לתדמיתו של ישראל הרב. יש בארצות-הברית, אף ידלוח הרב. יש גם מי שלא ראו בעין יפה את שותפותם של אנשי-עסקים פרטיים, כגון שווימר ונימרודי, בעיסקה.

התלהבו מהרעיון. יש מי שחששו לתדמיתו של ישראל הרב. יש בארצות-הברית, אף ידלוח הרב. יש גם מי שלא ראו בעין יפה את שותפותם של אנשי-עסקים פרטיים, כגון שווימר ונימרודי, בעיסקה.

התלהבו מהרעיון. יש מי שחששו לתדמיתו של ישראל הרב. יש בארצות-הברית, אף ידלוח הרב. יש גם מי שלא ראו בעין יפה את שותפותם של אנשי-עסקים פרטיים, כגון שווימר ונימרודי, בעיסקה.

הוא התבצע באוגוסט 1985. מטוס

רומה למובלעת המארונית בצפון ולמובלעת הדרונית בהריהשוף. כדי להקים מיני-מדינה זאת, בעלת ממשל עצמאי וצבא עצמאי, היה על השיעים להשתלט על מחנות הפליטים הפלסטיניים הגדולים המצויים באזור זה: ראשידיה ליד צור, עין-אל-ח'לילה ומיה-זמיה ליד צידון ועבריה, שאתילא, בורג-אלי-כראג'נה ליד ביירות.

מחנות אלה מוגנים על-ידי הכוחות הפלסטיניים, הנאמנים לערפאת. כוחות אלה, המורכבים מכל האוכלוסיה הגברית של המחנות, יודעים היטב כי במציאות הלבנונית, כיבוש פירושו טבח. הם מגינים על חיי המחנות איום חורבן.

מחנות אלה מוגנים על-ידי הכוחות הפלסטיניים, הנאמנים לערפאת. כוחות אלה, המורכבים מכל האוכלוסיה הגברית של המחנות, יודעים היטב כי במציאות הלבנונית, כיבוש פירושו טבח. הם מגינים על חיי המחנות איום חורבן.

מחנות אלה מוגנים על-ידי הכוחות הפלסטיניים, הנאמנים לערפאת. כוחות אלה, המורכבים מכל האוכלוסיה הגברית של המחנות, יודעים היטב כי במציאות הלבנונית, כיבוש פירושו טבח. הם מגינים על חיי המחנות איום חורבן.

מחנות אלה מוגנים על-ידי הכוחות הפלסטיניים, הנאמנים לערפאת. כוחות אלה, המורכבים מכל האוכלוסיה הגברית של המחנות, יודעים היטב כי במציאות הלבנונית, כיבוש פירושו טבח. הם מגינים על חיי המחנות איום חורבן.

מחנות אלה מוגנים על-ידי הכוחות הפלסטיניים, הנאמנים לערפאת. כוחות אלה, המורכבים מכל האוכלוסיה הגברית של המחנות, יודעים היטב כי במציאות הלבנונית, כיבוש פירושו טבח. הם מגינים על חיי המחנות איום חורבן.

מחנות אלה מוגנים על-ידי הכוחות הפלסטיניים, הנאמנים לערפאת. כוחות אלה, המורכבים מכל האוכלוסיה הגברית של המחנות, יודעים היטב כי במציאות הלבנונית, כיבוש פירושו טבח. הם מגינים על חיי המחנות איום חורבן.

מחנות אלה מוגנים על-ידי הכוחות הפלסטיניים, הנאמנים לערפאת. כוחות אלה, המורכבים מכל האוכלוסיה הגברית של המחנות, יודעים היטב כי במציאות הלבנונית, כיבוש פירושו טבח. הם מגינים על חיי המחנות איום חורבן.

מחנות אלה מוגנים על-ידי הכוחות הפלסטיניים, הנאמנים לערפאת. כוחות אלה, המורכבים מכל האוכלוסיה הגברית של המחנות, יודעים היטב כי במציאות הלבנונית, כיבוש פירושו טבח. הם מגינים על חיי המחנות איום חורבן.

מחנות אלה מוגנים על-ידי הכוחות הפלסטיניים, הנאמנים לערפאת. כוחות אלה, המורכבים מכל האוכלוסיה הגברית של המחנות, יודעים היטב כי במציאות הלבנונית, כיבוש פירושו טבח. הם מגינים על חיי המחנות איום חורבן.

מחנות אלה מוגנים על-ידי הכוחות הפלסטיניים, הנאמנים לערפאת. כוחות אלה, המורכבים מכל האוכלוסיה הגברית של המחנות, יודעים היטב כי במציאות הלבנונית, כיבוש פירושו טבח. הם מגינים על חיי המחנות איום חורבן.

מחנות אלה מוגנים על-ידי הכוחות הפלסטיניים, הנאמנים לערפאת. כוחות אלה, המורכבים מכל האוכלוסיה הגברית של המחנות, יודעים היטב כי במציאות הלבנונית, כיבוש פירושו טבח. הם מגינים על חיי המחנות איום חורבן.

תשקיף

מי זה "שימעון"?

החברה המיסטרית שימעון, הדשומה באייקיימאן והקשורה בשערוריית איראן-קונטראס, עוררה השבוע ניחושים: האם היא נקראת על שמו של שימעון פרס? מסתבר שהיא שייכת לסוחר-נשק ישראלי, שהוא גם עמיל-מכס, והיא קרויה בשמו הפרטי.

הרמטכ"ל סירב לטריף

הרמטכ"ל משה לוי, סירב לבקשתו של השייח אמין טריף לערוך בביתו, בכפר ג'ולים, את טקס הענקת דרגת תת-אלוף לקצין הדרוזי הראשון הזוכה בה.

טריף פנה בבקשה ברוח זו גם לשרהביטחון, אך לוי עמד על דעתו, שטקסים מסוג זה יש לערוך רק במטכ"ל.

נימרודי טס

כדי להקליט

ביום החמישי בלילה, בעיצומה של פרישת הנשק לאיראן, טס יעקוב נימרודי מן הארץ לביתו בלונדון. הוא שהה שם שתי יממות, ושב ביום הראשון לביתו ליד תל-אביב.

במשך היומיים הקליט נימרודי את הודעתו לעיתונות על הפרשה על גבי קלטות, וחילק את הקלטות לעיתונאים הישראליים בלונדון, שכל אחד מהם דיווח לעיתונו כי נימרודי דיבר באופן מיוחד איתו.

נימרודי עשה את כל הדרך הארוכה ללונדון, כדי שהודעתו תגיע לעיתונות בארץ מבחויץ.

ג' מכחיש

אישיהשביב הבכיר, שנודע בשם ג', הכחיש את הטענות כאילו תורדך עדים לעדויות-שקר וטייח עובדות. בשבועון החבר ועדתיזורע שחקרה את הריגת החוטפים של האוטובוס בקו 300.

ג' מודה רק בכך שהעביר מידע מהעשה בוועדה לאנשי השב"כ, על עבירה זו קיבל תזניה מדי הנשיא. ג' מכחיש גם כל שייכות לאירועים שהיו בהמשך הפרשה, בצוות בלשמן ובכיתיהדין הפנימי של השב"כ.

שריר ידיח המנכ"ל

אברהם שריר מתכוון להדיח את מנכ"ל מישרד התירות, רפי סרבר, ולמנות אותו בשליח המישרד בארצות-הברית.

כעת הוא מחפש מנכ"ל חדש. המועמד בעל הסיכויים הרבים ביותר: אמנון טייטלמן, המשמש מזה כשנה יועץ לשר. בעצתו של טייטלמן סולקו באחרונה מהמישרד כמה עובדי-מינהל ותיקים.

חלוקת-השלל: פרק ב'

עסקנים בשתי המפלגות הגדולות לוחצים לכינונה ולכינוסה של ועדה משותפת, להברעה על המינויים הממשלתיים המוקפאים. העיכובים מנעו עד כה את חלוקת-השלל המישני,

לעסקנים מדרג ב', בחברות הממשלתיים, בנציבות-שרות המדינה, בשרות-העסקוקה ובתעשיה האווירית.

מחריף משבר התרופות

יצרני התרופות והציור הרפואי עומדים להפסיק את האספקה לבתי-החולים הממשלתיים, בגלל חובות של עשרות מיליוני שקלים.

עם הפסקת האספקה, צפויים סיטורין בחמישה שישיה המיסעלים הגדולים בארץ. הפיטורין יחריפו את הבעיה, כי במיקרה כזה, גם אם יימצאו הבססים לתשלום החובות, איראפטר יהיה לחזור בהקדם לרמת-היצור הנדרשת.

שילוח הוזמן למישטרה

השחקן יוסי שילוח, ממייסדי "החזית המזרחית" ומיוזמי המיפגש ברומניה, הוזמן לחקירה במישיטרה, למרות העובדה שלא היה בין הנרשעים.

לטיף דורי, שעמד בראש קבוצת-הנוסעים, הוזמן להעיד בפעם השנייה. לדורי נאמר כי עליו לתת הסברים לסיטרי ויריאן, שצולמו בעת המיפגש ברומניה.

לוי ירשה הדחה?

עוד פרשה צפויה בשיכון ופיתוח: יו"ר מועצת-המנהלים של החברה, דויד מור, ינסה שוב להדיח את המנכ"ל, שלמה שטנר — דבר שעד כה נמנע ממנו על-ידי השר, דויד לוי. לא ברור עדיין אם חל שינוי בעמדתו של לוי.

הסתירו ממישרד-

הבריאות

במישרד-הבריאות עומדת להיפתח חקירה בנסיבות התאונה שאירעה ליעקב חזן, בן 32, שנכנס לגיתות-טחורים בקליניקה פרטית וסיים אותה כ-צמח".

על התאונה, שאירעה בסוכות, נודע במישרד הבריאות רק באחרונה, מתלוננת המיששחה, ששפתה לשרת-הבריאות ולמישיטרה. עד כה דאג מישדו להסתיר את העניין.

תעסה למען ארנס

מרים תעסה-גלור, יו"ר ועדת העליה של הכנסת, מקימה לובי שמטרתו להביא למינויו של השר ארנס כאחראי לעניין יהודי ברית-המועצות.

יועצו של קצב במתח

במישרד-העבודה והרווחה מצפים בסקרנות לפידסוס דוח מבקר המדינה על הרשויות המקומיות. יועצו של משה קצב, מריאן גריסרדי, שהוא גם גיזבר מועצת גניתיקודה, נתון במתח.

"יש גבול" ממשיכה

לסמן את הגבול

אנשי קבוצת יש גבול ממשיכים לסמן את גבול הקו הירוק, בשבת הקרובה, ב-11 כבוקר. הם יעשו זאת בירושלים, סמוך לטרמפאדה של תלפיות — ככביש

המישטרה תכיר

במישטרות פרטיות

לראשונה מאז קום המדינה החליטה מישטרת-ישראל למסד את יחסיה עם חברות האבטחה והשמירה, המכונות "מישטרות פרטיות". במטה הארצי הוקמה ועדה לבדיקת כל היבטי התופעה, וליד הוועדה פועל צוות-יועצים, ביניהם: ניצב (גימ') אהרון שלוש, מאוניברסיטת תל-אביב, קדיש שרמייסטר, בעל חברת אבי-טחה ויו"ר עמותת המאבטחים הפרטיים, וחיים שמולביץ, היועץ המישפטי של מישרד-המישטרה.

המוביל לשכונת גילה, לגוש-עציון ולקרית-ארבע. תהיה זו הפעולה ההפגנתית הראשונה שתקשור את הסוגרומים בעיר העתיקה עם קיומו של הכיבוש.

חשבונות בגלל

חניית-השבת

עשרות מנוסעי סיסט אל-על המפורסמת, שקורקעה בניד יורק לפני יותר משבוע, בגלל השבת, שלחו לחברה קבלות על הוצאות שהיו להם: בעיקר על בגדים. בניגוד לסירסומים, לא נתנה החברה ולוא סנט אחר לנוסעים שנלכדו בחניית-השבת, אף שעובדיה סירבו לפרוק את מזוודות הלכודים.

איגוד מיקצועי

של אברכים

אברכים בכמה ישיבות החליטו להקים ועד, שייאבק בראשי הכוללים. לטענתם, בקופות הכוללים מצטברים עורסי-כספים, בעוד שהאברכים מוגיעים לעיתים עד לפתי לחם.

התעוררות

בדרום-אפריקה

אלף סטודנטים יהודים מדרום-אפריקה באו השבוע לסמינר ציוני בארץ. המאורגן על-ידי מחלקת-הנוער-והחלוצ בסוכנות, בשנה שעברה באו לסמינר דומה 150 סטודנטים, ולפני שנתיים רק 20.

המשבר המתמשך בדרום-אפריקה גורם ליהודים שם לשים לב גם לישראל. עד כה הם התעניינו בעיקר בהגירה לאוסטרליה.

מילחמת מקומונים

בבירה

חינוך-המודעות אינדקס, שהחל להיות מופץ בירושלים, גרם לאווירת-מילחמה בקרב מקומוני-הבירה, ובעיקר אצל המקומון המוביל כל העיר.

תשדירים לביטוח

החודש תתחיל הטלוויזיה לשרד שניים מתוך 11 תשדירי שרות, שהפיקה התאחדות החברות לביטוח-חיים. התשדירים הנוספים יוקרנו בשנה הבאה. במיבצע עידוד רכישות ביטוח-חיים משקיעה ההתאחדות 350 אלף דולר. החברות עצמן יתרבו השנה בתחרות בשני תחומים: הוספת ביטוח נגדי-סרמן לביטוח החיים השיגורתי, וחבילות חדשות של ביטוח מנהלים.

רשת מלונות חדשה

רשת-הענק האמריקאית בסט וסטון עומדת לחדור לארץ. לפחות 10 בת-ימלוח חתמו עימה על הסכם, ומעתה ישאו את שמה ויפעלו לפי הנחיותיה. בין המלונות המצטרפים: רשת-קיסר בירושלים, טבריה ואילת, המלונות של מישפחת בלוח בחיפה (נוף ושולמית), כמה מלונות בנתניה וכפר-המכביה בתל-אביב.

ל"ע רוצה את

מישרת המבקר

אנשי הליברלים העצמאיים שבמערך פנו לעוזי ברעם, מוזכ"ל העבודה, בתביעה שהמערך יתמוך במועמדותו של יהודה שערי לתפקיד מבקר-המדינה. שערי היה בעבר ח"כ מטעם ל"ע.

מצטרפים

ל"ישראל שלנו"

העיתונאים אורי דן, נאמנו של אריאל שרון, ועופר טלר, לשעבר כתבת-טלוויזיה, הצטרפו למערכת השבועון הניד יורקי ישראל שלנו.

הרגשה דומיננטית של ניכור. רחיה. חוסר־שייכות וחוסר־זהות

וענונו: קלסטרון

לעבוד בקריית־המדינה הגרעיני (קמ"ג, בסלנג הישראלי) קיבל משכורת טובה מאוד, יותר מאלף דולר לחודש, כמעט כמשכורתו של ח"כ. הוא קנה דירה. הוא קנה מכונת ומכר אותה. משמע: האיש לא סבל ממצוקה כלכלית. הוא היה מסודר די טוב. הוא סבל מדברים אחרים.

הוא סבל, קודם כל, מעלבון. במפעל הגרעיני הועסק ככיסול כטכנאי, אך לא נתנו לו עבודה טכנאית מכובדת. הוא ישב לפני כפתור, וכל מה שהיה עליו לעשות היה משהו מכאני, שילר בן שש יכול היה לעשותו. זה העליב אותו. זה גנע בו. לדבריו, ראה בכך הוכחה נוספת לכך שמזלולים בו, אולי מפני שהוא מארוקאי.

הניכור, שבו הרגיש ממילא, עבר גם למקום העבודה שלו. אולי זהו זרע הפורענות.

אחת השאלות הגדולות היא מדוע צילם בכור, המקום השמור ביותר במדינה. (את השאלה איך צילם צריכים לברר מוסדות־הביטחון. זה דבר מוזעזע. אך מבחינה פסיכולוגית, מעניינת אותו השאלה מדוע.)

אני מתקשה למצוא לכך תשובה. אני מאמין כי וענונו התכוון מראש לעשות מעשה מסוג המעשים שהוא מואשם בהם. אין זה מתאים, איכשהו, לתמונה הפסיכולוגית המצטיירת לעיניי.

אם כן, מדוע צילם? מה רצה להוכיח? באחד הפירוטומים נרמז שהוא רצה להוכיח את עצמו. "הם חשבו שמארוקאי לא יכול לצלם", אמר לעיתונאים הבריטיים. מחאה, פשוטה, ברורה. הם חושבים שאני אפס, שאני לא־כלום, מפני שאני מארוקאי. אני אראה להם. זוהי תמונה כמעט קלאסית, המובילה לתוצאות כאלה.

בבאר־שבע התחיל וענונו ללמוד מחדש, ובהצלחה. הוא למד פילוסופיה אצל גבריאל מוקד, מבקרי־הסיפור הנודע, והיה אסיסטנט.

אולם לא היה לו מנוח. הוא היה רדוף. הוא חיפש חברה שבה יתקבל כבעל־ערך.

מכאן, לדעתי, נסיונו להתקבל לרק"ח, והתחברותו עם הסטודנטים הערביים. מכיוון שהם מיעוט, הסובלים גם הם מהרגשה עזה של רחיה, ניכור ואי־שייכות, היה לו הרבה יותר קל למצוא את מקומו אצלם. המנוכר מצא את המנוכרים. הלא־שייך את הלא־שייכים.

(וזהו אותה התיסמונת שרחפה יהודים צעירים בחו"ל, לפני שניים־שלושה דורות, לירועותיהם של חוגים מהפכניים מכל הסוגים.)

נראה שזה לא סיפק אותו. אחרי שפוטו "בגלל צימצומים" לא חיפש עבודה אחרת. לפני שנה וחצי עזב את הארץ, ופתח בחיפוש גלובלי. הוא חיפש חיפש, ולבסוף מצא את הכנסיה האוסטרלית. את הכומר ואת הקהילה.

זו היתה מוכנה לקבל את הזר המופנם בזרועות פתוחות, כדרכם של האוסטרלים בכלל. מרדכי וענונו מצא בית חם, חברים, ציבור שהיה מוכן לקבלו כפי שהוא. כומר שהתעניין בו ובבעיותיו. שייכות. קבלה. תשומת־לב. הערכה.

מה קרה אז? איך נעשה הצעד הגורלי? אני יודע. אבל אני מנחש.

וענונו התגעגע לחבר. בכנסיה מצא אדם מנוכר כמוהו, הרפתקן, עיתונאי־לעית־מצוא, גבר ממוצא דרום־אמריקני. משורר חמים, וענונו מגלה לו מה שיש לו. הלה מריח את הודמנות חייו. הוא מציע למצוא לזה שוק.

ובכן מתגלגלים הדברים. אולי חש וענונו שהנה מצא דרך לגמלה, למחאה. אולי נגרר בעל־כורחו. אולי הסתבך בהדרגה, כפי שקורה בדרך כלל בפרשיות מסוג זה.

זה עניין לבית־המישפט. ואני שמח שלא אני נדרש להכריע.

יוהי התמונה של מרדכי וענונו, נאשם בכנייה ובריגול חמור.

אפשר היה לצפות שאיש זה ישמש מטרה לשינאת הרכים, שיהיה מקולל ובוזי בעיני הבריות.

למרבה התמיהה, אין זה קורה. אני חש ביחס ציבורי שונה לגמרי אליו. האיש מעורר יותר סקרנות מאשר שינאה, הציבור מתייחס אליו כאל דמות מיס־תורית, יותר מאשר כאל בוגר.

מדוע? מה גורם לכך? נדמה לי שהציבור חש, באינסטינקטים שלו, שלפי־ניו איש רדוף ומעונה, ולא פושע מלידה.

התופעה עצמה מוזרה למדי. ועוד מחשבה אחת:

מרדכי וענונו, הטכנאי מבאר־שבע, אחד מתישעת הילדים של בעל־דוכן, עולה ממארוקו — זכה בכך שהעולם כולו יזכיר את שמו. שגדולי העיתונאים ובתי־ההוצאה וחברות־הקולנוע בעולם ירצו אחרי הזכויות לפרסמו, ששמו יופיע באותיות של קידוש לבנה בכתורות הארציות של העיתונים ברחבי העולם.

באיזו דרך אחרת היה יכול להגיע לכך?

אך נדמה ששום עדה של עולים לא נפגעה בצורה כל־כך קשה מן הגזענות קלת־הדעת של "הוותיקים" כמו יוצאי־מארוקו.

גדלו בארץ רבבות צעירים וצעירות שהוכרחו להתבסס בעצם שם ומוצאם, שסיפרו כי באו "מצרפת", שהסתירו את שמות־המישפחה שלהם.

אין אדם יכול להתכחש למוצאו ולזהותו מבלי להיפגע קשה מאוד בנפשו. נדמה שאין עלבון אנושי גדול יותר, מאשר הצורך בהתכחשות כזאת.

מרדכי וענונו שייך לדרו זה. הצלחת שנשארה בנפשו חשובה להבנת האיש.

לצלחת זו נוסף פצע אחר, פצע מישפחתי. אביה־מישפחה הוא דתי מאוד, יהודי מאמין. מאמין באורח מארוקאי — כלומר, בלי קנאות, בלי כפיה על הזולת, כדרך הקנאים האשכנזים, אלא חדור כאמונה עמוקה.

כל בני וענונו נמשו את האמונה, בחלק מן המרירה שלהם במורשת. הבנות, לעומת זאת, נשארו דתיות.

ההינתקות מן הדת הוסיפה בנפשו של מרדכי, מן הסתם, את הרגשת אי־שייכות, הרגשת־הניכור. אולי זה הגביר אצלו את

נאשם וענונו: מדוע הוא עשה זאת?

הכמיהה לקשר אחר, את החיפוש לתחליף בצורת דת או תורה אחרת.

מכאן הנסיון להצטרף לכנסיה הקומוניסטית בבאר־שבע, ואחר־כך למינור בודהיסטי בחורו, ולבסוף לקהילה הנוצרית באוסטרליה.

יחזין מכל אלה — הבעיה שקשה לדבר עליה מבלי לחדור לתחום צינעת־הפרט, ולגלוש לרכילות.

אולם הדבר חשוב להבנת האיש, וממילא גם להבנת מעשיו. למרדכי וענונו היתה בעיה קשה של חיפוש זהות מינית.

הוא התקשה מאוד למצוא קשר עם אשה, ועל אחת כמה וכמה בחייה־האבה רגילים. הוא השלים עם זה שלא יתחתן ולא יקים מישפחה לעולם.

הוא חיפש זהות מינית, וגם בתחום הזה לא היה בטוח לאן הוא שייך. רק פסיכולוג יכול לקבוע אם היתה בעיה זו קשורה בשאר בעיותיו. ברור כי במעמקי נפשו לא ידע מיהו ומהו, שאל את עצמו ואולי פחד מפני התשובות. התקשרותו עם ג'ודי זימט, היהודיה מארצות־הברית, היתה נסיון למצוא קשר.

כל זה ביחד יוצר תמונה קיצונית של ניכור, של בדידות, של חוסר־קשר.

לפנינו איש בודד מאוד, נשמה מעונה מאוד. איש מופנם. איש מנותק.

יש בזה נוטה לנסות הרבה דברים, בלי היכולת להתמיד די הצורך כדי להצליח במשהו.

לא חסרו לו כישורים. להיפך, האיש עושה רושם אינטליגנטי, בעל יכולת וכישורים. הבעיה היתה אישית.

הוא היה חייל בהנדסה־קרבית, והגיע לדרגת סמל־ראשון. הוא התחיל ללמוד הנדסה ומדעי הטבע, והפסיק, אחרי שהתחיל

שמו וענונו. שם יהודי־מארוקאי עתיק, מכובד, ידוע. פקיד־הרישום האשכנזי רשם "ואנונו", וגם כמה עיתונים חוזרים על כך כיום.

שמו של אדם הוא כבודו. וכאי אדם לכך שירשמו אותו בשמו הנכון והמדויק. סילוף הכתיב של שמו הוא אות של זילזול. זילזול בו, זילזול בחייו שהוא צמח מתוכו, זילזול בציבור שהוא שייך אליו. כך הוא אמר בעצמו.

אולי זה כל הסיפור על רגל אחת. וענונו רצה שיכבדו אותו באדם ששמו וענונו. ואת זאת לא השיג בחברה הישראלית.

השאלה העיקרית היא: מדוע הוא עשה מה שעשה? זוהי שאלה פסיכולוגית, חברתית. אין היא צריכה לעניין את בתי־המישפט. אבל היא צריכה לעניין אותנו מאור־מאור.

האיש נאשם בכנייה ובריגול־חמור. האשמות הנוגעות לנאמנות, וממילא גם לזהות. לשייכות.

מה הביא את מרדכי וענונו מבאר־שבע למעשהו? האם אפשר להציץ אל תוך נישמתו של האיש? האם אפשר לנסות להבין?

ישירי עובדות ידועות. גם מחוץ לחומר הסודי של המישפט. יש החומר שפורסם בחו"ל. יש היומן — החלקים שפורסמו (ואני מסכים שהיה צורך לפרסמם) והחלקים שלא־פורסמו (וטוב שלא פורסמו).

אפשר לנסות להרכיב קלסטרון פסיכולוגי של האיש ששמו וענונו.

אקט מן הסוג המוגדר בחוק במילים כמו "בגידה" ו"ריגול" מהווה, בדרך כלל, מעשה של מחאה, של נקמה במדינה, בחברה, אולי גם במישפחה.

האם היו למרדכי וענונו מניעים אחרים? אינני סבור כך.

ניתן היה להעלות על הדעת כי וענונו פעל מתוך מניעים אידיאולוגיים עמוקים. למשל:

רצה להזהיר את העולם, למנוע שואה גרעינית, להביא להפעלת לחץ בינלאומי לאיסור הנשק הגרעיני במרחב.

עד כמה שאני התרשמתי, לא זה היה המניע של וענונו. לא ראיתי דבר המצביע על כיוון זה ביומנו או בכל מיסמך או עדות.

בשלב מסוים הצטרף וענונו כמועמד לרק"ח, וגם התקרב לחוגי הסטודנטים הערביים באוניברסיטת באר־שבע. אפשר היה להעלות על הדעת שכאן יש מניע.

ושוב: איני סבור כך. אין שום עדות על כך שקירבתו לרעיונות ו/או לאנשים מסויימים בבאר־שבע הובילה אל המעשה. אין לכך זכר ביומן, שבו רשם את מחשבותיו האינטימיות ביותר, אינטימיות עד כדי חשיפה מביאה מאוד.

הייתי אומר אחרת: התקרבותו לרק"ח, חיפושו אחר חברים בני עמים אחרים, הם תוצאה של אותו המצב הנפשי אשר הוביל גם למעשה עצמו.

איזה מצב נפשי?

ינימה השולטת בכל דרכו והתבטאויותיו של וענונו היא הרגשה דומיננטית של ניכור.

בכל שלבי חייו בארץ חש מרדכי וענונו שאין מקבלים אותו, שאין מעריכים אותו, שדוחים אותו, שמזלזלים בו.

והרגשה עמוקה עוד יותר של פיקפוק בעצמו, של תיסכול וחוסר־שייכות.

מה מקורם של רגשות אלה?

יה מתחיל, במובן, במישפחה.

מישפחה רגילה של עולי־מארוקו, אב ואם, תישעה ילדים וילדות.

מרדכי היה בן 10 כשהגיע לארץ. המודעות למוצאו המארוקאי לא נטשה אותו לרגע.

ילד שבא ארצה ממארוקו, וששמו וענונו, לא יכול היה לשכוח לרגע את מוצאו — וגם אילו רצה בכך, לא היו מניחים לו.

מרדכי גדל בתקופה שבה היתה קיימת בארץ ריעה גזענית כמעט־אחידה על המארוקאים, והיתה קיימת הסכמה כמעט־כלל־לאומית שהמארוקאים הם "סכין", "פרימיטיביים", שבאו "מה" מערות בהרי־האטלס.

תיאור שיקרי מחפיר זה לא היה יחיד־מינו בתולדות היישוב. הגרמנים היו יקיה־פוצים, מטומטמים. הגאליציאים היו גנבים, וגם הרומנים. התימנים היו נחמדים ונאיביים, טובים לספוג־ג'ה. וכן הלאה.

האם היה החזיר „טעים מאוד“, ומי ממלא את מקומו של ממלא-המקום של שריהמישטרה?

אנשים

■ כשהתפוצצה הפרשה של מכירת-הנשק לאיראן והעברת הכספים לקונטראס, ישבו כמה חברי-כנסת ועיתונאים במינון חברי-הכנסת. לשלמה גינר

חנה-ממשלה. לתומו ישב שריה-ביטחון בשורה האחרונה, ודווקא על כיסאו של חבר-הכנסת מ"א איר כהנא. ראשיה-סדרנים נב"הל. לעובדה שרביץ יושב במקור

לה נאמנות למארוקאים" הוסיף. הגיבה נמיר: "הבעיה היא שאפשר ללכת עם מארוקאים, אבל מארוקאים אף פעם לא מצביעים בשביל מארוקאים."

מיונון. "איך היה הדיון?" שאל. "טעים מאוד!" השיב לב. חבריה-כנסת שפירא, שהיה עד לשיחה, רקע ברגלו ואמר: "טפוטפוט"

■ הפרשן המדיני חנן קריסטל ניגש אל ראשיה-ממ"ר שלה יצחק שמיר, בעת מסיבת-הקוקטייל שנערכה לכבוד סיפירו החדש של שלמה נקדימון להבות תמוז. באופן חריג, סיפר קריסטל לשמיר, "כתבתי עליך מאמר חיובי" שמיר לא נותר לו חייב והשיב: "באופן חריג, קראתי את המאמר..."

■ באותה המסיבה סבכו שני אויבים מוכרים — אורי דן, מקורבו של אריאל שרון, ומזכיר-הממשלה-לשעבר אריה נאור. לנאור הוצע לערוך חיירות עם דן, אחרי שסיפר שמעולם לא הוצגו השניים זה לפני זה: נאור ויתר על הרעיון.

■ על אף העובדה שהוזמנו למסיבה נציגי כל גוניה של הקשת הפוליטית, בלטו שם נציגי המישפחה הלוחמת: החל בשמיר וחצרו וכלה בחצרו של מנחם בגין — יחיאל קרישאי, השר לשעבר יעקב

דוד קראוס המפקח-הכללי של המישטרה, פיקח אישית על כוחות המישטרה שטיפלו באירועים בירושלים. בתמונה הסתדרו שלושת האחראים כאילו לפי דרגתם: ליד קראוס עומד ניצב רחמים קונפורט, שהוא מפקד המחוז הדרומי, ולידו, תת-ניצב יוסף יהודאי.

שלמה נקדימון עיתונאי ידיעות אחרונות, ששימש בשעתו כיועצו לענייני תיקשורת של ראשיה-ממשלה מנחם בגין, בימי כהונתו המאושרים, חגג בשבוע שעבר את הוצאת סיפרו — תמוז בלהבות. הספר דן בהפצצה הישראלית על הכור הגרעיני העיראקי. נקדימון הקפיד לנשק את כל המוזמנות היפות. אך אשתו, זהבה, פרקליטה בכירה, לא קינאה.

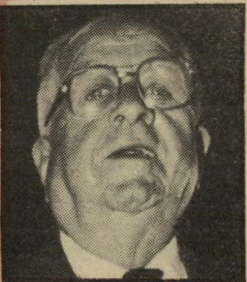

שלמה גורן לשעבר הרב הצבאי הראשי והרב הראשי לישראל — גרס לסקרנות סביבו כשהתלחש באירוע חגיגי עם הרב מנחם פרוש (באמצע). היחסים בין השניים לא נודעו כידידותיים במיוחד. לצמד-החמד הזה הצטרף רב שלישי, הלא הוא הרב אברהם שפירא (משמאל).

לפואד יש קבר

פואד
רוצה חלקה

דוק
מצא חלקה

■ חבר-הכנסת בנימין ("פואד") בן-אליעזר מת-גורר בראשון-לציון. כתושב חדש במושבת-הבילויים הוותיקה, פנה פואד לאחרון הבילויים זאב ("דוק") מאירוביץ וביקש ממנו שיסדר לו "איזה חלקת-אדמה" בראשון. "כשאני הייתי ב-עיראק", אמר פואד, "לכס כבר היו כאן אדמות. תסדר גם לי איזו חלקת-אדמה!" דוק הבטיח לפואד שידאג לו.

כעבור חודש פנה פואד שוב לדוק, ובבדיחות שאל "מה עם החלקה שלי?" דוק השיב שהוא דואג לעניין.

ומאז, בכל פגישה בין השניים, פואד שאל על החלקה. ודוק השיב שיהיה בסדר. לפני חודש ימים פנה דוק לפואד, ואמר לו "זה בסדר. מה שהבטחתי — תקבל!" פואד שמח בחלקתו. סיפר לרעייתו, דולי, כי דוק יעביר להם חלקה. והם יוכלו לבנות עליה וילה יפה. והנה, לפני שבוע, קיבל פואד מיכתב רשום מהחבר-רה"קדישא. במיכתב נאמר: "הריני להודיע כי מר מאירוביץ הקציב לך חלקת-קבר בבית-הקברות הישן של ראשון-לציון."

ונשים לא מצביעות עבור נשים"

■ **אריה פרנקל**, עוזרו של חבר-הכנסת אברהם שפירא, הסתובב ביום הרביעי בכנסת ואמר לכל מי שרצה לשמוע: "בואו תראו מה ההבדל בין ועדת-הכלכלה לוועדת-הכספים של הכנסת! ועדת-הכלכלה דנה בבוקר בחזיר, וועדת-הכספים דנה באותו הבוקר ברבנים!" כי תום הדיון פגש פרנקל את דוד לב, מזכיר ועדת-הכלכלה, כי

מו של כהנא יכולות להיות ה-שלוכות. הוא מיהר להעיר את תשומת-ליבו של רבין, וזה קפץ כנשור-נחש מהכיסא ועזב במהירות את אולם-המליאה, למור-רתיוחם של הצלמים, שאהבו את חילופי-הכיסאות.

■ **איפה בהירה ברד"י** גר? שאלה חברת-הכנסת אריה נמיר את יושבי מיונון הכנסת. ברדוגו היא דוברת סיעת המערך. "היא הלכה עם רפי אדרי", השיב אחר הח"כים. "יש

סר, הכתב הפרלמנטרי של ד-בר. היתה תשובה לשאלה: למה דווקא לקונטראס? הם צאצאי עשרת השבטים האבודים!"

■ בריון הדרמאטי בכנסת על העיסקה עלה לדוכן שריה-חוק, **שימרון פרס**, להשיב לי-מציעי ההצעות לסדר-היום. כי עודו מדבר, נכנס לאולם המלי-אה שר הביטחון, **יצחק רבין**, רבין, שלא רצה להפריע לעמיתו כנאאמו. העדיף להתישב בספי-סלים האחוריים, ולא ליד שול-

מרידור, אליהו בן-אלישור, שהיה מנכ"ל משרדו של בנן, וגם השופטים **דב לוין ומאיר שמגר,** הירדנים במקורם הרי וויזניסטי. לעומת זאת, בלסו בהיעדרם שריהמערך.

■ **שמיר פתח את דבריו במינה במילים:** "אני כבר רגיל להיות ממלא-מקום... אבל היום אני ממלא את מקומו של מנחם בגין."

■ **האפיפיור, יוחנן פאולוס השני,** ממשיך במסעותיו, ורמשיך במסורת המיוחדת שלו: בכל ארץ שאליה הוא מגיע, הוא מקפיד לומר כמה מילים בשפת המקום. לפני שנתיים, בביקורו בהולנד, אירע לו מיקרה מבין. הוא התכוון לומר "הייליחה חי" סט" (רוח הקודש) ו"הייליחה פדר" (האב הקדוש). אך מרוב ה"עיצורים הגרמניים, שאינם קיימים בשפת-אמו הפולנית, הוא ביטא זאת כך: "הייליחה חייסט" ו"הייליחה פדר". ההולנדים התפוצצו מצחוק — האפיפיור אמר, בסלנג ההולנדי: "הרוח החרימנית" ו"האב החרימני". ה"ייתכן שבגלל הכישלון ההולנדי הוא נמנע מלבקר בארץ, אחרי שעזריו הסבירו לו כי גם ב"עברית יש הרבה עיצורים כמו האות חית?

■ **חבריהכנסת פינחס גולדשטיין** כתב מיכתב כהול ל"שרהתיקשורת **אמנון רובינשטיין.** במכתבו מתלונן גולדשטיין על כך שכשהוא מחייג 14, הוא נאלץ לשמוע שבע פעמים איומים, לפיהם השרות "הנ" עולה לו פי שלושה מ"שיתחילטלפון. גולדשטיין, שה"עניין עיצבן אותו, הודיע ל"רובינשטיין שאיום אחד הוא די והותר. רובינשטיין ישקול את הצעת-ההיעול של גולדשטיין בחיוב.

■ **ועוד מעלילות גולדשטיין:** ראשית-דבר הוא התנפל בחדרוה תיקשורת על מסעו של הנשיא **חיים הרצוג.** אחר-כך יום פגישת-פיוס בארבע-ע"ניים עם הנשיא. במשך שעה ביררו השניים את העניינים וה"יעו להבנה. כך זכה גולדשטיין לעוד קצת תיקשורת.

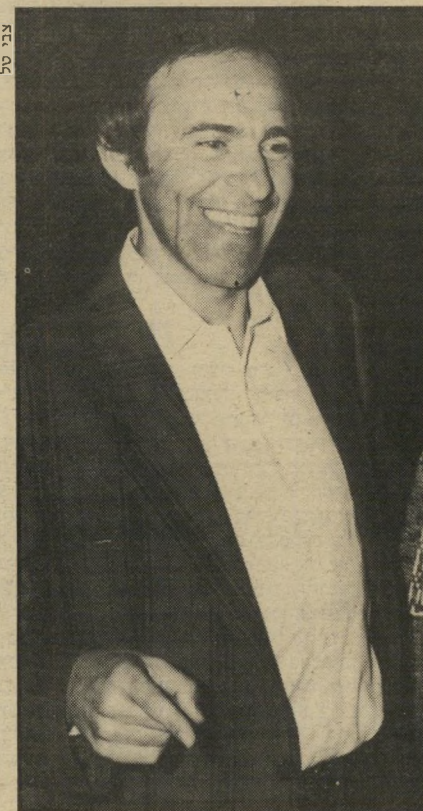
■ **כעת תחול קצת הפוגה** בטיפול שמעניקה התיקשורת לגולדשטיין. הסיבה היא טכנית בלבד. גולדשטיין עזב את הארץ לכמה ימים, לטובת לונדון הסגרית. שם קבע פגישת עם חובכ"ח"ל אחר, **יחיאל (ח"י ליק) גוטמן,** היועץ המישיפטי של סיעת-המערך.

■ **סיעת-הליכוד קיימה דיון** על הערוץ השני, בישיבה שה"תתף גם **אורי פורת,** מנכ"ל

יקי פרץ וניסים כהן, שני הכדורגלנים הוותיקים (למעלה מימין). בילו בסוף השבוע במסיבת בת-המיצווה של שירלי עמית, בתו של עיתונאי-הספורט הוותיק איתן עמית. החגיגה שנערכה במאר רב במלון הילטון בתל-אביב, ריכזה אליה רבים מבכירי המאמנים, העסקנים והשחקנים בארץ. כמו למעלה משמאל: המאמנים דוד שווייצר, מאמן הפועל תל-אביב, ולצידו ניסים בכר, מאמן הפועל כפר-סבא, למטה מימין: שלמה שרף, מאמן מכבי חיפה.

במרכז: המאמן וסוכן-השחקנים מוטלה שפיגלר, משמאל: מאמן ביתר-ירושלים, דרור קשטן. יומיים אחרי שהמאמנים הצטלמו ביחד, הם נפגשו בשרה-הקרב: קבוצתו של דוד שווייצר סיימה בתיקו את מישיחקה עם מכבי-חיפה. קבוצתו של שלמה שרף, ואילו המישיחקה בין ביתר-ירושלים, הקבוצה אותה מאמן דרור קשטן, ובין הפועל כפר-סבא, הסתיים בניצחון הירושלמים. למרות היריבות המיקצועית ביניהם, איחלו במסיבה הכל להכל הצלחה, ושוחחו בידידות.

תיו לממשלה מי מוכן להחליפו, מכיוון שאינו חש בטוב. לא ע"י רו כמה שעות, והוא אכן אושפז בבית-החולים.

■ **נראה כי במפלגת-הע"בודה חלה הפוגה בקרבות על**

בשירותיה של ירדן, ענה לה חבריהכנסת **מיכאל איתן:** "אולי מוטב שהמצב הקיים י"שאר. הרי בניגוד לטלוויזיה ה"ירדן מתנגדת לא"ש"ר"..."

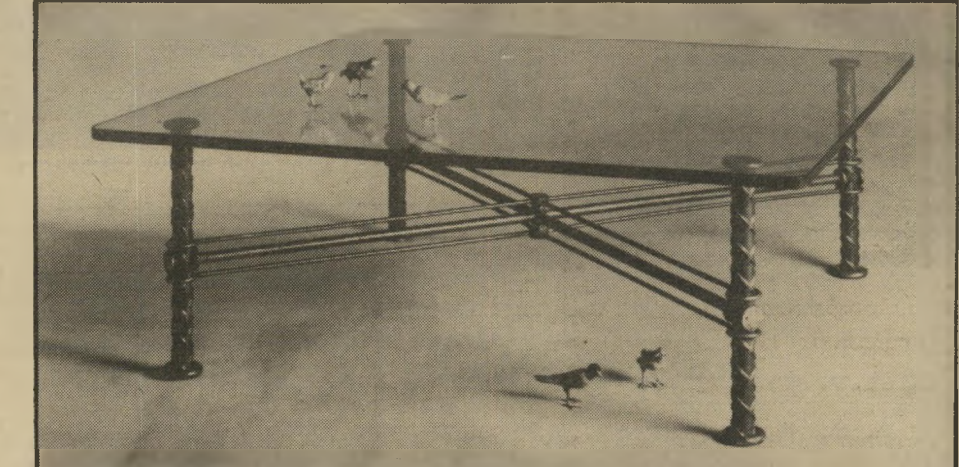
רשות-השירות. חבריהכנסת **מרית תעסה-גלזר** הציעה, במהלך הדיון, כי הטלוויזיה ה"כללית תשדר גם בשפה האנ"גלית עבור תיירים ואזרחים דוברי-אנגלית, הנאלצים לצפות

נשיא על הכוונת

■ **השר גד יעקובי רואין על-ידי יצחק ליבני בשבת** תרבות בפתח-תיקוה. אין זאת העיר המרכזית ביותר ב"ישראל, וגם לא היו טונים גבוהים במהלך השיחה. סתם שיחה נעימה של שבת בבוקר. יעקובי נחלץ להגנת כבודו של הנשיא, **חיים הרצוג,** שהותקף בעיקבות מסעו הממושך בנקודות אכזריות ברחבי העולם. למחרת אף זכתה השיחה באיזכור קצרצר בעל המישר. לכן, מה הופתע יעקובי כשזכה בשיחת-טלפון נרגשת ביותר מהרצוג. שהודה לו בחום על התמיכה שהעניק לו. יעקובי רשם לפניו, ודאי, ליחס חשיבות ראוייה לכל בימה שבה הוא מופיע, גם אם אינה מרכזית במיוחד.

מישרת הסג"ר. בכל זאת, ה"נושא לא ירד מהפרק. יצחק נבון, שעל הסגנות במישרו או במישר-הבריאות ניטשים הקר"בות, הופיע בכינוס של נעמת. תוך כדי דבריו הביט בנאווה אר"ר, שנכחה באירוע, ואמר: "הנה המועמדת שלי".

לסובבים אותו: "טוב, כואו ניגש לעיקר..." אמר וניגש.

אילנה גור זכתה בפרס בינלאומי נוסף — והפעם בענף הריהוט. היא זכתה בפרס הראשון במאריס על שולחן מקורי שייצרה. והמורכב מברזלים של בניה וזכוכית. בעלי-החיים, העשויים מיציקת-ברונזה, שייכים לשולחן. שמחירו 3730 דולר. היא ייצרה רק 100 מריטים, וחמתה על כל אחד מהם. היא טוענת שהרעיון בא לה כאשר הסתכלה מבעד לחלון ביתה החדש ב"פ — בית ערבי מלפני 300 שנים, ששיפצה — וראתה ציפורים סועדות על שרידי ארוחתה מאמש, ולידן ברזלים.

מיכתב מלונדון

במרוצת השנים, בביקורי התכופים בישראל, נהג ידירי הוותיק לקדם את פניו בשדההתעופה ובמין תוכחה סקרנית לשאול אותי: "נו, מתי כבר תחדל מן המהתלה הטוריסטית הזאת?" בתגובה, נהגתי למשוך בכתפיי בפתיעה מדומה — לא כליך מדומה, דרך אגב, החזרה על הסצינה הקטנה הזאת, בווריאציות שונות, הפכה כינינו למין טקס. עד שיום אחד, לפני זמן לא רב, קירם ידירי את פניי ואמר: "אולי יש לך מקום בשבילי אצלכם שם? הרכה זמן לא אוכל עוד לעמוד בזה כאן..."

הייתי נדהם. אני יודע היטב שהכוונה היתה לבדיחה. אני יודע שאין מקום בעולם שידידי מסוגל להרגיש בו בבית, ואין שום כוח בעולם שיגרמו לו שיעזוב. אבל הבדיחה באה, כך נדמה לי, מעימקי נפשו המתיסרת, והיא העציבה אותי לא פחות מאשר אותו. היא ציינה את סופה של תקופה.

ואכן, מי יזכור כיום את קיסמה הקורם — קסם ללא גבול כמעט — של הארץ הזאת; את מה שנהגו באותם ימים לתאר, בלי ועם מרכאות, כ-"מסירותו של הנוער שלה" עם השנים הפכה הארץ, אולי באורח בלתי-נמנע (לא, באורח נמנע!) פחות ופחות מצודרת, פחות ופחות נוחה לאהבה, למען האמת, לעיתים אי-אפשר לאהוב אותה כלל, אפילו לא מתוך מאמץ. מובן (מובן?) אפשר היה להבנים כרכים שלמים בתוך הסוגריים האלה) ששום דבר לא ישנה את יחסך הבסיסי אליה. אדם עשוי שלא לחבב את תווי פניו כראי — אבל אין לו פנים אחרות.

רציני ופחות

לא קשה להבין מדוע ירצה אדם להתגורר דווקא בלונדון. פתח את שבועון הבידור Time Out, או את רפי הבידור של עיתוני יום א' — ההיצע מפליא באמת. נכון, העונה האחרונה, בתיאטרון לא היתה מושכת במיוחד, ממוצעת, אולי אפילו פחות מזה, כשהיתרון שמור בהחלט למחזות מוסיקליים ולקומדיות. כדי להזכיר רק כמה שמות: עלובי החיים (מבוסס על סיפור של ויקטור הוגו), רחוב ה-42 (בנייורק), אליפות העולם בשחמט והמיוזיקל שהכל גמרו עליו את ההלל: חתולים מאת אנדרו לויד ובר, המבוסס — כן, קשה להאמין — על טקסטים של ת"ס אליוט. שאם אני טועה כבר הופיעו גם בעברית. (אגב, עדיין ניתן לצפות כאן גם במחזהו של אליוט, מסיבת הקוקטייל, כך כמו שהוא, לפני שאזיה מטורף יהפוך גם אותו למיוזיקל). בלי סקס, בבקשה. אהנו בריטים ילדתי למדי, אבל כבר בשנת ה-16, עדיין במרחק רב מן מלכודת העכברים של אגתה כריסטי, המחזיקה בשיא העולמי: 34 שנים של הצגה רצופה, ועדיין אין באופק שום סיבה טובה מדוע תרד אייפס מעל הכמה, מה שהיה טוב לדור הסבים והסבי תות יהיה מן הסתם טוב גם לנכדיהם (המחזה תפל למדי, אפילו על-פי אמות-המידה של אגתה כריסטי עצמה).

אם חשקה נפשך בדראמה רצינית, אתה יכול לראות את מסע ארוך אל תוך הלילה של יוג'ין או'ניל, בביצוע מעולה באמת של שחקן הקולנוע ג'ק למון. הציון-לשבח שלי השנה — כנכל שנה, בעצם — מוענק לחלום ליל קיץ בתיאטרון תחת כיפת השמיים שברייג'נט פארק. בערב קיץ יפה זה תענוג חלומי ממש. אבל הקיץ כבר מזמן מאחורינו וערכי קיץ פנים ברייג'נט פארק הם בילוי מומלץ — גם בלי תוספת תיאטרונים.

אם טעמך נוטה למוסיאונים, אתה יכול לבלות את ימך, שבועותיך, אפילו חודשיך, כשאתה מתחת גלגלי ועיניך באולמות המוסיאון הבריטי. מחלקות הריהוט, הפיסול, מלאכת-המחשבת של הויקטוריה אנד אלברט, בין הריטואלים והקופים דמיייהאדם או האנשים דמיייהקוף במוסיאון תולדות הטבע, ומעבר לפניה של ארץ המוסיאונים הזאת שבקנסינגטון — במוסיאון למדע ובמוסיאון הגיאולוגי. אבל מוטב שאחזיר: אני מבקש לחדש למי שכבר אין מה לחדש לו, אם לשפוט לפי העברית הנשמעת פה בכל מקום. אם להסתמך עליה, כל ישראלי כבר היה בכל מקום. או כמעט.

ואשר לאלה הלוקחים את החיים יותר ברציני: נות, עונת הכדורגל כבר בעיצומה. תמורת תש' לום לא גדול, אתה יכול לסכן את איבריך ביציעי

המיגרשים המקומיים ולטעום את טעמו של חוליגאניזם-הכדורגל הטוב ביותר בתבל.

ראמבו והאקלים

וכל זה, המוסיאונים, ההצגות, הגנים הציבוריים וכד', אינו הומה אדם בימים אלה. ולא רק משום שעונת הסתיו כבר בעיצומה, אלא מפני שהאמריקאים הדירו רגליהם מלונדון (אולי מאירופה כולה?) מאז ההתקפה על לוב (אגב, האנגלים החלו מכנים את צאצאיהם שמעבר לאוקיינוס בשם "ראמבו" בחיתולים). האוכ' לוסיה המקומית, כלומר, הילדים, אינם נוהרים למקומות הבידור: האנגלי יש לו תמיד יום מחר, האין זאת? גם מוג'האוור היה הקיץ רע מתמיד, וכשאדם אומר "רע מתמיד" לגבי מוג'האוור בלונדון, הוא מבטא משהו. נחמתו היחידה של הילד (גם הוא שונא את מוג'האוור או האקלים של האיים האלה) היא בכך, שהוא — מוג'האוור, האקלים — מרחיק ממנו את סכנת הפלישה של עדריהתיירים. שהרי תמיד קיימת הסכנה שאי-לו, בנוסף לכל יתר מעלותיה של הארץ הזאת, שרר בה גם מוג'האוור נוח, אי-אפשר היה לשכנע שום תייר או מבקר לחזור לארצו.

האם הוכרתי כבר את אולם הקריאה שבי מוסיאון הבריטי? כיפת-הענקים הזאת, שמי

הרקיע הוא, כידוע, מקום שקשה מאוד להעלותו בדמיוננו. אם כמה מירדינו החרדים מתארים אותו לעצמם כבתי-ישיבה גדול, כשי-אלוהים עצמו מנצח על השקלא והטריא — האם אנהנו החילוניים איננו רואים את ג'והדעין שלנו כמין אולם קריאה שמימי, בעצם לא בלתי-דומה לזה שבכאן? (ויש לנו עוד נחמה קטנה: הרתיים לא יהיו שם, האם זה שלעצמו אינו עשוי להסב עונג עילאי?)

סיוטים פרטיים וכלליים

לכל אדם סיוט פרטי משלו. אני, שעודני אבל על הרס הסיפריה הגדולה של אלכסנדרר, שהיתה אחד מפילאי העולם העתיק, אתו כעת בחרה מפני אפשרות היעלמות תרבות הספר, ובכלל זה הספרים עצמם. למי שחושב שאני פאראנואדי (וגם זה: העובדה שאני סובל משיגעון-רדיפה עוד לא-מנעה בעד איש מלרודף אותי) אני ממליץ לקרוא את דיווחיהם האחרונים של אוצרי הסיפריות הגדולות. הם שרויים בפאניקה — ובצדק. אינני רוצה לייגע אתכם בפרטים הטכניים, אבל עובדה היא, שמאז השנה 1850 לערך, כדי לעמוד בדרישות הביקוש הגובר והולך בעיקבות התפשטות רדיעת-קראויתוב והרחבת מערכת-החינוך, מכיל כל הנייר המיועד

חקירת-טיהור מקומית בברית-המועצות (1921)

הבורגנות יוצאת לעבודה: עונש או חינוך מחדש (1921)

להדפסת ספרים נסורת או עיסת עץ. עיסת העץ, בתורה, מייצרת חומצות המאכלות אט-אט את הסיבים המהווים את גיליון הנייר. תחילה הופכים הרפים לצהובים, אחר-כך הרף פשוט מתפורר לחתיכות. פירושו של הרבר, שמרביתם הגדולה של הספרים שדורפסו בעולם מאז מחציתו של המאה העשרה, בתהליך בלתי-נמנע, לא בק. רוב אוצרותיו של המוסיאון הבריטי, סיפריית הקונגרס האירי, הסיפריה הלאומית הצרפתית, הסיפריה הבודליאנית באוקספורד ובית הספרים הלאומי בירושלים, שלא למנות כבר את הסיפריות הציבוריות והפרטיות שבכל מקום על פני כדור הארץ, גורלם נחרץ. למה הרבר דומה? למגיפת איידס שחדרה לעולם-הספרים. אינני יודע אם ניתן למצוא לה תרופה; ואם כן, מה יבוא תחילה

תחתיה שקועים סופרים, סטודנטים וחוקרים מכל רחבי העולם בעבודתם, כשהם מוקפים, לאורך כתלים עגולים, באלפי סיפרי-עור, ובהישגיהם, במרחק לא רב, כל ספר שפורסם אייפס באנג'ליה, מרבית הספרים שפורסמו באמריקה, ורבים רבים מאלה שבלשונות אחרות. אנשי-שם רבים חיברו את סיפריהם כאן: ההיסטוריונים גיבון ומקולי, הסופרים והוגי-הדעות דיקנס וקארלייל, תומאס הארדי, ג'ורג' ברנארד שו, וכמובן — קארל מארכס. (סיפור המהלך כאן אומר שבשעה שאחד הביורגראפים של מארכס שאל עובר ותיק של אולם הקריאה — הם מארכיס ימים כאן יותר מבמקומות אחרים — אם הוא זוכר את מארכס, השיב לו האיש: "כן, אני זוכר אותו היטב, אדם מוצק עץ וקו שחור וארוך. הוא נהג לבוא לכאן בקביעות, מדי יום ביומו. במשך זמן רב. ואז, יום אחד, נעלם ואיש לא שמע עליו מאז...")

— מרפא לאיידס של בנייהאדם או של הספרים. אבל אם בנייהאדם ישרדו ואילו הספרים ימותו, ממילא לא יהיו החיים שווים בטירתם...

ועוד יובל

חמישים שנה חלפו מן היום שבו החלה המה-פכה הרוסית ואוכלת את בניה שלה-עצמה בפומ"בי. באוגוסט 1936 נפתח מישפטי-הראווה הראשון במוסקבה בהרשעתם של קאמנב, זינובייב ועוד 14 מעמיתיהם המהפכנים. אותה פאנטומימה מגונה ואותו עיוות-דין וזכר-לדראון סימנו את ראשיתו של הטורר הממלכתי, אשר הסב יותר קורבנות מאשר השואה. אבל ברית-המועצות עוד אינה מסוגלת גם היום להורות בחפזם-מאשמה של הקורבנות. אנדריי וישינסקי, התובע ומנהלי-הזירה של המישפטים, היה אחרי-כך לשר החוץ הסובייטי ועדיין שמור לו מקום של כבוד בחומת-הקרמלין.

השאלה, מדוע שיתפו גדולי המהפכה פעולה בארגויות של הודאות מתרפסות בפשעים שמעולם לא ביצעו, נותרה בגדר תעלומה עד היום הזה. המחזה של אנשים אמיצים-לשעבר המודים בתהלהבות בהאשמות של בגידה, טורפים ואפילו ריגול למען הנאצים, בהמרצתו כביכול של טרוצקי, הבין והעציב אנשים חושבים בכל הארצות. משהו מאותה חרה שעוררו מישפטים-מישפחים אלו או נותרה בעינה עד היום, כעבור חצי-מאה שנה.

קטע מתוך הליכיה-מישפט יטעים אתכם קורטוב מטעמו:

קאמנב: אני, ביחד עם זינובייב וטרוצקי, אירגנתי והדרכת את הקשר הטוריסטי הזה, השתכנעתי שמדיניותו של סטאלין וזכה בהצ'לחה וסופה לנצח... אבל מה שהינחה אותו היתה שינאה ללא-מצרים ותאוה לכוח...

וישינסקי: במאמרים ובהכרזות היבעת לא-פעם את נאמנותך למפלגה. האם כל זה היה שקר והעמדת-פנים?

קאמנב: לא, זה גרוע מהעמדת-פנים.

וישינסקי: בוגדנות?

קאמנב: עוד יותר גרוע!

וישינסקי: גרוע מהעמדת-פנים? גרוע

מבוגדנות? אם כך, מצא לזה מילה. בגידה?

קאמנב: אהה מצאת את המילה.

וישינסקי: הנאשם זינובייב, האם אתה

מאשר את זאת?

זינובייב: כן, אני מאשר. בגידה, בוגדנות,

מישחק כפול.

וישינסקי סיים את נאום הקתיגוריה שלו במילים, "אני דורש שהכלבים השוטנים יוצאו להורג ביריה. כל אחד מהם צריך להיות מוצא להורג ביריה." ואכן, כמעט כולם סיימו כך את חייהם, ורבים אחרים, רבים לא-סופר, וכו' כ-הקשה בדלת עם שחר". נעצרו על-ידי סוכני המישטרה החשאית והוצאו להורג או נמקו במח' נות-מאסר. ה-"טיהורים" שבין השנים 1936-1939 הפילו כמה מיליוני קורבנות. הם חיסלו חלק ניכר מהנהנת הצבא האדום והורמו מאות אלפי אסירים פוליטיים ל-"גולאג ארכיפלגו" (שם סיפרו של סולז'ניצין, המתייחס למחנות המאסר ועבודת הפרך הסובייטיים).

אפלה בצהריים

אחד הדברים המדהימים ביותר שניתן לומר ביחס למישפטים אלה הוא, שמרבית האנשים בעולם המערבי, למעט יוצאי-דופן מעטים, האמינו בהם. מן הסתם בשל העובדה שזו ה של הליכים מישפטיים לגיטימיים נשמרה בהם. מי יאמין כיום, כי טיימס הלונדוני, במאמר מערכת, בירך את סטאלין על שעלה בידיו לשים לאל את המזימה הענקית? כתבי-חוץ ומשקיפים מנוסים הביעו את הערכתם למערכת המישפטית הסובייטית, מה שמלמד שוב, כי טיפשות או פתיותו של ה-"אידאליסט" היא חסרת-גבול. לולא גילוייו של כרושצ'וב בעידה העשרים של המפלגה הקומוניסטית הסובייטית, היו כנראה מאמינים בזה עד היום (ואכן יש גם כאלה). ארתור קסטלר, הוא-עצמו קומוניסט-לשעבר ואחד האינטלקטואלים חריהעין של זמננו, מציע בספרו הנודע אפלה בצהריים הסבר שזו הלידת ההודאות באשמה. כאן משתכנע הכול שוויקי הוותיק נכאשבו (בוכארין) על-ידי חוקר להקריב את הקורבן הנעלה ביותר למען האידאליזם של המהפכה: הודאתו הפומבית בקשרים חתי-רניים עם טרוצקי ועם מעצמתי-הציר (גרמניה הנאצית ואיטליה הפאשיסטית) תסייע ללכך את שורות העם מאחורי הממשלה, אשר חרף כל חסי-רונותיה היא חומת-המגן היחידה כנגד הפאשיזם. מאחר שהוא (ורבאשבו) אבוד בין כה וכה, מדוע יסרב להעניק לעמו שרות אידאליסטי ומכובד אחרון זה?

סיפרו של קסטלר עשה רושם אדיר בזמנו (יש

געגועים אנטי־חומרניים

האמן, הקומיסאר, המדען וההאיש ללא תכונות (כשם ספריו של רוברט מוזיל) — כל אלה נפתחים עם הזמן, אף כי מניעיהם המודעים והבלתי־מודעים שונים אלה מאלה. היש לכך מבנה־משותף? אין ספק שהמדענים בתמונת העולם של הפסיקה השפיעו, במידה מסוימת, גם על האמנות; אין ספק שפסיכולוגיה המעמקים החדשה (של פרויד) לא נותרה בלא השפעה על הסולייזיקה. הצטלבויות כאלה קיימות במיסר רב, אך הן דומות יותר לרשת מאשר לשלשלת אחידה של סיבה ומסובה. אין שום קשר סיבתי ישיר בין מכניקת הקוואנטים לבין האשמות־ידיעה־עצמיות הנאשמות של בובאריין, אין אנו יכולים לשאול לגורם משותף, אנחנו יכולים רק לתור אחר מבנה־משותף לגורמים השונים. בשנותיה הגורליות של הרסובליקה של ויימאר, כאשר דומה היה כי גם מהפכה קומוניסטית וגם מהפכה פאשיסטית הן בגר האפשרי, והדבר היחיד שאינו בגדר זה הוא הישרדותו של המיטטר הקיים הנוטריליות, טבע (הסופר) ארינסט יונגר את המטבע: „געגועים האנטי־קפיטליסטיים של ההמונים“. הגעגועים האלה היו נחלת כל קבוצות האוכלוסיה השונות, גם אלה שדבר לא היה להן זו עם זו. בשינויים מתחייבים, ניתן אולי לקרוא למבנה המשותף שאנו מבקשים בשם „געגועים אנטי־מטריאליסטיים“ או אנטי־חומרניים. זהו סימ פטום של השקפת־חיים שנפשה נקעה מן הראציונאליזם, האופטימיזם הרב־רובי, ההוגיון הסרדיהרם, הביטחון העצמי המתנשא והיומרות הריומאיות של המאה ה־19, ונמשך אל רומאנטיקה חדשה, מיסטיקה ותורת־המוסר הטרנס־צנדטאלית של אור הדימדומים של ימי הביניים.

ארטור קסטלר
מתוך הערות
בשולי „היגיון והקומיסאר“

לא יכלו לעמוד בהם עוד. בשנותיו האחרונות סבל הוא־עצמו מסרטן הרם וממחלת הפארקינסון, ועתה הגיעה השעה להפוך הלכה למעשה.

צעדו הסב צער עמוק, שכן היו לו ידידים ומעריצים רבים. אבל הפתעה לא היתה בו, וככל זאת, מה שהותיר בפיות רבים טעם מוזר ולא נעים כלשהו היתה העובדה שאשתו של קסטלר, אשה נאה ובעלת אופי בשם סינתיה, בת 55, הצטרפה אליו במסע אל המוות. היא הותירה מאחוריה פתק האומר: „אינני יכולה להוסיף ולחיות בלי ארתור“.

כל מי שהכיר את קסטלר ידע כי סינתיה נאמנה לו נאמנות כלא גבול — אבל האם לא הרחיקה הפעם לכת יותר מדי? אנשים חשו שלא בנוח ויש אפילו שמתחו ביקורת עליו: האם שיכנע אותה להצטרף אליו מפני שפחד למות לבדו, או משום שסבר שיהיה זקוק למזכירה גם בעבר ה ה ו א. אף כי ברור היה לכל, כי ההחלטה היתה, בסופר־של־דבר, החלטתה שלה, והיא חרף תחושת האובדן כמות בעלה — עדיין שמרה על צלילות־דעת מוחלטת ולא פעלה מתוך שיגעון, עורר המעשה תהיות רבות בשאלות המוסריות הסבוכות של אחריות למעשי הזולת. מין צל הוטל על שמו וזיכרו של קסטלר: מדוע לא הניא אותה מכוונתה.

בימים אלה נפתרה התעלומה, והפיתרון מראה כמה זהירות חייב אדם לנקוט כבואו לשפוט את זולתו בלא ידיעת כל העובדות. התברר שסינתיה — בלא שהדבר היה ידוע לאיש ממודעיה, גם הקרובים — לקתה בסרטן טרמינאלי, כלומר, היתה נתונה בשלביה הסופיים של המחלה הנוראה. היתה זו היא שלא רצתה לעמוד במבחן האחרון והנורא המזומן לה לבדה, דבר זה מגיה כמובן אור שונה לחלוטין על התאבדותה, ואהבי קסטלר יכולים לנשום לרווחה: קסטלר המורא־ליסט, איש המוסר והיושר, החזיר להם — ובלא שום רבב.

רפאל שרף ■

עמוס לויתן

נבר אין לי אחיזה

כבר אין לי אחיזה כמה

שנאחזתי. שיחי גלגל, קורח
עץ, עשו שליחותם

תחנת בנימינה, כת־שלמה,

ראש־פנה, תם מפעי בארץ

האחת שדמיתי כי היתה לי

עתה אני נשקט מן השמות

עתה אני נשקט מן המקומות כלם.

גזע אקליפט עבות, אכן בולת שחורה,

נחרופה אחיזתי כס

שורה

הצהוב הקבור

עמוס לויתן

נסיעה עירונית

ספריית פועלים

ספר שיריו החדש של עמוס לויתן מצטיין בהתמקדות בלתי־רגילה בנקודת חיים אחת, ש־היא גם נקודת קיפאון, והיא המפרנסת את מרבית השירים שבכאן: הסתלקות החזון או ההשראה הראשונית, הקושי הגובר והולך שבמיפגש החיוני עם הדברים ואף עם המילים שבלעדניהן אולי אין הדברים קיימים כלל. הנקודה שבה „כל שאני רואה (נעשה) אטום וקשה / ואין לו מה לומר“ (הרגע (המתמשך) שבו אדם חש כי „כל מה שנגעתי (בו) הוא גנוע / ולא תוכל לגעת בו שנית. / ומיספר השטחים הכבויים הולך ורוב... / וכל מה שאמרת הוא אמור / ולא תוכל לחזור עליו שנית“.

לכאורה, זוהי הנקודה שבה המשורר חדל לכתוב, מסתגר בשתיקה. לא זו השתיקה הרומאנטית, הרומאטית, האומרת דרשני או „כתוב עליי“, כי אם זו שבה אדם נעשה מנוכר לא רק לעולם, כי אם גם לעצמו. צריך להיות ויליים בלייק או ייטס או וולט ויטמן כדי לא להגיע אליה, אל הארץ הזאת שלא

מקהלת איי־הסכמה: נתן דטנר, אבי אוריה, יעל עמית

רבים מקשרים את עלילת המחזה עם היצירה המוקדמת בת המאה ה־18, אך גם מי שאינו מכיר את „מקור“ לא נמצא מקופה. באמצעות רעיונות מבריקים, מיבניים ואחרים, השכיל המחזאי, אלן אייקבורן, לשזור אל תוך המחזה את כל מה שדרוש לצופה כדי להבין ולהינות מן היחס שנוצר בינו לבין „העיבוד“ המודרני.

ההצגה פותחת בסצינת־הסיום של אופרת הקבצנים, בסצינה זו נפרשת לעיני הקהל דמותו של הגיבור הנוכל, מקהית, מוצג מעמדו בחברה האנושית והגשית. מכאן ואילך נעשית מלאכת ההשוואה בינו לבין גאי ג'ונס התמים, גיבור מקהלת איי־הסכמה כמו מאליה, מקור הארה נוסף מהווים הפיומנים מתוך אופרת הקבצנים השזורים לאורך ההצגה, אלו מדברים על הדמויות ה„מקוריות“ אך מתייחסים בעת ובעונה אחת גם אל המתרחש בהווה הבימתי ומאירים אותו באור חדש, לעיתים אירוני.

כל אלה מוסיפים מימד נוסף לעלילה הקלילה והמרתקת המתרחמת על הבימה: גאי ג'ונס, ההססן חסר־הביטחון, מתומנן למעמד של שחקן ראשי, מאהב מבוקש ונוכל רבי־און, בסדרה של מעמדים קומיים רוויי הומור אנגלי חד ומתחכם. הסצינה החותמת את ההצגה וההצגה הסצינת הפתיחה, אלא שכאן היא מהווה שיא של התפתחות, ועם זה אקורד קומי אדיר־עוצמה.

אשר לביצוע, הבמאי פאטריק טאקר הכתיב קצב ותנועה שזכו לעשייה קולחת משופעת הברקות כימיו. במיומנות ובכישרון השכיל להפוך גם את המעברים הרבים בין הסצינות לחוויה אסתטית בעלת ייחוד קומי־מובהק, ולכנות את האירוע כולו כדרמוניה משעשעת וקולחת.

איתו עשו נפלאות גם השחקנים. בראש וראשונה אבי אוריה בתפקיד דאפיד, הבימאי החובב, שמילא את הבימה והאולם בארגינה קומית בלתי־נלאית: יעל עמית בתפקיד רעייתו הרגישה ועשירת ההבעה, ועדית ספרסון שהעמידה דמות מקורית חזקה ומיוחדת. מצויינים היו גם רוזינה קמבוס הנהדרת, נתן דטנר הרכיגוני, עפרון אטקין החמקמק, מרק (המשך בעמוד 16)

כל באיה וישובו. מה פלא שאל הקושי להגיע עד הדברים („כבר אין לי אחיזה כמה שנאחזתי“) מתלווה כאן גם הרגשה קשה — אם כי מוגזמת, יש לקוות — כי „רחקתי עד לתחנה אחרונה בארץ חיים“, נאום קהלת.

אפשר שהאני המדבר אלינו כאן יודע את הטעות שהיתה באותה התרחקות, אך אין הוא יודע, הוא אומר, כיצד לחזור בו ממנה — ואל עצמו.

אבל אם הוא אינו יודע — שיריו יודעים. ואז „בא גשם והוציא את כל רצועת הצהוב / מול חלוני, בשדה הריק... / וזה הצהוב שהיה קבור / עמוק כל כך בתוכי / מבלי יכולת לראותו עוד“

פרח פיתאום, מכאן נובעת גם הבקשה־הפילה: „קלף מעלי קליפה ועור קליפה“. נשמע פשוט אבל איננו כך. „ארץ נער“ (כשם קובץ שיריו הקודם של לויתן) דינה לחלוף. אראו מוצא אדם את עצמו בפני מיכחן, אולי המיכחן האמיתי.

מי ש„מבקש הלא לעבור“, וכידייו הכלים וכן הבהירות הנפשית שיש למשורר הזה — יש לו נתוני פתיחה טובים למהלך הבא. בינתיים, ספר שצמח מתוך תחושת אובדן, והוא ספר של גילוי, לא של אובדן.

■ נ.ז.

תיאטרון

תשואות למקהלה

„מקהלת איי־הסכמה“ בתיאטרון

באר־שבע

מאת: אלן אייקבורן

תרגום: עדה בן־נחום

בימוי: פאטריק טאקר

את ההצגה מקהלת איי־הסכמה של תיאטרון באר־שבע ניתן לתאר ולסכם במיפגש אחד: קומדיה מצויינת בכיצוע מעולה. המחזה הוא סיפורה של להקת „חובבי תיאטרון אנגלים, המבקשים להעלות על הבימה את יצירתו הנודעת של ג'ון גיי אופרת הקבצנים. חוטים

(המשך מעמוד 15)

חסמן, חנה ריבר ו...כולם. חבורת שחקנים מוכשרים ונלהבים שהעמידה קומדיה מהוקצעת ומבריקה הסוחפת עימה את קהל הצופים כולו. תפאורתו של דאגלס היפ נפלאה בפשטותה. זו השתלטה על חלל הבימה הצר והתאימה אותו, באמצעים מינימאליים, למיגון העשיר הנדרש במחזה. ראוי לציון גם עבודתם של יוסי בראי, אשר על התלבושות,

יעקב מור: האשה אשר נתת עימדי

ועדה בנחום, השכילה להעניק שוה-ערך עברי לאנגלית היומיומית השוטפת. רוויית הצבע המקומי. תיאטרון מכריק, הנאה צרופה.

עדנה אלוני

תרבות

מוספים סיפוריים

"אין להכחיש שהמציאות מוסיפה

תמיד את האשליות הרמות על חיי חברה טהורים ונאלצים. אבל היכן היינו עומדים אילו מחשבותינו לא היו מתעלות לעולם מעבר לגבולות המדויקים של הניתן למימוש? מצטט על המשמר את הגוהר העצום יאן הווינגה. ואף על פי כן, קריאה במוספי-הסיפור על אודות שלושה יוצרים שונים זה מזה ככל שרק ניתן, ועם זאת בעלי מכנה משותף, מעניקה השבוע תחושה מטהרת של ניקיון דעת ומצפון אמנותי המתגלים בקריית-ספר שלנו לעיתים רחוקות יותר ויותר — לעומתהיפוכם הנפרק: היום, הקריירה הנוטה והצינונית. המדובר ברשימות העוסקות בריינג' מאריה רילקה (הארץ), דן פגיס (על המשמר) וברומאן עכ"הכרס החדש של יהושע קצו (ידיעות אחרונות).

סנטה קלאוס של הבדידות, כינה המשורר האנגלי המנוח אודן את גאון השירה הגרמנית רילקה. הארץ מצטט סקירה שהופיעה במוספו הסיפורי של הטיימס על ביוגרפיה חדשה של המשורר יליד פראג. מתברר שהביוגרפיה של דונאלד פראטר שופכת אור חדש על חייו של האיש ומביאה פרטים מפתיעים שיש בהם כדי להטיל ברילקה דופי של צייד קשי-רית, סגוב המחור אחרי החברה הגבוהה והחוג הנוצץ, ומשכיל לנצל את קשריו לקידום האינטרסים האישיים שלו. בכל אלה, סבור המבקר של הטיימס, אין כדי לגרוע מרגש הכבוד שלנו לעיקריו המוצקים וכן למישמעת הרוחנית החמורה בה חי האיש שהקדיש את חייו לחיפוש אחר "חלל טהור" שבו להדהדה מילותיו כמו "זכוכית מצלצלת"; אותו רילקה, אשר בנחישות שאינה יודעת פשרות החליט להיות למען אמנותו — לא ממנה, ואשר בשנת 1907, בהיותו בן 32 בלבד, הכריז כי "אני שקוע בעבודתי כמו הגלעין בתוך הפרי."

בביוגרפיה המפורטת של פראטר, נאמר בסקירה הנזכרת, "יש הרבה מן הפרי העסיסי אך רק מעט מן הגלעין הקשה, המוצק, שממנו נולד הכל." והרי זו הערת-מפתח הנותנת ביריני קנה-מידה להבחין בין ביוגרפיה אחראית לבין חיבור רווי סנסאציות ופיקאנטיות מעשה ידי ביוגרף.

כל יוצר והחלל הטהור" שלו. "אמנות שאין למעלה ממנה" היא כותרת רשימתו של דוד ארן בעל המשמר על יצירתו של דן פגיס "זל", המשורר המעודן, הרגיש ויפה-הנפש, שהלך לעולמו כטרסידע לפני פחות משנה. רשימתו של ארן נכתבה בידי חבר והיא חיבור שכולו רצון אהבה, מעין פרידה-לאחר-פרידה מידיה. ועדיין זכורים היטב המאמרים הנרגשים שנכתבו אחרי פטירתו של פגיס בידי אנשי סיפור שקלטו את גורל האבידה, אף שחלקם אולי לא הכירוהו כלל.

רשימתו של ארן מגיבה, בין השאר, על רשימת הערכה על יצירת פגיס שפירסמה בעיתון 77 יאירה גינסר. לרשימה זו מכון ארן באומרו כי אינו רוצה להיכנס בוויכוח בדבר "בעיה נפשית" שהיתה כרוכה, כביכול, באופיו של ידידו. הכוונה לסברות השונות שהועלו בקשר עם ההערכה של "דן שנשמע תמיד כמתנצל ואשר ניכרו בו סימנים של אי-ביטחון פנימי, נאחו כמשורר בסדר הקלאסי, הבטות, וכחוקר סיפורי — בשירה העברית כספרד, הקונוציונאלי כככול." בהקשר זה מוסיף ארן כי לדעתו "נובעת הפואטיקה של פגיס מתחושה אמנותית עמוקה ונכונה", וכי שירתו הוכיחה "עמידה זקופה, וניחונה נכונה ודיוק הביטוי" בכל גילגוליה מאז

שעון הצל ועד ימיו האחרונים.

בין כה וכה, בלא רעשים וצרימות, יצא בהוצאת עם עובד סיפרו החדש של יהושע קצו, התגבנות יחידים. "איפה ראית סופר כמעט בן חמישים שהוציא שנים וחצי ספרים?" מעיר חכרו, הסופר בנימין תמוז, בניסיון להסביר את מיעוט פירסומו. מרובר "בהתרחקותו (של קצו) ממקדים מסוקרים, ממסעות פירסום רעשיניים, סירובו להתראיין, אפילו קושי לצלמו." מעיר על כך יגאל סרנה בכתבת-צבע שנתפרסמה על פני שני עמודים במוסף "7 ימים" של ידיעות אחרונות. סרנה מוסיף: "מבקרים הטיבו עימו. אחרי האשה הגדולה מן החלומות (שם) סיפרו השני של קצו היתה הסכמה רחבה באשר לאיכותו. היו שטענו כי הוא הטוב בסופרים הישראלים. ובכל זאת לא שמעת את שמו." נוכח סירובו של קצו להצטלם ולהתראיין לכתבה נאלצו עורכי "7 ימים" לפנות לצייר כדי שיכין דיוקן על פי תצלום ישן, ואכן, באמת, "איפה ראית סופר כמעט בן חמישים" החי במציאות תיקשורתית כשלנו, שאינו מטלפן בכבודו ובעצמו אל עורכים, עיתונאים וצלמים, או אינו מתייצב במישרייהם לעיתים מזומנות למען יואילו לצלמו, לראינו ולשמעו את הגיגיו. "כאן, דווקא כאן מצויה גדולתו של יהושע קצו. יכולתו לספק בטריוויאלי ובנדרש באופן כזה שהוא הופך להדרפעי ואישי." קובעת שולמית ינגולד-גלבוז ברצוניה תחת הכותרת "כתבה אמיצה", אף היא בידיעות אחרונות. ובני ציפר, במדרור בהארץ, מרחיק לכת יותר מזה בקובעו כי "ככל הסופרים הגדולים באמת, יותר משהוא מספר חוויה חדשה, (הוא) מוליך את הקורא לסוג חדש של קריאה שיש בה חירות גדולה, אולי

הגדולה ביותר שמצאתי ברומאן ישראלי כלשהו."

שמעון צמרת

בבר-אילן גילו את הנשים

נראה שאוניברסיטת ברא-אילן גילתה סוף-סוף את הנושא הנשי. ידיעה שהתפרסמה בעיתוני הערב מלמדת אותנו כי הפרופסור יהודית רישון, ממכון קורצווייל לחקר סיפורת עם ישראל באוניברסיטה זו, היא אחת המ"א ארגנות של סדרת הרצאות שנפתחה השבוע בנושא: "נשים בסיפורת העברית והכללית לדורותיה".

כנ פורסם כי ההרצאה הראשונה מוקדשת לנושא "האשה בתקופת שקספיר וביצירותיו". על כך אמרו חכמינו: מה שבטוח בטוח.

אגב, החוג לסיפורת עברית של אוניברסיטת חיפה מקיים מאז ראשית השנה האקדמית סמינריון מ"א בנושא "סיפורת של נשים או סיפורת נשית" כשירה ובסיפורת העברית של זמננו.

הגלריה הירושלמית על שם איקה ("אריאל") בראון מציגה את עבודותיו החדשות של לארי אברמסון, בהן ציורי-שמן גדולי-ממדים שהוצגו הקיץ בביינאלה של ונציה. אברמסון מכתיר את עבודותיו שמן השנתיים האחרונות בכותרת "נבו", אותה הוא מפרש כי מתארת שני מצבים קיומיים: ...מצב לארי אברמסון נולד בדרום אפריקה בשנת 1954 ועלה לישראל בגיל שש. הוא מלמד כיום ציור באקדמיה ל"אמנות בצלאל שבירושלים ובבית הספר לאמנות הציור בתל-אביב.

Carrera - אופנת ההדפסה החדשה!

כן, היום גם את יכולה להתחיל להדפיס ב-CARRERA חדשה — מכונת הכתיבה האלקטרונית הקומפקטית של "OLYMPIA" מערב גרמניה, אשר רכשה לה מאות אלפי מזכירות מעריצות ברחבי העולם בזכות מידותיה הקטנות (42 ס"מ x 36.8 ס"מ) ושכלוליה האלקטרוניים:

- * "הגלגל הלוחש" * תקון שגיאות אוטומטי * הכנסה והוצאה אוטומטית של נייר
- * קביעת שוליים * מקש לפעולה חוזרת לכל סימן * טבולטור אלקטרוני,
- ומה שחשוב לא פחות השרות המעולה של "נציגים" מקבוצת "כלל"!

בואי להתחיל ב-CARRERA חדשה בכל אחת מהחנויות המובחרות למכשור משרדי.

מכונת הכתיבה הקומפקטית Olympia Carrera - נשים עושות איתה קריירה!

תל-אביב, רחוב ירמיהו 4, טלפון: 03-5463714

מפיצים: (רשימה חלקית)

יורא - רח' יפו 46 - חיפה, טל. 04-524680 • מאיר בן משה בע"מ - טל. 03-417436

נציגים מקבוצת כלל

מקאו MACCAO

המסעדה הכי סינית בעיר

יש סינית ויש סיניות

אולם הכי סינית בעיר

היא הסינית היפה "מקאו"

בה אוכלים סינית ומבלים סינית.

ארוחות צהריים עיסקיות (5 מנות) החל מ-15 ש"ח.

רח' ירמיהו 7 תל-אביב טלפון: 03-5464311, 03-5464273

חניה חנם לכל אורחי המסעדה.

"אורלי"

בית ספר לספרות גברים ונשים

רח' המלך גורג' 89, תל-אביב

03-284919

03-295318 טל

החלה ההרשמה לקורסים מזורזים לחודש ימים, וגם קורסים רגילים

קבלת לקוחות במחירים עממיים:

* תסרוקת 2 ש"ח	* תספורת 2 ש"ח
* צבע 10 ש"ח	* החלקה 15 ש"ח
* סלסול 15 ש"ח	* פסים 15 ש"ח

פדיקור * מניקור * והשתלת ציפורניים

הבית ברחוב מיזרחי

של כבוד, הטילו המתנחלים את מוראם על השלטון, לפי מיטב הסיגנון של גושיאמנים, ועיכבו את ההסדר במשך שנים. הם רק האריכו את הוועדה. השליטים הברזניים היו משוכנעים כי בראש המאירא עומד ג'ומו קניאטה, אדם בעל אישיות מגנטית. אחד הפקידים הבכירים אומר בסרט כי בנכוחותיו של קניאטה "הצטמרו שערותי, פשוטו כמשמעו", וכי הרגיש "כאילו נמצא השטן בחדר". אחד הגילויים המעניינים ביותר של הסרט הוא שקניאטה כלל לא היה קשור במאירא. לפני המצלמה מופיעים המנהיגים האמיתיים של המחתרת, לבושים בחליפות מחוייטות, ומסבירים באנגלית תרבותית מאוד מדוע היה עליהם לבצע מעשייוועדה. קניאטה נכלא במשך שנים, עד שהבריטים הבינו שאין מנוס ממתן עצמאות לקניה. אז פנו אל קניאטה, שיחררו אותו ומסרו בידיה את השלטון. הטוריסט המסוכן התגלה כמדינאי אחראי. רוב הישראלים מתייחסים כיום אל יאסר ערפאת כפי שרוב הבריטים התייחסו אז אל קניאטה. אבל כאשר נפטר קניאטה, השתתף נציג בריטי בכיר מאוד בהלווייתו, והליל אותו כמדינאי דגול. גם ירדני סטנלי שיבח אותו.

האיש שנועלם בערפל

הסידרה על ראול ואלנברג בטלוויזיה מביכה אותי. אחרי כל פרק אני תוהה, ואני יכול להחליט: האם זה טוב או רע? האם זה קיטש מתקתק או סרט מעמיק? מבחינה היסטורית, הסידרה מרוויקת לגמרי, עד כמה שאני יכול לשפוט. הרמויות ההיסטוריות (החל באמריאל הורתי פון נאגיאבאיה וכלה באדולף אייכמן), האירגונים (צלב החיצים הפאשיסטי, ה"ס" וכו'), המאורעות — כולם אמת לאמיתה. נרמה לי שגם הבארונית היפה היא דמות שהיתה. אך האם ואלנברג, כפי שהוא מופיע בסידרה, הוא דמות אמיתית? האם נערשעושים יפהתואר זה, בן למישפחת-מיליונרים שוודית שנוק לתוך מערבולת היסטורית והתגלה כגיבור, הוא הדמות האמיתית? האם לא חסר כאן עומק פסיכולוגי?

ואז אני שואל את עצמי: איך אפשר בכלל לתאר אדם כזה, מלאך אמיתי, שכלב הסערה, כאשר סביבו מתמוטט העולם ומתבצע רצח עם נורא, קם ומציל רבבות בכוחם של ניירות חסרי-ערך, בלון ואומץ? מול אייכמן, האדם-שכולורע, היה ואלנברג האדם-שכולורטוב. כל-כך טוב שזה נראה בלתי-אמין, בלתי-אמיתי ורדוד? לולא ידענו שהאיש הזה חי באמת, לא היינו מאמינים. כבר דובר על הבאנאליות של הרע. האם יש גם באנאליות של הטוב?

ואלנברג נמוג, כמו גיבור מיתולוגי. אחרי שמילא את שלי-חותו. הוא נעלם בערפל. כיום האיש הוא אגדה, סמל. מוזר שלא נקראו על שמו בארץ עיר, קיבוץ, כירות מרכזיות, נמלי-תעופה. ואולי אין צורך בכך. השם ואלנברג ימשיך לדבר אלינו.

חנה בבית-החולים

בתוכניתו של מני פאר בלי-לשבת סיפר יוסי ירין איך ביקר אצל אשתולשעבר, חנה מרון, בבית-החולים, אחרי שנפצעה בפגיעה בנמלי-תעופה במינכן.

זה עורר גם אצלי כמה זיכרונות. כאשר שמעתי על פציעתה של חנה, נחררתי. תחילה אמרו כי חנה נאבקת על חייה, אחר-כך שקטעו את רגלה. לנגד עיני עמדה חנה כפי שראיתי אותה כפעם האחרונה לפני כן, בתפקידה של דולי במחזמר, כשהיא מקפצת על הבימה, רוקדת ומשתוללת, וכולה חיות וחיוניות.

באותה שעה היה עליי לנסוע לברלין, כדי להופיע בסמינר כלשהו, והחלטתי להפסיק את טיסתי במינכן כדי לבקר אותה. מכיוון שזה היה ערב-פסח, לקחתי איתי מצות ויין מן הארץ, כשי לחה.

מצאתי את חנה שוכבת במיטה בבית-החולים, במצב-רוע טוב מכפי שניתן היה לצפות. בעלה, האדריכל יעקב רכטר, הביא לחדר שולחן-שירטוט, ועסק בהכנת תוכניות-בניה. ביליתי איתם שעה-שעתיים. לפני שהמשכתי בטיסה, שמחתי שחנה השלימה עם גורלה, והייתה בטוח שתחזור לביתה. לא טעיתי. כעבור כמה שנים גילה לי עיצאם אליסטרטואי, שהוא היה אחראי לאותו פיגוע, בתקופה שבה עמד בראש אירגון-פידאיון קטן משלו. אחר-כך צייר את הגוף הזה לפת"ח, ומשם התחילה ההתפתחות המחשבתית שהובילה אותו, ברבות הימיי, להרים את דגל השלום.

סרטאוי סיפר לי על חלקו בפגיעה מפני דבר. הוא רצה שנבין מניין הוא בא, ומדוע.

שונה. ואחר-כך קורה הכל בדיוק נמרץ כמו במיקרה הקודם, וכמו במיקרה שלאחר מכן: הורו או קניה, קפריסין או ארץ-ישראל. השלטון בטוח בעצמו. הפקידים והגנרלים יודעים שיש להם עוצמה אדירה, תוארים, נשק, כסף, ויקרה, טקסים, דגלים, ומולם עומד קומץ של טרוריסטים מגוחכים — כמה אקדחים, כמה סכינים.

המחתרת מבצעת מעשייוועדה. השלטון משיב בפעולות-גמול. הענישה מגבירה את השניאה, השניאה מגבירה את המחתרת, המחתרת הולמת בחוזקה רבה יותר, השלטון מגיב

בחתמ'זעם, וכן הלאה וכן הלאה. דם, דמעות, מעשייוועדה, הרס וחורבן.

הסוף הוא תמיד אותו הסוף: ראשי המחבלים משוחררים מן הכלא ובאים למשאומתם עם השלטון. דגל יורד בתורן, דגל חדש עולה בתורן. הטוריסטים של אתמול הופכים לראשי-ממשלה, ולבסוף הם מצטלמים לצד המלכה בארמון באקינגהאם.

הצופה יודע את הסוף מראש, שהרי זו היסטוריה. אך כשהוא רואה את יומניהקולנוע השנים, את השחצנות של השליטים, את הקנאות של לוחמיהשחור, את הגופות הנערמות, את האמהות השכולות משני הצדדים, הוא שואל את עצמו בייאוש: ריבונות-של-עולם, האם הם לא ילמדו לאולם?

ואו, לפתע, הוא שם לב שהדיקדוק של המישפט הזה לקוי. זה כבר לא "הם". זה אנחנו.

חזרה אל המאומא

הפרק על קניה, באותה סידרה, עניין אותי במיוחד. אולי מפני שזוהי דוגמה קיצונית כל-כך.

יש לי חבר טוב ושמו סטנלי. הוא נראה אנגלי, וגם מתנה כך. הוא עדיין קם ועומד דום כאשר מנגנים את אל מלכה נצור: הוא ישר כמו סרגל ונדיב בצורה שלא-תיאמן.

סטנלי נולד בקניה (האנגלים קראו לה "קניה", אבל בניהאראץ קוראים לה "קניה", כמונו). באיזור שנקרא אז "הרמה הלבנה", היא נקראה כך מפני שהשטח הגדול הזה, הפורה ביותר בקניה, הופקע כולו מירי בניהאראץ השחורים, ונמסר למתנחלים לבנים. (אגב, אם אינני טועה הרי זהו אותו השטח שהבריטים הציעו לבנימין זאב הרצל, ושהיה אז חלק מאוגנדה. אילו קיבלו אבותינו את ההצעה ההיא, היה סרט זה מספר עלינו).

סטנלי הוא בן למישפחת-מתנחלים כזאת — מישפחה יהודית, במילחמת-העולם שירת כקצין בצבא הבריטי. כעבור שנתיים-שלוש, כאשר פרצה בארץ מילחמת-העצמאות, בא שליח מארץ ישראל וקרא לצעירים היהודיים, למוריה-מילחמה, להתגבר לצבא היהודי. תריסר יהודים התלהבו ונרשמו. נקבע שייפגשו למחרת היום בתחנת-הרכבת וייצאו לדרך. כאשר הגיע סטנלי לשם בשעה היעדרה, גילה שהוא היחיד שבא. האחרים התחרטו. בכל זאת נסע, התגייס לצה"ל, הפך ממקד-פלוגה ועמד בראש הכוח שכשכו בין השאר, את ג'י"ש בגליל העליון.

באחת החופשות, כבר של מלון גת-רימון בתל-אביב, שהיה אז פופולארי מאוד, פגש בכחורה יהודיה מאנגליה, התאהב בה ונשא אותה לאשה. האשה, מוניקה, פעילה של אצ"ל באנגליה, היתה דמות מיוחדת-במנה. סטנלי חזר עימה לבריטניה, ומאז הוא מבקר מדי פעם את קרוביו בארץ.

דיברתי עם סטנלי הרבה על קניה, ולכן אני מכיר את הצד הלבן של הסיפור. הסרט עיפר את שני הצדדים — הלבן והשחור. במרכז הסרט עומד אירגון ששמו עורר בשעתו זעזוע בליבם של מאות מיליונים: מאירא. זה היה אירגון שלוחמי נשבעו שבועת-אמונים נוראה, חיו כייער כמו חיות והטילו את מוראם על 30 אלף המתנחלים הלבנים. בדרך כלל היו מתנפלים על מישפחת-מתנחלים בודדה בביתה, וחותרים את כל בנייה-משפחה — גברים, נשים, ילדים ותינוקות — לחתיכות. בהשוואה לא-המאירא, אביריאל הוא מלאך של חוסר-אלימות. מול המאירא עמדו המתנחלים, בני הדור הזה שהתייחסו אל קניה כאל מולדתם, הארץ המורשתית. הבטיח להם את הארץ, אלא וינסטון צ'רצ'יל שהם יישבו בקניה "לנצח". כאשר השלטון הקולוניאלי

לא יכולתי שלא להתרגש כאשר הקשכתי ברדיו לתוכניתה של אילנה צור על מות יאיר.

בשעת הרצח, בפברואר 1942, כבר לא הייתי חבר המחתרת. פרשתי מאצ"ל שנה לפני כן, וללחי לא הצטרפתי. לא הסכמתי לדרכו של יאיר.

אבל היכרתי כמעט את כל האנשים המוזכרים בתוכנית. האיש שהפתק שלו הביא לתפיסת יאיר, אברהם בלשטיין, היה אחיה של מפקדת צעירה באצ"ל, שגרמה לנו להזיז מינויות כאשר היתה נותנת לנו תרגילי-סדר בקריית-אריה. היא לבשה מיכנסיים קצרים, היו לה רגליים משגעות, אנחנו היינו צעירים מאוד. (מה קרה לה?)

היכרתי גם את תום וילקין, הכלש הבריטי דובר-העברית. שהיה מסתובב בינינו בהפגנות ומפחד אותנו פחד-מוות. אני חושב שהייתי יכול עכשיו להרכיב קלסטרון של פרצופו האדומים.

את הבית ברחוב מיוזרחי ב' היכרתי היטב. גרתי שנים רבות מסביב לפניה, ברחוב עמק-דיורעאל בשכונת פלורנטיין, כאשר

הייתי ילד, וכאשר לאמי היתה חנות-מכולת שם. הייתי מביא, בבוקר, לפני בית-הספר, לחם מניית לבתי הקהות גם ברחוב זה.

עדותו של הכלש ברנארד סטאמפ, רודה של אילנה צור, שהיה נוכח בחדר, לא חידשה לי הרבה לגבי הפרשה עצמה. הייתי תמיד בטוח שג'פרי מורטון משקר, ושהוא ירה ביאיר ברם קר.

אך הפרטים הקטנים שבפי סטאמפ מרתקים, והם מעלים את האשמה לנגד עינינו כצורה חיה

ובלתי-אמצעית. מברשת-הגילוח הרטובה, שלימדה את הכלשים שיש גבר מוסתר בדירה. גילוי של יאיר בארון, כשהוא יחף ולבוש רק בגופיה ובתחתונים, מתחבא מתחת לליכני אשה. הפחד שניכט מפניו, לדיכוי הכלש הבריטי. היריה בראשו, כשהוא חסר-אונים. אין שמץ של ספק בכך שסטאמפ דובר אמת. ברור מדבריו שלא היה גיבור, שלא פתח את פיו במשך קרוב ל-45 שנים מפני שלא רצה "להסתבך", בשעה שמורטון (החי עדיין) תבע והשיג התנצלויות מכל מי שהאשים אותו ברצח.

אולי כדאי להסתכל בפרשה לרגע של חדר של הכובש. אברהם שטרן, הוא יאיר, עמד בראש "כנפיה", טרוריסטית, שהרגה שוטרים וחיללים "חפים-מפשע". הוא התקשר עם הנאצים, בשעה שהעולם החופשי לחם על חייו, כימים השחורים ביותר של המלחמה.

גם הרוב העצום של היהודים שנאו את שטרן וראו בו אז מטורף מסוכן. העיתונים היהודיים לא סירבו לפרסם את תמונתו ואת ההודעה על הפרס בסך 1000 לא"י (סכום עצום בימים ההם) שהוכרו על ראשו. עצם העובדה ששטרן נמצא בדירה "חמה", שהיתה שייכת לאחר מאנשי שכבר נאסר, מעידה שלא מצא עוד מיקלט בשום מקום, שאיש לא היה מוכן לאכסן אותו.

תמניה — איש-שב"כ בימינו, שאביו היה חבר לח"י, והממונה עכשיו על גילוי "מחבלים" — איך הוא מתייחס לשירור הזה? האם הוא נוטה להזהרות עם שטרן או עם מורטון? האם עלה על רעתו שיש דמיון מסוים מאוד בין רצח יאיר ובין פרשת האוטובוס בקו מס' 2300 שזא יתפתה להגיד לעצמה: אין ברירה, ככה צריכים לעשות?

התשובה היא בהמשך הסיפור. רצח יאיר לא חיסל את לח"י. האירגון נשבר ונמנית, אך כעבור זמן קצר קם לתחיה. יאיר המת הלהיב יותר אנשים מאשר יאיר החי, ועל קיבורו של המנהיג הנרצח קם דור חדש של לוחמים, שלא היססו עוד לירות באנגלים "חפים מפשע". ברחוב.

רצח יאיר היה פשע, והוא היה גם מעשה-איוולת. כדירי הכלש סטאמפ, לעת ויקנה: השוטר אינו עומד מעל לחוק; נא לזכור.

האם לא ילמדו לעולם?

אני לא רוצה להלשין, אבל משהו מוזר מאוד קורה במחלקה הערבית של הטלוויזיה הישראלית.

פעם בשבוע, ביום השישי לפנות-ערב, היא משדרת עצות ל"מחבלים". פשוטו כמשמעו.

והי סידרה שיש בה מסר פשוט וקיצוני: אומה כבושה שאינה מפעילה טרור, אינה משיגה את החרות. אין כל סיכוי להשיג עצמאות בכל דרך אחרת. האלימות, והאלימות בלבד, מביאה למחרת.

והי סידרה בריטית מרתקת, ושמה שקיעת האימפריה. כל פרק ממנה מתח את מילחמת-השיחור של אחת ממושבות האימפריה. לפני המצלמה מופיעים הפקידים והחיללים של המישל הקולוניאלי לשעבר, כיום, גימלאים שלווים, ומולם ראשי המחתרת ולוחמיה. כיום אנשים מכובדים.

הדברים נבחרים לפרטי-הפרטים, בדיוק היסטורי. כיום, 40-30 שנה אחרי שהרבים יקרו, רוב המשתתפים בדראמה מסוגלים לדבר עליה בלי קנאות יתר, ולהגיד את האמת.

הלוק המתקבל מכל הניתוחים האלה הוא אחד ומדכא, ואפשר לתקן במיקצת את האמירה המפורסמת של הלורד אקטון: "כל שילטון מטמטם, והשילטון המחולט מטמטם באופן מוחלט". והרי אין שילטון מחולט יותר מאשר השילטון הקולוניאלי.

בראשיתו של כל פרק מופיעים השליטים הבריטיים, כפי שהיו אז, ואומרים: כ אן זה לא יקרה: ל נו זה לא יקרה! א צ ל נו זה

**„א'ן כל חדש
בעתיקות בית־לחם!“**

עתיקות

אם בחפירות נמצאו דברים מיוחדים, זכות-הראשונים לקניה תהיה של המוסיאון, או של אגודת-העתיקות. השאר אפשר יהיה למכור לסוחרים, האוהבים עתיקות. כך גם היו יורדים מחיי העתיקות, היו נפסקות הגניבות והמעגל היה נפתח. לדעת, יש לככר את רצון הציבור לאסוף עתיקות, ובמסדר העניין גם לא ייגרס נוק מדעי.

(רונות) (אבסטר)

**„לי זה לא חידוש —
אך טוב שזה פורסם!”**

מחתרת

● **אתה צופה איזו התפתחות בעקבות המירסום?**
לא, אני לא צופה שום התפתחות. זהו עוד נידבך היסטורי. אני לא חושב שהיה מירסומים נוספים בעיקבות זה. זוהי עדות סתמית חשובה, המחזקת עדויות היסטוריות נוספות. פרט לזה, לא היה מי שטען אחרת. לכן אני צופה שום (דפנה ברק)

**„מעצבן אותי שאבי
לא יהיה שם!“**

זה נשמע קצת חריף. אני רוצה להאמין שאני ראוי למעמד,
שקיבלתי אותו בדיון. ולא בהגרלה.

הכנסת

הוא יים. הוא

רוחמה מרטון:

„עמדת כוח מוציאה את כל הרע שבאדם!“

חמש נשים וחמישה גברים חשודים בבירונות כלפי מפגרים, במוסד למפגרים „רוחמה“ בכפר-סבא. העשרה חשודים כי התעללו והתעמרו בחוסים. נשמעו כלפיהם תלונות כי השיבו מפגרים על שיחים קוצניים, שמנעו מהם לאכול, שחבטו בהם באלומות בכלים כהים, ועוד.

ביקשתי מהפסיכיאטרית רוחמה מרטון להסביר מהן הסיבות לתופעת האלימות של המטפלים. יש שתי סיבות עיקריות. כוח רב מדי, שניתן לאנשים ללא ביקורת, וחוסר תקציב.

המפגרים הם חסרי-אונים לחלוטין. מולם נמצאים אנשים המשתמשים בכוח שניתן להם ככל העולה על רוחם. עמדת-הכוח המתמשכת יכולה להוציא מהאדם את כל הרע שבו. מה גם שזו לא עמדת-כוח חריפה, אלא לאורך זמן. אפשר לברוק בעור מקומות את השימוש הרעה, שעושים אנשים שניתנת להם עמדת-כוח. למשל, כצבא. גם על הכוח הזה אין ביקורת.

● **נשמעת טענה מצד העובדים כי המפגרים הם אלימים, ורק באלימות אפשר להשתלט עליהם.**

אני לא מקבל טענות כאלה. אילו העובדים היו מיומנים, אנשי מיקצוע, הם היו יודעים היטב כיצד לטפל במפגרים, גם כשהם בעלי כוח פיסי חזק.

הבעיה היא שעובדים סוציאליים ומטפלים מיקצועיים אינם עובדים במוסדות כאלה, בשל בעיות תקציביות קשות. וללא

מפגרים

הכשרה מתאימה, ובתקציב עלוב, החיים במוסדות האלו הופכים לאומללים.

● **מה הפיתרון?**

קודם כל יש פיתרון שאינו עולה אף אגורה שחוקה אחת: ביקורת. צריך לפתוח את המוסדות לביקורת הורים. לא להקצות להורים שעות-ביקור.

וכמוכן, פיתרון תקציבי: לתת יותר כסף ולהקצות יותר מש-אבים לטיפול בתנאי-החיים במוסדות האלה.

הפיתרון הנוסף הוא להכשיר אנשים לעבודה במקומות כאלה. לא כל אחד יכול לעבוד במוסדות של ילדים מפגרים.

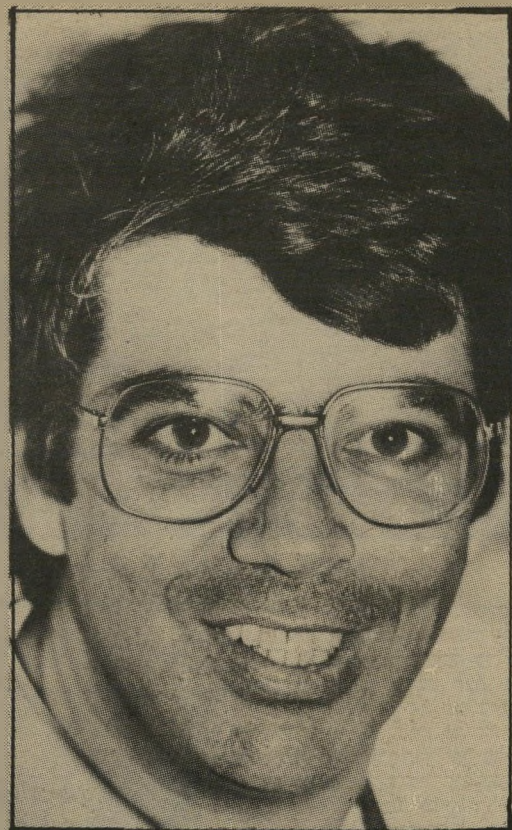
● **מה קורה במוסד „רוחמה“?**

אני לא מכירה את המצב כפי שהוא היום. אבל לפני 15 שנה ביקרתי במוסד הזה, וכבר אז התנאים שם היו נוראים. כבר אז החלטתי שאני במוסד כזה לא אעבוד.

● **מה קורה בעולם הרחב בטיפול במפגרים?**

בארצות סקנדינאביות, למשל, משקיעים במפגרים לא פחות מאשר במחוננים. בארץ צריך יותר תוכניות חינוך ושיקום למפגרים, ואז אולי אפשר יהיה לפתור חלק מן הבעיות.

(רונית אנטלר)

ארדון רובינשטיין:

„אין קשר בין הסוודרים — ובין הנזלת!“

בין שיעול אחד לשני, הצלחתי להכניס שיחה קצרה עם ארדון רובינשטיין. ולשאל אותו מה מחכה לי בחורף הקרוב. חוץ מהשיעול הנורא, שכבר יש לי.

תבחרי נמה שאת רוצה. יש לנו סתם גזלת ויש שיעול, ויש התפתחויות בצורת דלקת ריאות, ויש כמוכן סוגים שונים של שפעת.

● **אולי תסביר לי למה כל אלה באים אלינו דווקא בחורף?**

הסברה היא שהוירוסים קיימים בכל עונות השנה, אבל כשהטמפרטורה יורדת, הם נעשים יותר אקטיביים. ויש כמוכן העניין שבחורף אנחנו יושבים בחדרים סגורים, והוירוסים עוברים מאחד לשני באוויר, ובעזרת התזת רוק. במחקר שנעשה בארצות-הברית התגלה ששכיחות המחלות הללו עולה ככל שמיספר האנשים בבית גדול יותר.

● **האם אפשר למנוע את כל המחלות של החורף?**

יש חיסונים נגד שפעות, אבל גם הם לא ימנעו את המחלה במאה אחת, אלא רק יורידו את הסיכוי לחלות.

● **ויש דרך למנוע הצטננות או שיעול?**

אין משהו שימנע את זה. ● **גם לא שלושה סוודרים וגרביים חמים?**

אלה סיפורי-סבתא. אין קשר בין הסוודרים לבין ההצטננויות.

נואה

● **נ קצת על נזלת. נראה לי שכל אדם שני סובל נזלת בחורף, ואף אחד לא מתייחס למחלה הזאת כציננות.**

נכון שהרבה אנשים סובלים מנזלת. ב-1981, למשל, הפסידו האמריקאים 261 מיליון ימי-עבודה בגללה. לא מתייחסים למחלה ברצינות, כמו שאת אומרת, כי אחרי כמה ימים היא עוברת, ללא שום טיפול.

● **כלומר, אתה גם לא מציע ללכת לרופא?**

רק אם ההצטננות או השיעול נמשכים יותר משבוע. וגם מתוסף להם חום בן שלושה ימים, כדאי לגשת לרופא. לפני זה אין צורך — זה יעבור מעצמו.

● **ואולי יש בכל זאת איזו תרופה להקלה?**

אפשר לקחת סירופ נגד שיעול, אבל צריך להבחין סוגי סירופים. האחד הוא סירופ-מיקת, כלומר הונו לצאת, וזה הסירופ המומלץ. האחרים רק מכילים שיעול, כלומר הם לא מוציאים את החום מהבית. אישית אני מאוד ממליץ על...

איריס בן-צבי:

„אני לא מוכנה להגעיל את עצמי!“

בהמשך למחקר על האונס התקיים יום-עיון בנעמת, ושם הציע הד"ר משה אייזק צורת-הגנה מקורית מאוד בפני אנשים. הד"ר הציע „להגעיל את האנס“. הוא הסביר כי אשה, הנמצאת ממילא בפחד, יכולה בקלות לגרום לעצמה להקיא וגם להשתחרר מהפרשות אחרות של גופה, וכשהיא תישכב בתוך כל הפרשות, ייגעל האנס וינס על נפשו.

איתי, אישית, העצה הזאת הגעילה להחריד, ולכן דיברתי עליך עם חברותיי, שרובן ככולן נתקפו בגועל אדיר מהעצה ואמרו שבבחירה הנוראה בין אונס לבין שכבה בתוך הפרשות עצמך, הן היו בוחרות באונס.

בין חברותיי ישבה גם איריס בן-צבי, בת 16 וחצי, עדיין בתולה, ולכן עיניינה אותי במיוחד דעתה על הנושא.

גם אותי העצה של הדוקטור הזה מועזת לגמרי, ואני בכלל לא יכולה להאמין שהייתי יכולה לגרום לעצמי דברים כאלה.

● **ובכל זאת, בבחירה בין להיות נאנסת לבין הפרשת הפרשות על עצמך, במה היית בוחרת?**

אני חושבת שאילו הבירה שהיתה לי היתה בין להפסיק להיות בתולה, בעזרתו של האנס, לבין ההקאה, אולי הייתי עושה

אונס

מאמץ להקיא על עצמי, ואחרי כך בטח הייתי במשך שנים בכל פעם שהייתי נוכרת בחדר אשה שקיימה יחסי-מיין, כשהאנס היה היתה בין שהוא יגעיל אותי אלא...

● **הסברתי את...**

אני חושבת...

מה שנורא...

ושנורא...

הוא...

הוא...

הוא...

הוא...

Handwritten text on a document, likely a letter or record, featuring cursive script and a red horizontal line.

בני יורק גם בחורף הקר בני יורק, בתוך המיבנים המחוממים. אפשר ללבוש שימלת סטרפלס פתוחה מעור (למטה) או חליפה בעלת מותן מודגש ומחשוף עמוק (למטה). העור אינו מתבלה שנים.

ויהי עור

**חליפות טוקסידו
לערב. חליפות
מקסי לאירועים.
חליפות במראה
הספארי. חליפות
ספורט מעורבבות**

קו האופנה הדומיננטי הוא הקו הצמוד — בעיקר במותניים ובירכיים. החצאיות ישירות או בעלות קיפלוני פליסה. חלקן תפורות מחלקים אלכי סוניים, המהווים גזירת חצאית מיוחדת. המיקטרונים האלגנטים מאורכים ובעלי גזרת קלאסית, עם דגש על כתפיים מורחבות וצווארונים גדולים לערב. עור בדוגמה חדשה ביותר הוא בהטבעת פאייטים בגווני שחור, לבן וזהב, או כסף לבן ושחור. חידוש נוסף הן המערכות העשויות עור בעל ברק מטאלי, המשתנה לפי נפילת האור על הבגד. במראה הערב גם מערכות ג'יפסי (צועניות): חצאית פלמנקו ומיקטרונים צמודים. הרפס נוסף וחדשני הוא בהשראת נוצות הטווס, בגווני טורקיז ורוד.

מראה הקרוקודיל. גם חברת סיק סאק, בבעלותו של דני גוגול. היא צעירה — רק בת שנתיים. דני, איש-עסקים ממולח המתמצא היטב באופנה, מאמין שישראל יכולה להתחרות בהצלחה בתחום ביגדיהעור. בעזרת עיצוב מקורי, איכותי גימור ומי חירים סבירים, מעצבת המיפעל, רחל ברמן, בוגרת שנקר, עיצבה קולקציה מיוחדת ויפהפיה בסיגנון רומאנטי. הפי ריטים מעוצבים בעור-נאפה בשילובי עורות קרוקודיל, לדוגמה: ז'אקט חום בהרס קרוקודיל — הז'אקט גדול, ארוך ורחב, בעל דשים רחבים-רחבים וכפתורים גדולים-גדולים. חצאית קרוקודיל צרה משלימה את המראה. ומי שמתעקשת דווקא על חליפת טוקסידו יצוגית שחורה, לאירוע חגיגי — גם זאת ניתן להשיג היום בעור. הז'אקט גדול וארוך. הדשים ישרים, המיכנסיים ישרים, ומתחת חולצה לי-בנה, שאותה מקשט פפיון שחור מעור. גם אוהבות מראה המקסי אינן חייבות בשמלת-ערב מבד. הן יוכלו להתחרר בחליפת מקסי מעור, שאותה

הדפס פאייטים לביגדי-ערב מבדי פאייטים לא היה עד לעכד כך שיהיה בוקה ונוצץ. זהו עור-נאפה בהדפס פאייטים צבעוני.

המעצב הצרפתי נתן בוקובזה וניסים ברבי. קולקציית החורף שעיצב בוקובזה עשויה ממיבחר עורות איכותיים, המי

ביגדיהעור ממשיכים לתפוס מקום נכבד בעולם האופנה. אצל הנשים האירופיות תודעת ביגדיהעור מושרשת כבר שנים רבות. גם בארץ הולכת ומתפשטת התודעה של קניית בגדי-עור. בגד מעור מעיד על טעם טוב וגם על יכולת כספית.

בגדי-עור אינו מתאים לכל גיזורה. אם את עגלגלה מדי, ואת זקוקה להיפרד מכמה קילוגרמים, בגדיהעור הוא לא בשבילך. ביגדיהעור נתפרים בדרך-כלל במידות מוגבלות, עד מידה 44 או 42. עד לפני כמה שנים מיספר החברות העוליות המייצרות ביגדי-עור היה נמוך. הן נמשגשות חברות עובדים בשיטה חדשנית, המעניקה לציור רכות מרבית. העורות עוברים ריכוך, והם מוטבעים בהדרגתיות, דוגמת

רים גדולים, החצאית צרה, ושני פסי עור-נאפה חום מקשטים את צדדיה. החליפה טובה לכל אירוע ולכל שעות היום. חליפה זו היא חלק מקולקציה רומנטית.

מראה אופנתי: ז'א-קט גדול, דשים רח-בים משולבים בעור-נאפה חום, חלק ותואם. הכפתור

הדפס קרוקודיל

מקסידין מעור-נאפה שחור, בהדפס צב. הז'קט רחב-כתפיים ומודגש בכריות. הצווארון ארוך, כיסים מתחת למותן.

הבתים, אולמות הקולנוע, התיאטרונים והמרינות מחוממים היטב, ולכן אפשר לבוש בגד כזה, למרות שהוא חושפני, ולהתעטף במעיל עור ארוך ורחב. גיוני העורות שבהם מתשמש עובר הם שחור, כסף, או זהב. הוא אוהב גם עורות זמש בגווני סגול, ירוק, כחול, וציבעי-אדמה. המעילים הם בעיקר בגיוני שחור או לבן. לחברת מקט קולציה עשירה הבנויה מארבע קבוצות בסיגנון ערבב-והשלם, כשהדגש הוא על שימוש רב ברוכסנים, תיפורים וכיסים, המשווים לבגד מראה צעיר, שובב וספורטיבי. גם מראה הספארי נראה בעור: בגי' ווני חול, אדמה, ב' וירוק-חאקי. החול-צות עליוניות ומותאמות למיכנסים באורכים שונים. המין הגברי אינו מקופח במקט. גם את הגברים מפנקים ב'אקטים מעור-טרים בכיסים, רוכסנים וצווארונים. בעורות-נאפה חלקים.

עיצב אילן לוי עבור בגד עור. ה'אקט קצר, בסיגנון ספנסר, ומסתיים מעט מתחת למותן. הסגירה צדדית. בשני כפתורי-עור. השרוול גדול ורחב. בסיגנון קימונו, ושני כיסים בחזית. החצאית צרה וארוכה, מסתיימת בקר-סול. אילן עיצב לחורף 86 גם חליפות ספורטיביות ואלגנטיות מעור רך למגע, בהדפס צב, בגוון חום-אנטיק ואדום-דובדבן. **צעיר ושובב.** עובד מועלם הוא מעצב-אופנה ישראלי, המאמין בעור "במראה הזוהר", כפי שהוא מכנה זאת. למה הכוונה? לשמלות-עור צרות בגיז' רה סקסית, חושפות כתפיים בסיגנון מרלין מונרו, כשהחצאית הדוקה, ואורכה נע בין הברך לבין כמה סנטי-מטרים מתחתיה. עובד, מעצב מוכשר, אומר: "העור רות היום הם רקים ורכים כמו ב'דמי, אך יוקרתיים יותר. בחוץ-לארץ כל

נשי וסקסי - החולצה בעלת מחשוף נדיב, בגוון אדום. החצאית צרה, קפלים בצידה, ושסע עמוק באדום דובד-בן. אפשר ללבוש כל חלק בנפרד. אפשר לשלב גם אחרת.

היפר קו-אופ

הזול מכולם!

*** פתוח במוצ"ש!**

אל תהיו פראיירים של אף אחד

בהיפר קו-אופ מציעים לכם יותר - בהיפר קו-אופ הבחירה היא שלכם

קנו היום במזומן ותקבלו 10% הנחה בכל המחלקות

או

קנו היום ושלמו רק ב-2.2.87 תשלום בשק דחוי לבעלי כרטיסי אשראי וסופרשק

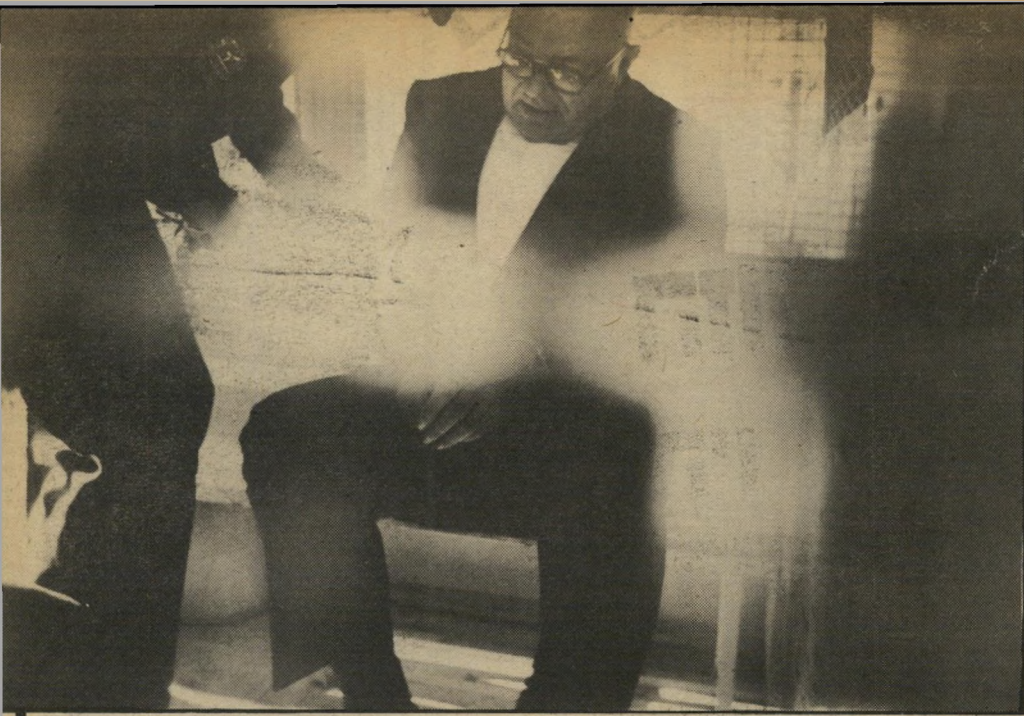
★ על כל קניה מעל 100 ש"ח ★ המבצע בסניפי היפר קו אופ בלבד
★ בתוקף עד 31.12.86 ★ המכירה ליחידים בלבד! עם סיטונאים ובעלי חנויות הסליחה.

היפר קו-אופ של רשת הריבוע הכחול הבחירה שלכם!
מבצעי הוזלה מיוחדים בהיפר קו אופ.

פריכיות אורז		יטה		טמפו		קפה טורקי 100 גרם	
1.42 1.77		מרק טעם עוף		קנצל		1.35 1.08	בשר הודו אדום 1 ק"ג
	4.93 5.48	1 ק"ג	1.49	2 ליטר			8.55 10.05
כל הקונה		מרק טעם עוף		עסים		1.56 1.49	דג סול 1 ק"ג
תה סוגת		400 גרם		קטשופ			7.20 9.50
100 שקיקים	4.47 5.26	אליעז	1.65 2.17	340 גרם			בתוקף עד 15.12.86
יקבל 1 ק"ג		יין קיסריה		מיץ לימון טבעי		1.21 1.06	סוכר ארוז 1 ק"ג
סוכר חנים	2.60 3.08		2.08 2.34	1 ליטר			0.58 0.47
						450 גרם	אורז בתפזרת 1 ק"ג
						2.06 1.80	0.61 0.55

באר שבע לכ הנגב - דור חבון. טל: 057-77524 פתוח: 19.00-09.00 יום ד' ה' עד 20.00	אשקלון שד' בן גוריון ליד בית המשפט. טל: 051-33345 פתוח: 19.00-09.00 יום ד' ה' 20.00-09.00 ו' וערב חג 14.00-08.00	נס ציונה נוה כרמית רח' בילו, מרכז מסחרי. פתוח: 21.00-07.00 יום ו' 07.00-15.00	חדרה לב השומרון - צומת ביתר אליאנס. טל: 063-30377 פתוח: 20.00-07.00 יום ד' ה' עד 21.00	נתניה אזור התעשייה - מזרח רח' דוד פנחס. טל: 053-37485 פתוח: 19.00-08.00	בת-ים רח' העמל 20 אזור התעשייה טל: 5511729 פתוח עד 22.00	גבעתיים רמת חן - בית יהלומים רח' כורזין 1 טל: 747039 פתוח עד 22.00	תל אביב היפר מול אצטדיון הכדורסל טל: 334653 פתוח עד 24.00
--	---	--	--	--	---	---	--

הפרקליט עומד להתפטר!

דמיאניוק מאחורי הסורגים של מבויית-המישטרה
אזיקים על הידיים

אחרי היום הרביעי דומה כי כבר החליט.

שופטת דורנר
המתורגמן נפסל

גרמו לו להתלבט קשות, בטרם עזב את הארץ בסוף-השבוע.

מישפחת אוקונור מלווה את דמיאניוק מזה שנים אחדות. אבי-המישפחה נעדר רבות מהבית, בגלל המישפט. בני-המישפחה האחרים סבלו מאיומים טלפוניים ועל קירות-ביתם מצאו כתובות-נאצה.

ביום הרביעי השבוע עקבה אשה אלגנטית, לבושה בירוק ומאופרת טיפ-טופ, אחרי הדיון בבית-המישפט המחוזי בירושלים. היתה זאת ג'יזי אוקונור, אשתו של הפרקליט, שעזבה את ילדיה ובאה לעקוב מקרוב אחר התיק ששינה את חיי המישפחה. היא סיפרה כי ילדיה מכירים את דמיאניוק ואף התקשרו אליו מאוד.

כעת, שוקל אוקונור לכנס מסיבת עיתונאים עם שובו ארצה ולהודיע על כוונתו להתפטר מתפקידו כפרקליט של דמיאניוק. אוקונור מתכוון להודיע את ההודעה הרשמית כדי להמחיש את דעתו כי גורל מרשו כבר נחרץ, ולכן אין כל טעם בהשקעת מאמצים מצידו. אוקונור התכוון להודיע על כך לאחרונה, אולם התלבט ממושכות והתנגד בין תיקוה ליאוש.

היו לו גם תלונות על כך שלא יכול היה להאזין לתרגום האנגלי-עברי באוזניות, בעת הדיון הראשון, ביום הרביעי, והוא נאלץ להסתפק בלחץ שותיה של המתרגמת החיננית, בעלת הצמח השחורה.

גם על אופי התרגום למרשו, היו לאוקונור תלונות. תחילה התנגד למי תורגמן שהועיד לו בית-המישפט בגלל היותו שוטר וער-בטח במישפט. גם מהמתרגמת, שמונתה תחת השוטר במהלך המישפט, הוא לא היה מאושר. אשה סימפטית זאת מתרגמת בדרך כלל מרוסית לעברית ולהיפך. אחרי המישפט סיפרה כי קיבלה את ההודעה שהיא מועמדת לשמש כמתורגמת מישפט, רק יום לפני הדיון. איש לא תיידר אותה, על פי עדותה, כיצד לתרגם, לכן תירגמה כפי שראתה לנכון. אוקונור כמובן התרגז על כך.

הוא רגז אף יותר על הפירסומים הבלתי-אחראיים, לדבריו, בעיתונות המי קומית ובעיתונות-החוץ, בפרט זו האמריקאית. לדבריו הנרגשים, גם העיתונות מכוננת בנושא זה מגבוה.

קצת משונה, אולם אוקונור דבק באמונתו. תלונות אלה, בנוסף לתלונות תיו הידועות — על כך שהראיות כנגד מרשו לא הוגשו עדיין לעינו והחומר המישפטי עדיין לא תורגם למענו —

פרקליט אוקונור מתלונן לפני העיתונאים
איומים טלפוניים וכתובות נאצה

התלונן על היחס למרשו בבית-הכלא איילון, שם, לדבריו, הוא קופא מקור. הוא חש תיכסול מכך שלא עלה בידו למצוא עורך-דין ישראלי שיסייע בידו ויקריש בחודשים הקרובים את כל זמנו למישפט. לאוקונור אין גם אמצעים כספיים לשלם לעורך-דין שיאות לעשות זאת.

ביום השבת כערב עזב מרק אוקונור, פרקליטו האמריקני של ג'ון דמיאניוק, את הארץ. אוקונור, מיסמור ובלתי-צפוי כהרגלו, נסע לאירופה כדי לחזק את טיעוניו. אוקונור עזב את הארץ במצב-רוח שפוף למדי, כשהוא מרגיש שהוא שחקן במישחק מכור, לדבריו. הוא

דמיאניוק אמר שלום לדפנה ברק

הסקרנות היחידה שאחזה בכתבים, בצלמים, בסוהרים ובשוטרים, שנכחו בבית-המישפט המחוזי בירושלים ביום הרביעי, היתה לגבי השאלה אם תגיע גם כתבת העולם-הזה, דפנה ברק, שפירסמה את המונוולוג הבלעדי של דמיאניוק, ואם כן — כיצד יגיב דמיאניוק, כשיראה אותה? ועדה פנימית של שרות בתי-הסוהר, שחקרה את כל הגורמים מלבד הגיבורים הראשיים, הגיעה למסקנה שהעציר והכתבה לא נפגשו מעולם, ואילו ועדה פנימית של המישטרה, שהוקמה בעיקבות סערה ציבורית וששוב לא הצליחה לחקור את הגיבורים הראשיים, הגיעה למסקנה שהכתבת אכן ביקרה כמה שעות בכלא בחודש יוני, אולם הוועדה לא הגיעה לראיות ממשיות בדבר קיום או אי-קיום הפגישה. עוד ציינה הוועדה שהכתבת לא נכחה אף באחד הדיונים המישפטיים שהתקיימו בכלא-רמלה בעניינו של דמיאניוק, ומכאן שאינו יכול להכירה, אם לא פגש בה לצורך הראיון.

כשנכנסה ברק לאולם בית-המישפט ביום הרביעי, ישב דמיאניוק, כשראשו רכון למטה והוא מקונן מכאבים, אחרי שנפצע בזמן הנסיעה מהכלא לירושלים. ברק נדחקה לאחורי האולם בשקט. משהירים דמיאניוק את עינו אחרי כמה דקות, זיהה אותה מייד ושלה לעברה חיוכים שמחים. חילופי-המבטים בין השניים עוררו תשומת-לב רבה בקרב הקהל שנכח באולם.

כמה שניות לפני סיום הדיון הקצר והטכני, כשברק עשתה דרכה לכיוון דלת-היציאה, שלח לעברה דמיאניוק תנועות-ידיים כשואל: מדוע את הולכת? וניפנף לעברה לשלום. שניות אחדות אחר-כך, כשהוצא מהאולם, בנוכחות סוהרים ושוטרים, הופתע לפגוש שוב בברק, וצהל לקראתה: "הלוי! ברק ענתה: בפעם שעברה שנפגשנו, נראית טוב יותר!" דמיאניוק נאנח: "כן..." ונלקח מייד עלידי סוהריו.

דבר חילופי-המילים והמבטים בין השניים נמסר מייד מפה לאוזן, ואף סולף כאילו לחצו השניים ידיים.

אחרי הישיבה: דמיאניוק ויצא, בחיוד של הקלה
קופא מקור

האלבום

גיתית ויוסניו איזראלוב מחזיקים בכתובה שלהם

יד על יד: הזוג המאושר חותך את עוגת הנשואין

באלבום של גיתית: ארבע תמונות של הכלה הטריה שצולמו בחתונה

כשהם שולחים ידיים זה לזה מעל ראשי הקהל ומתנשקים. ליד התצלומים, מודבקת על דף שלם, תעודת הנישואין של השניים. תעודה מס' 379022, שהוצאה לבניי הווג ביום החמישי ה'28 כרצמבר 83, בתעודה כתוב כי יוסף איזראלוב, חבר דן, יליד ה'18 במרס נושא לאשה את גיתית דונור, ילידת ה'20 בינואר 1949, סוכנת.

בתצלומים המודבקים למרגלות התעודה נראית גיתית שונה לגמרי מהכלה הזוהרת. גיתית בתמונת הפספורט הקטנה, שצולמה כנראה בפוטורצח, היא אשה בעלת מצח גבוה, שיער דליל ומקורול ושפתיים בולטות.

ארבעה פורטרטים של הכלה הזוהרת פותחים את האלבום. גיתית, ששיערה הבלונדי עשוי למישעי, מחזיקה שושן ארום ומחייכת, קצת בעייפות, אל המצלמה.

אחריכך באים כמה רפים של ביי תיות מאושרת. תצלומים מטושטשים, שצולמו במצלמה ביתית. יוסניו משחק עם מאיה ברירה מלאה תמונות גובלן ושולחנות פורמייקה. יוסניו מחבק את מאיה. מאיה רוכבת על יוסניו כעל סוס. מישפחה מאושרת.

קיוצות שערות. ברפים שאחר כך מופיעים התצלומים מהטיול באילת. אותו טיול-התפייסות, אחרי יום-ההולדת-שערכה גיתית למאיה, כששלחה את יוסניו לאחותו לירד שלים.

כדי לפצות את גיתית על הסצינה שעשה כאשר חזר הביתה, לקח אותה לאילת. לאחיותיו סיפר שלא רצה לנסוע, אבל גיתית סיממה אותו ולקחה

המקובלות של חתן וכלה: מתנשקים, פורסים את העוגה, מחייכים לבניי המישפחה ונישאים גבוה על כיסאות.

האלבום של גיתית נפתח במיספר רב של עמודים מלאים בתמונות-חתונה. גיתית ויוסניו בכל הפוזות

אֹתוֹ בַּמְכוּנִית, בְּנִיגוּד לְרֻצּוֹנוֹ.
הוא לא נראה אֲנוֹס באִילַת. הוא
הַצֵּטְלֵם כִּשְׁהוּא מִחוּק בִּידֵה שֶׁל גִּיתִית.

אותו במכונית, בניגוד לרצונו.
הוא לא נראה אנוס באילת. הוא
הצטלם כשהוא מחזיק בידה של גיתית.

תקורת נשואים		
מס' תעודת זהות	שם	תאריך
1000000000000000000	דוד בן-דוד	10.10.10
2000000000000000000	רחל בן-דוד	10.10.10
3000000000000000000	אברהם בן-דוד	10.10.10
4000000000000000000	שרה בן-דוד	10.10.10
5000000000000000000	יוסף בן-דוד	10.10.10
6000000000000000000	מרים בן-דוד	10.10.10
7000000000000000000	יצחק בן-דוד	10.10.10
8000000000000000000	חנה בן-דוד	10.10.10
9000000000000000000	אריאל בן-דוד	10.10.10
0000000000000000000	דניאל בן-דוד	10.10.10

קטנים מחזיקים בלונים, רוקדים ושרים בהדרגת גננת.
כרף האחרון *ש קווצת שערות אדמוניות, המורבבת מתחת לנייד-הצלופן השקוף. זהו שיערה של מאיה, שתלומה, בסיום המחזור של גן הילדים, מורבק למטה.
אלבוב כליכר שיערה, כליכר רגיל, כמו שיש לבקט לכל מישפחה ישר-אלית. זה אלבוב מישפחתי של רוצח?

לבנה, רקומה בחרוזים. עומדת לפני שורה של ידידים העושים לה קרניים. טיול של חורף בשפת־הים. גיתית. מאה ויוסף מולר, הידיד שנעצר גם הוא בחשד כי עזר לגיתית לזייף את צוואתו של בעלה, ושוחזר כ־בית־מים. מולר מחזיר ומחזיק בידה של מאה. חלקו האחרון של האלבוט מוקדש למאה. תבלוּלִים צינעוניים של חג־גות בנה. מִי־הולדת וחגים. ילדים

דומה, באותה הפועה.
טיול נוסף ממלא שני עמודים
בתלומים של חיות. כנראה טיול
בספארי ברמתגן. תלומים של זכרות,
"גירפות ואריות, שורנקן בהרבה סב"
לנות ואהבה באלבום המישפחה.
תלומים נוספים מנציחים מסיבות
ואירועים של פנאי. גיתית לבושה
חליפת משי אפורה ששענת על יוסיניו
במסמכה. גיתית לבושה שילמה ארוכה

אילנה אלון — 27

למרות המעצר, החקירות והאיר שום החמור ברצח המטרידים את גינת איזרלוב. היא נשארה עליזה, חדת-לשון וחברותית. השי בוע סימרה להעולם הזה על ילדותה ועל נושאים שונים המעי סיקים אותה.

● על ילדותה:

נולדתי בבית תל-אביבי טיפוסי, שנה לאחר מלחמת העצמאות. אבי, איש מסורתי, נהג ללכת מדי שבת לבית הכנסת, ואמי הרליקה נרות. בילדותי גרתי ברחוב שינקין ואחר כך עברנו לצפון תל-אביב. לאבי היתה חנות למכשירים ללי טושיהלומים, ליד הכורסה הישנה. היום זה במקום שבו נמצא מיגדל שלום. אמי תמיד היתה עקרת-בית. יש לי אחות אחת, הגדולה ממני בשבע שנים, נחמה. היא נשואה לבחור העובד במחשבים ומתגוררת בלונדון. היא עובדת כמורה בבית-ספר יהודי שם. למדתי בבית-הספר העממי בלפור, והייתי חברה בתנועת הנוער הרתית של הצופים. כאשר סיימתי את בית הספר העממי, למדתי בחמישיית בתיכון, ואז השתנה מצבם הכלכלי של הוריי, המצב בבית היה קשה, והוחלט לשלוח אותי ללמוד בלונדון בבית ספר חרדי דתי.

תמונה היתולית: יוסיניו על עמוד-קלון בטכסאס תמונה מישפחתית זעיר-בורגנית: יוסיניו עם מאיה

גינת: „אני מאמינה

באהבה!”

תמונה מישפחתית: יוסיניו, גינת, מאיה ואחותו בשעת טיול

גינת עם יוסף מולר ומאיה על שפת-הים

סיפרתי לו את החוויה הקשה שעברה עליי בנעוריי, והצעתי לו לא לשלוח את הבן מהארץ. אמרתי לו שצריך לפתור בעיות ולא לשנות מקום גיאוגרפי. על הרקע הזה התפתחה הידידות שלנו והתהדרקה. היינו משר חכים הרבה בטלפון וגם נפגשים. בתקופה מסוימת היו למולר בעיות בחיי-הנישואין שלו, והוא רצה להתגרש מאשתו. ניסיתי להסביר לו שלי כולם יש חיכוכים, ושהרשא אצל השכן נראה ירוק יותר רק מרחוק. כאשר נעצרתי בישראל, שאלו אותי החוקרים אם קיבלתי משכורת מהחבר רה שבה עבד מולר. אני אף פעם לא קיבלתי משכורת כזאת. אבל התברר לי שמולר כנראה סידר את החברה שבה עבד, ולקח משכורת פיקטיבית על שמי. אני אף פעם לא קיבלתי את הכסף הזה. רק פעם, כאשר לא עברתי איזו תקופה, מולר הסכים לשלם עבורי את הביטוח הלאומי.

● על תיקויותיה לעתיד: הדבר החשוב לי ביותר הוא שאוכל לגדל את בתי בבית, ושהיא לא תגדל במוסדות. אני רוצה לעבוד בעבודה מעניינת בשעות סבירות. אפילו אם אהיה נשואה לבעל עשיר, אני רוצה להמשיך לעבוד. החלום שלי הוא לעשות תערוכה של הוויטראז'ים שעשיתי כאשר הייתי בלונדון. כאשר אשחרר, אני רוצה לחזור ללונדון. אני רוצה לחזור אל בעלי ולחיות איתו שם. היום אני מאוד אוהבת את אנגליה, אני מרגישה שהיא מתאימה לי, כי גם אני סבוגנית כמו האנגלים. גם לבכננה כמוהם, וגם מכחינה מנטאלית.

● על יוסף מולר:

פגשתי את ג'ז במסיבה לפני שמונה שנים. היתה בינינו בהתחלה ירידות רגילה, אבל היא התחילה להתפתח כאשר הוא סיפר לי שיש לו בעיות עם אחד הבנים שלו, והוא רוצה לשלוח אותו לחוץ-לארץ.

בגיל 15 וחצי נסעתי לבדי ללונדון, ילדה רוה ומבוהלת. גרתי בבית של מישפחה יהודית ליד בית-הספר. היה לי קשה והייתי בודדה מאוד. התגעגעתי נורא לארץ ולמישפחה. האווירה באנגליה היתה זרה לי וכך גם השפה. אחרי חצי שנה החזירו אותי ארצה לפי בקשתי. זה היה בשנת 1967. בנעוריי היה לי יריד אחד ממשך זמן רב, אבל זו היתה רק ידידות. הקשר הרומאנטי הראשון שלי היה עם בעלי הראשון, אותו הכרתי בקנדה כשהייתי בת 19.

● על גברים:

היחס שלי לגברים הוא אינדיווידואלי, והוא ספציפי לכל גבר, כפי התנהגותו כלפיי. מה שחשוב לי אצל גבר זה שהוא יהיה עדין, שקט ושיהיה לי רגש אליו. כיום, כאשר יש לי ילדה, חשוב לי מאוד שהגבר יתייחס יפה לילדה שלי. עד היום חשוב לי מאוד עניין הרגשות. אני עדיין מאמינה גדולה באהבה.

גם השקספיר

הקולנועי ביותר

שנעשה אי פעם

החודשים ינואר-פברואר יקדשו לאכסטיקה בהתגלמותה, בשלושה הסינמטקים בישראל. 50 סרטים יפוניים קלאסיים, של 11 מן הבולטים שבבימאי יפאן, יגיעו להקרנות חריפעמיות במבצע מיוחד של ארכיון הסרטים הישראלי של סינמטק-ירושלים ובשיתוף עם הסינמטקים של תל-אביב וחיפה.

בין השאר יגיעו סרטים בולטים של יאסוריו אוזו (מקהלת טוקיו, סיפור העשב הצף), קנז'י מיזוגושי, קינגוסה, אימאי, יושמורה, איצ'י-קאווה (וסירטו האחרון, הנבל הבורמזי, מוקרן עתה על בר הקולנוע המיסחרי, וחבל שאי אפשר לקבל את גרסתו הראשונה במסגרת תוכנית זו), קאנטו ושינדר, גושו, קובאשי ובימאי שטרם גילו בישראל אבל נחשב כאחד הגדולים בכל הזמנים — מיקיו נארוזה. מסרטי מגיעות כמה יצירות מופת, ביניהן האם.

גאוני בן 30. מעניין שבר כבר עם התוכנית העשירה הזאת אפשר יהיה להשלים השכלה בקולנוע פריז בתל-אביב, שם יוצא סרטו בן ה-30 של אקירה קורוסאווה כס הדמים. שאינו אלא עיבוד של מקבת השקספירי בידי הגאון היפאני ואומנם, התוצאה היא השקספיר הקולנועי ביותר שנעשה אי פעם.

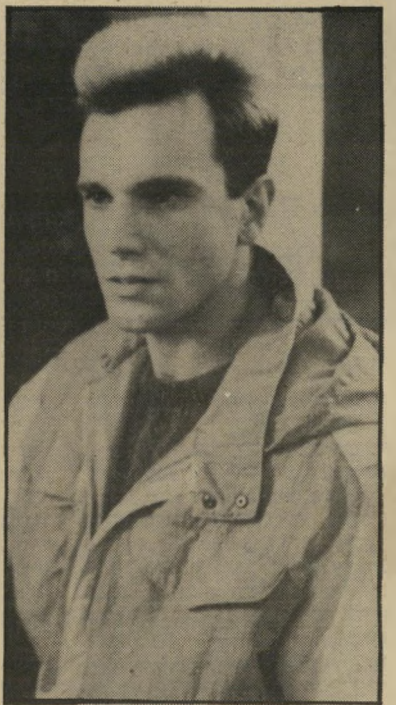
תדריך

חובה לראות

תל-אביב — שואה, הרומן שלי עם אנני, עוברת אורח, נשיקת אשת-העכביש, הנבל הבורמזי, חנה ואחיותיה.

ירושלים — חנה ואחיותיה, טנגו אחרון בפאריס.

חיפה — חנה ואחיותיה, עוברת אורח. * * * **חנה ואחיותיה** (שחף, ארצות הברית, מוצג גם בכפיר בירושלים ובשביט חיפה) — וודי אלן מתחפש לצ'וכו, ומגיש סיפור

לואיס ב. מיכבסה יפהפיה שלי תגלית

אהבה למישפחה מורחבת עם שלוש שחקניות נפלאות: אשתו, מיה פארו, בארברה הרשי וריאן ויסט. כל השאר מעולה לפחות באותה המידה. אסור להפסיד גיליו נוסף של מייקל קיין כאי שיות קולנועית מרתקת.

* * * **הרומן שלי עם אנני** (בית ליסין) — להשלמת ההשכלה: הצד הניוירוקי הגירווי של וודי אלן המפותח עד לממדי אבסורד.

* * * **מיכבסה יפהפיה שלי** (דיזאגו, בריטניה) — פקיסטאני ופאקיסטאני מחדשים מיכבסה יפהפיה, כדי להתנחם בערכי הברזל המעוקם של איפרייט מרגוט תאצ'ר. מקסים ומגלה פנים נוספות של שחקן העתיד להיות גילגול נוסף של ריווייד בואי — דניאל דיי לואיס.

עדה פיינר

להגיע הביתה בשלום

אוראנזי סופולו (גורדון, תל-אביב, ישראל) — הידד! יש לנו גם סרט הפתעה, גם סקאנדל, גם מריבות יהודים וגם מירסום מטעה. הסעיף האחרון באמת מיותר: הרי סירטו של רפי בוקאי הוא פנינה קטנה, צנועה, כמעט נחבאה אל הכלים, עד שנחשפה בגלל אמיתותה והחן האותנטי שהיא מקרינה. אז למה להוסיף לה כתרים שלא זכתה בהם?

סיעון זה אינו שייך לעניין ולא מופנה לרפי בוקאי, כי אם למפרסמים: הסרט לא זכה ב. ברדלס הזהב, פשוט מפני שהסרט הפולני אגם קונסטנץ זכה בו. סירטו של בוקאי זכה בפרס. עין ברדלס הזהב, במסגרת סירטי-הטלוויזיה, כי לרפי לא היה כסף להכין בעוד מועד עותק מתאים לפסטיבל הגדול, והוא שלח לשם רק קסטה-וידאו. וחבל, כי אילו היה שולח עותק קולנועי מתאים, אכן היה לו סיכוי לזכות בפרס גם בתחרות סירטי-הקולנוע.

עכשיו לעניין: סלים דאו וסוהיל חדד הם שני חיילים מצרים, התקועים בסיני. בסך הכל רוצים להגיע הביתה בשלום. הם עוברים סידרה של מיפגשים מן הסוג האנושי, ההזייתי והאבסורדי, החושף את האיוולת הנוראה והעוול שעושה אדם לאדם במלחמה. דאו נאלץ להתגונן, בעזרת המונולוג של שיילוק, מפני החייל הישראלי, וזהו מצב אירוני של היפוך ההיפכים (אם ידקרו אותנו — האם לא ניוזב דם?). הגורם החי

סלים דאו וסוהיל חדד — שיילוק המצרי

היחיד בג'יפ נטוש של הארם הוא בקבוק ויסקי, ולבחורים המוסלמים, הצמאים למים במידבר, הוא מהווה הזדמנות לטריפ פילוסופי-מסטולי. הם מגלים אמיתות שאדם פוכ לא יגיע אליהן. כמו, למשל: כל המילים הגדולות, המריצות צבאות אלי מותם ההירואי, הן ככתובות הנמחקות בחולות המידבר. הדגל אין לו חשיבות כאשר יורים בך משני צידיו, המתים לא יניפו אותו אל על.

ההיסטוריה

חוזרת

חטיסה נעימה (חן, תל-אביב, ארצות-הברית) — היה פעם סיפור קטן וממזרי של או' הנרי על זוג פושעים שחטפו ילד, אבל הילד מצליח לעשות להם את המוות בצורה כליכך יעילה, שהם אינם יודעים איך להיפטר ממנו. הילד הנ"ל מתגלגל הפעם לגיורתה הגמדית-מעוותת של בט מידלר, המגלמת את אשתו השנואה של יצרן ביגדי-נשים, עשיר כקורח (דני דה-וויט), כדור-בשר היסטרי ומזעזע זה מת להיפטר מאשתו אך כאשר החוטפים, זוג חובבנים צעירים, מטומבלים אבל חביבים (גאדג' ריינהולד והלן סייטר), מגלים שנקלעו לנישואים הלא נכונים, כבר מאוחר מדי. בט מידלר מעייפת גם אותם, למען האמת, לא פעם היא עלולה גם לעיץ ולהתיש את את צופה הקולנוע, הגברת הזאת אינה בוחלת בשום תחבולה כדי להיראות וולגארית, צעקנית ודוחה בהחלט. לעומת זאת, הקצב הרצחני שבו מתנהל הסרט, לפחות עד אמצעיתו, סוחף בהצחקות הבוטות והגסות שבו, ואי-אפשר שלא להתפעל מכמות הטעם הרע המכוון שהצלחה להכניס בי שלישית היהודים, שיצרה יצירות אמנות מעודנות כמו סרט מטוגן — ג'ים אברהמס, וג'י ודייוויד צוקר.

בט מידלר וגאדג' ריינהולד — צעקני

המצב שבו בעל המשתעשע ברעיון שמישהו יעשה עבורו את העבודה המלוכלכת, והוא מסכים להיסחט עד הסוף, משעשע בהחלט, אבל המרץ של הגברת מידלר והגיחוך של דני דה-וויט מעייפים קצת את הצופה.

מט

למוסקבה

צעדים מסוכנים (לב, תל-אביב, שווייץ) — ארתור כהן ידוע כמפיק שאינו מסתפק במתן ממון — הוא בוחר את הפרוייקט, מעדיף נושאים שהוא מאמין בהם, לא מתבייש להכתוב לבימאי שלו מה לעשות, וגם איך — ואם זה לא מוצא חן בעיניו, הוא ייכנס בעצמו לחדר-העריכה, יטול מיספריים בידיו, והנה סרט חדש.

צעדים מסוכנים עבר אצלו תהליך דומה. כהן הופנט מהשלכות המישחק קורצ'נוי-קארפוב לפני שלוש וחצי שנים על הפסיד כולוגיה של המתחים בין הגושים המזרחי והמערבי, וזהו הרעיון המרכזי בסרט. מישחק שחיט שיש בו דירקור רוחני, פוליטי-מוסרי, בין העולם החופשי לעולם מאחורי מסך הברזל. קורצ'נוי וקארפוב מתהפכים במוצאם, הפעם היהודי הוא אלוף-העולם, המגן על כיתרו, עקיבא ליפסקינד (מישל פיקולי), והעריק הוא הרוסי הצעיר פאביוס פרום (אלכסנדר ארבאט, שהוא אכן עריק רוסי). בין השניים נערכת תחרות שבינה לבין הספורט אין ולא כלום, שכן משחקים כאן כוחות מסוג אחר, כוחות דמוניים, המנצלים כל אמצעי-לחץ כולל האשה: ליב אולמן, שמצבה הנפשי מעורער בלאו-הכי, ואפשר לנצלה למטרות סחיטה, אליבא דכוחות-האופל הרוסיים. מובן שהסרט הוא מגמתי ויש בו אפילו קצת תעמולה ציונית.

אלכסנדר ארבאט ווייטק פשוניק — בלי אהבה

כשפיקולי-ליפסקינד מציע לרופא היהודי לברוח לישראל, בהזדמנות שנקרתה לו לבוא ולטפל בלקוחו המפורסם בז'נבה, יש כמה רגעים בנויים היטב, כמו קיטעי-המישחק עצמו, ישנם כמה רגעים סנטימנטאליים צולעים, כמו המיפגשים עם הנשים, שהן מיותרות בהחלט (על-אף הסימפטיה שהן מקרינות), וישנו רגע-הסיום, שהוא מגמתי מדי וקצת מביך, וחוף מזה — הבימאי הוא ריצ'ארד דמבו.

קבא במישרד הבריאות: איך רופא רוס' בעל חק של 32 שנים וכאמנטים עולמיים הכן באורח פלא למהנדס סוג ז', באישור ממעלתי רישמי לגמרי

דיפלומות אלה כרופאים. לא היה הסכר כלשהו להחלטה של מודר. המנכ"ל הסתפק בהכרזה, שבסמכותו להכיר או לא להכיר באוניברסיטות שרופאים אלה למדו בהן. סטייקן רוס' דגול, בן הימאה 19, סלטיקוב'צ'דרין, סיפר על עיר גדולה בשם דורנוב, הנמצאת במרכז רוסיה, עיר שהיו בה כמה עשרות אלפי תושבים. הם התפרנסו בכבוד, בנו בתים, ילדו ילדים. יום אחד התמנה מושל חדש לאזור — בור, גסירוח ושרירותי. כאשר נודע לו על קיומה של דורנוב, התפרץ: „לא שמעתי עליה, לא ראיתי אותה כמפתח" ופקד לסגור

המומחה לא נוצל. הד"ר שפירא נכנס למעגל בירוקראטי עצום, שממנו אין הוא מצליח לצאת מזה שש שנים. הוא נאלץ להתכתב ללא לאות עם מישרד הבריאות, עם הסתדרות המהנדסים, עם חברי הכנסת — שבה וייס, שולמית אלונג, אורה נמיר — עם מפקד המדינה, עם הוועדה להערכת תארים ודיפלומות אקדמיים מחו"ל, עם מוסדות ציבור שונים. כל ההתכתבות הזו נועדה להגדיר את מצבו הרשמי והחוקי, להביא להכרה בדיפלומה שלו וגם לגבי משכורתו ועמדתו בעבודה. כאן המקום להסביר בכמה מילים

רומאן במליכתבים

את העיר. החלטתו של מנכ"ל מישרד הבריאות שלא להכיר ברופאים בעלי ריש" לומות בסנטריה ובהיגיינה הזכירה לי את סיפורו של סלטיקוב'צ'דרין. בגלל החלטת המנכ"ל, נש" ארו עשרות רופאים בעלי ריש" לומות כאלה ללא עבודה, ללא מיתרון. לאחר פניות רבות לכל הגורמים במדינה, ללא מענה, ערכו הרופאים ומישפחותיהם הפגנות מול מישרד הבריאות וברחבת הכנסת. מקצתם שבתו רעב, אחדים ניסו להתאבד,

את קורות הרופאים בעלי דיפלומות בשטח סנטריה, היגיינה ואפידמיו יולוגיה. לרוב, רופאים בעלי דיפלומות כאלה הם עולים מברית המועצות, רומניה או פולין. בארצותיהם הם הוכרו כרופאים לכל דבר, אחרי סיום לימודיהם האוניברסיטאיים והתמחויות שונות הם עבדו כשרה, במעבדות שונות, ברפואה תעשייתית, ספורי טיבית, חלק מהם התמחו ברפואה קורטיבית — כירורגיה, גינקולוגיה, אף-אוזן-גרונ ואחרים. עד 1977, מומחים בעלי דיפלומה של סנטריה והיגיינה היו מוכרים

מות, בהדרגתו של תברואן בחיפה. המורה של ד"ר שפירא היה בחור צעיר, חרוץ, שסיים קורס בן חודשים אחדים לתברואנים בבית החולים „אסף הרופא". ההרבה שקיבל הד"ר שפירא, רופאית ברואה, בעל נסיון של 27 שנות עבודה בתחומו, היתה מיוחדת במינה:

לסנטריה והיגיינה בעיר ילטה, שלחוף הים השחור, והיה אחראי על ענייני סנטריה, היגיינה והגנה בפני מחלות מדבקות ומגפות באזור המונה 350 אלף תושבים. מייד עם בואו ארצה הוא התייצב במישרד הבריאות וביקש תעסוקה בשטח התמחותו: סנטריה והיגיינה.

הד"ר יעקב שפירא הגיע ארצה ב-1980, בגיל 51, מברית המועצות, עם בתו אליזבטה, ביוכימאית במיקר צועה, ועם אשתו ולנטיה, רופאת השיניים. הוא סיים שש שנות לימוד בארץ ניבטיט קייב ועיר בת מיליון וחצי תושבים, בירת רפובליקת אוקראינה,

דיפלומה ניתנה ל-	שפירא יעקב בן עמנואל
אשר נתקבלה בשנת-	1948
מכון לרפואה בעל את דגל העפל האדרס	מקייב
סיים/מה/בה בשנת-	1954
תוק למסדרים בחוק מלא בהתמחות-	סנטריה והיגיינה
על פי החלטת ועדת הברואות הממשלתית מס' 77	1 ביולי 1954
שפירא י.א. הסמכה: -	רופא
התעקף ל-	

תרגום הדיפלומה הסובייטית של שפירא רופא

המורה, ברמה של חובש, טייל עם תלי מידו הדוקטור בשבילייהשוק של חר פה. מפעם לפעם טעם ירקות בלא לרחצם. כאשר שאל תלמידו: „האם לא צריכים לרחוץ את הירקות לפני אכילתם?" ענה לו המורה: „אבל גם במים יש קאקי". כאשר ראה המדריך את מבטו המשתומם של שפירא על המינוח „מקצועי" שבו השתמש, הסביר הבחור: „כן, כן, אנחנו גם שותים קאקי, זה רק עניין של כמות! אני אלמד אותך כיצד למדוד כמות זאת במים".

עוד בחיותו בברית המועצות חלם ה"ר שפירא, שהידע הרב שלו ינוצל ב" מדינת ישראל, ושהוא עוד יספיק לת" רום כאן רבות.

כולנו שותים קאקי

שפירא הוא בן למישפחה ציוני נתי. קרוביו, שעלו ארצה לפניו, הלכו להתגורר ברמת הגולן. גם הוא היה מוכן ללכת לכל מקום. אחרי שסיים את האולפן, קיבל הד"ר יעקב שפירא הפנייה להשתל-

שבה 40 מיליון תושבים, בפקולטה לרפואה והוסמך כרופא. אחרי סיום לימודיו באוניברסיטה, ב-1954, עבר השתלמות רבות בסנ"ר, היגיינה חברתית, אקולוגיה, איכות-מיסוביוב, באוניברסיטות של חרוקוב, מוסקבה וקייב — בסך-הכל שתי שנות לימוד נוספות. הוא פירסם 25 עבודות בנושא איכות-הסביבה, ורשם שיבעה פטנטים בינלאומיים על המצאתיו כשטח של איכות-מים וביוב. הוא גם הרצה בבתי-ספר לרפואה ובבתי-ספר לאחיות.

הד"ר שפירא ניהל מרכזתחנה

לד"ר שפירא היתה סבלנות רבה, והוא התייחס בסובלנות ובסלחנות ל" תברואן.

אחרי סיום „הלימודים", נשלח שפי" רא לעבוד בעיריית קריית-ביאליק, בתפקיד המוגדר כך בחוק העזר ב" דבר מפעמי תברואה של העירייה: „תברואן — רופא המועצה, מנהל מחלקת-התברואה של המועצה, מהנ" דסה-תברואה של המועצה, או כל תפקיד אחר, שהמועצה מינתה אותו למלא תפקיד של תברואן".

תפקיד זה היה מועט-ערך עבור שפירא. אי-אפשר היה לנצל בו את הידע הנרחב של הרופא, בעל תואר מ"ד (דוקטור לרפואה). אך הד"ר שפירא הצנוע לא התלונן. הוא היה מוכן לעבוד בכל מקום, העיקר לעבוד. בליבו היתה תיקווה שאולי ינתן לו לתרום מנסיונו הרב גם בתפקיד הקטן הזה.

מבין שבעיריית קריית-ביאליק שמחו לקבלו לעבודה. במישרדה בריאות לא היה איכפת לאיש שאדם בעל פוטנציאל אדיר כזה ברפואה ה" סנטריה והיגיינה אינו מנוצל, וזאת למרות המצב העגום הקיים בשטח זה (ראה העולם הזה, 26.11.82).

אך לא די בזה שכוונו של

הסחיטה

לאחרונה נשמעות דרישות של ועדי-רופאים מבתי-החולים השונים לשים קץ לשרות המיוחד הניתן למיוחסים. הכוונה היא לטיפול המיוחד לחבריה הכנסת. למנכ"לים ולשרים. כן פרצה סערה ציבורית סביב הטיפול בש"ר גאל הורוביץ: הרופאים מחו על כך שהשר הפצוע מקבל טיפול מיוחד בבית-החולים קפלן. התפרסמו גם תביעות של רופאי קופת-החולים הכללית לפטר את יו"ר קופת חולים. הפרופסור חיים דורון, ויחד איתו את כל הנהלת קופת-החולים.

מבלי להתייחס לתוכן הדרישות והתביעות הללו — בין אם הן מוצדקות בין אם לא — עיתויין מעורר חשד כבד שהמדובר בסחטנות. כל הדרישות האלה נשמעות אחרי שהנהלת קופת-החולים, ובמקביל גם הנהלת מישרד-הבריאות, מירסמו תוכניות למילחמה ברפואה השחורה בבתי-החולים הציבוריים. התוכנית כללה איסור על מנהלי מחלקות וסגניהם לנהל קליניקות פרטיות, והציעה הנהגת רוטציה בתפקידים בכירים והפעלת שתי מישמרות בחדרי-ניתוח. זוהי תוכנית מבורכת. גם אם לא ברור עדיין אם כל פרטיה הם בני-ביצוע.

דווקא בתקופה זו של הכנת תוכנית להבראת-הרפואה, מכריזה ההסתדרות הרפואית בישראל על סיכסוך-עבודה! בהתבטאויות הרופאים בעניין הפסקת הטיפול המועדף למינח" סים. אני רואה איום גלוי, בזו הלשון: אם לא תפסיקו להילחם נגד הנהלים הקיימים בבתי-החולים, נגד הרפואה השחורה שלנו — נתקם בכס! זהו סיגנון של מאפיונרים. הפסול בחברה הרפואית.

הנדון: מר יעקב שפירא - תברואן מוסמך מכתבכם מיום 14.1.85

לאחר התייעצות עם נציבות שרות המדינה ובהתחשב בהשכלתו והתפקיד שהנ"ל ממלא בעיריית קריית ביאליק ובעיריית פריז-ים, אנו מציעים לאשר לנ"ל דרגה 7 בדרג המהנדסים.

בכבוד רב, אליהו אמדי אחראי לתקנות ותנאי שרות

האישור של מישרד-הבריאות מהנדס

כתבו עשרות עצומות לבעלי-השפעה, ולבסוף פנו לבית-המשפט העליון. בית-המשפט העליון, בישיבתו כ" בית-המשפט לעירעורים אזרחיים, בהרכב של 3 שופטים (חיים כהן, אהרון ברק, משה ביסקי), דן בתיקים 549/80 עד 562/80, ועוד שיבעה תיקים. בתאריכים 6 בינואר 81 עד ה" במרס 81. הוא החליט לקבל את עירעורם של 22 הרופאים. והורה למשיב להכיר בכל אחד מהמערערים כבעל השכלה רפואית, לפי סעיף 4 (ב) של פקודת הרופאים. (2) השופטים מתחו ביקורת חריפה מאוד על מישרד-הבריאות, על ההח" לטות השרירותיות והלא מוצדקות של מנכ"ל מישרד-הבריאות להעמיד את הרופאים בכחנות, ולא להכיר בהם כרופאים. עוד מתח ביקורת משפטי ביקורת על דרך פעולתו של מישרד-הבריאות, על כך שלא נעשתה בדיקה מעמיקה ורצינית לפני ההחלטה. במיוחד ציינו השופטים: „ישראל קולטת עליית רופאים ניכרת, ושינוי הכרה עלול לפגוע קשות ברופאים עולים שכבר הגיעו ארצה. במיוחד, כאשר זה נעשה באופן רטרואקטיבי ובצורה שזה נעשה". עוד הדישו השופטים, ש" צורת קבלת ההחלטות במישרד-הבריאות עלולה לפגוע לא רק ברופאים עצמם, אלא ב" עניין לאומי רחב יותר. וכך אכן קרה. ההפגנות הרכות של

בארץ כרופאים לכל דבר. לא מעטים מתוכם עובדים בהצלחה רבה כרופאים מרדמים, כמנהלי-מעבדות, כרופאי אף-אוזן-גרונ, רופאי-מישפחה, פסיכיאטרים וגינקולוגים. החל משנת 1978 חל שינוי מיתאומי במדיניות מישרד-הבריאות. החלטת שלא להכיר עוד בבעלי דיפלומות של סנ"ר טריה והיגיינה כבעלי הסמכה רפואית.

היה ניתן להבין זאת לו קרה משהו: רופאים בעלי הדיפלומות האלה לא הוכיחו את עצמם, התרשמו מעבודתם, או גילו חוסר-ידע במיקצוע. אך לא כך היה הדבר. לא היו טענות מיוחדות לגבי הרופאים האלה שכבר עבדו בארץ.

יכולתי להבין זאת אילו היו מחליטים לפתע לנצל את הידע של רופאים אלה בתחומם המיוחד, לפתח את השרות המזוהה בתחום זה בארץ. אך תחום זה נשאר מוזנח כפי שהיה, ועשרות הרופאים המומחים לא הוכנסו לעבודה במיקצועם.

אין עיר כזאת!

מישרד-הבריאות התחלפו ה" בעלים. המנכ"ל החדש, הפרופסור ברוך מודר, החליט כ" 1978 באופן שרירותי להפסיק את ההכרה בבעלי

עם כל בקבוק ג'יי-אנד-בי

יצחק נתן, מנכ"ל נתן צבי ושות' בע"מ, הוא יבואן ותיק, ששמו הולך לפניו כיבוא משקאות חריפים מעולים (כמו ויסקי ג'יי-אנד-בי וביילי אייריש קרים). אבל נתן מייבא גם, זה שנים רבות, את תהיהוקרה האנגלי רידגווייס, אותו כבר שתו כמאה שבעה בארמון המלוכה הבריטי, ארמון באקינגהאם.

עד עתה הסתפק נתן בפלח קטן מאוד של שוק התה המקומי, המגיע לאלפים טונות לשנה. עתה הוא החליט להרחיב את שיווק תהיהוקרה רידגווייס בארץ, ולקראת שבוע בריטניה העומד להיערך בימים אלה בכל-בו שלום בתל-אביב הוא יום מחווה מיוחדת: שעה שיבואן תה אחר הבטיח לחלק חבילת סוכר עם כל חבילת תה, מבטיח נתן, כי כל הקונה בקבוק ויסקי ג'יי-אנד-בי יזכה בחבילה תה רידגווייס חנים אין כסף!

ארמון באקינגהאם, בערך 1850

חבילת תה רידג'וייס חנים!

תה

רידגווייס ארל גרי

מכיל: תה, שמן ברגמוט
היצרן: רידגווייס בע"מ לונדון, אנגליה
היבואן: נתן צבי ושות' בע"מ
רח' הנמל 49 חיפה 33032

במדיונה

הכנסת

נעים להיכר

באור"ם חשבו שהוא

**עדיין ח"כ. הוא לא טרח
לתקן את הטעות**

הפרופסור יוסף רום הוא פוליטיקאי כמעט אלמוני. גם כאשר כיהן כחבר כנסת, מטעם הליכוד, לא התבלט ולא הגיע לכותרות. תמיד נותר באפרוריות הספלים האחוריים. דיבירי הכנסת, הפרוטוקולים של בית המחקר, אינם מעידים על כשרון נאום מבריק או מקוריות המחשבה של רום. המעשה הפרלמנטרי היחיד שניתן לזקוף לזכותו — או לחובתו — הוא הצבעתו נגד הסכמי קמפ דייוויד.

אין פלא שחבריו בחרו רשמו היטב את תרומתו לכנסת, והדיווח אותו משם. השבוע התברר כי למרות הכל, רום די נהנה מהתואר ח"כ, עד כי היה מוכן להתיישב במקום שבו רק לח"כים מותר לשבת. השבועון הניו יורקי ישראל שלנו, המופיע בעברית, דיווח השבוע לקוראיו כיצד הסתגל רום לאור"ם, במעמד של ח"כ, תחת הכותרת: "הפרופסור יוסף רום התחזה לחבר כנסת".

דיווח: ישראל שלנו:

חבר הכנסת לשעבר הפרופסור יוסף רום הופיע בשבוע שעבר בדיוני ה-אירגון הבינפרלמנטרי פרלמנטריאן גלובל אקשן, שנערכו בבניין האו"ם בניו יורק, כשעל שולחנו מתנוסס שלט המציג אותו כחבר פרלמנט.

מסתבר שרום, שהשתתף בעבר באחד מדיוני האירגון, העוסק בפעילות פרלמנטרית עולמית לפירוק הנשק, השלום וחיוק מדינות העולם השלישי, קיבל הזמנה להשתתף גם בישיבות האירגון השנה, המיועדות לחברי פרלמנטים בלבד, אך לא טרח להודיע למארגני הכינוס כי חדל כבר להיות חבר-כנסת.

לעומת זאת, פנה רום ליו"ר הכנסת שלמה הלל, וביקש ממנו רשות להשתתף בכינוס. הלל, שלא ידע שהכינוס מיועד רק לחברי פרלמנטים, העניק לו את האישור. בעיקבות האישור מימן משרד החוץ את נסיעתו של רום.

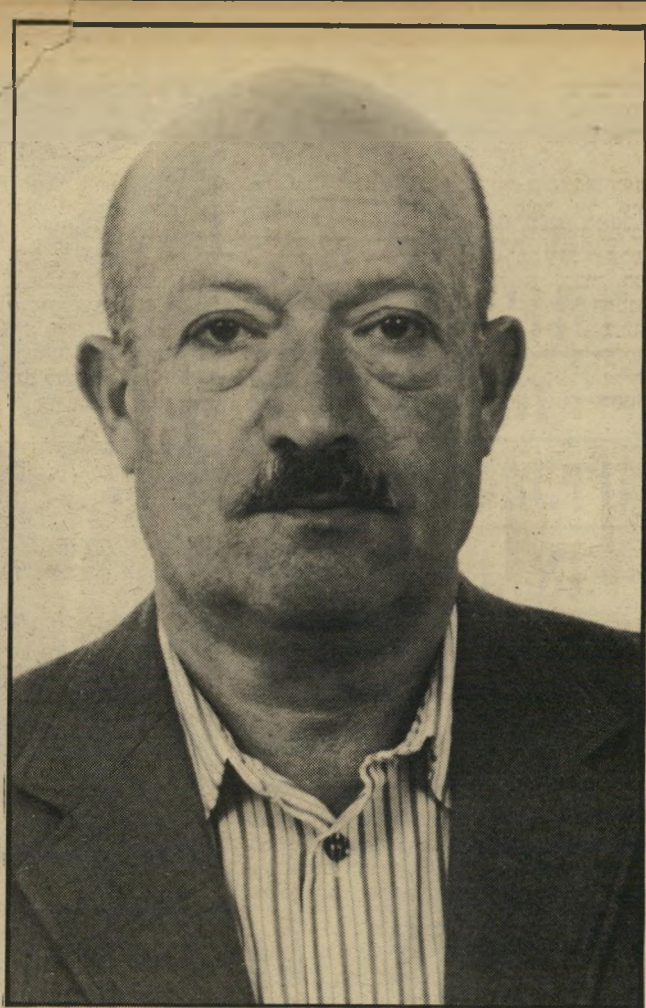
בניו יורק הסתבר לרום, שהפעם הזמנה לכינוס חברת-כנסת נוספת — שולמית אלוני מר"ץ. זה לא הפריע לו לשבת במושבי חברי פרלמנטים, מאחר שחורי שלט שהכריזו עליו כח"כ, כאשר נודע למארגני הכינוס כי רום אינו ח"כ, הם ביקשו ממנו הסברים.

רום טען, כי לא יתכן שבכינוס תשתתף רק נציגה של האופוזיציה בישראל.

מארגני הכינוס ביקשו ממנו שי ישלח במקומו חבר פרלמנט ממיפ לגתו, ועל כך הגיב הפרופסור רום באומרו: "עלי להתייעץ עם מיפ לגת". רום טען, עוד, כי הוא מכהן כיועץ מיוחד במישלחת ישראל לאו"ם. בי מישלחת הישראלית לא ידעו דבר על תפקיד כזה של יועץ, שהוענק לרום. את הנאום המרכזי בכינוס נשא הפ-רופסור הנודע לכלכלה ג'ון קנת גלברית, שאמר כי בשנה הבאה ימלאו 70 שנה למהפכה הבולשביקית, ומאז ועד היום לא התחוללה כל מילחמה בין ארצות-הברית לברית-המועצות, ולכן קשה להבין מדוע שתי המדינות נמסרות במיזוץ-המושג ומכוננות את משאבתן על נשק וצבא.

כהן בבית הקברות. הסייפא בספור הנ"ל משעשעת במיוחד. חברי האגף הקיצוני בחרו לא התעניינו מעולם בבעיות של פירוק החימוש או חיוק מדינות העולם השלישי. רום עצמו, מומחה למטוסים ונציג קשוח של לובי יצרני-הנשק בישראל, מתאים היטב לתאוריו של גלברית על תעשיית הנשק ואנשי-צבא, הלוחצים על ממשלותיהם לבזבז משאבים על חימוש.

נוכחותו של רום בכינוס כזה היתה כמו של כהן בבית הקברות. ואולי גרוע מזה: צלם בהיכל.

מומחה שפירא

לעבור. "הכשרה" אצל חובש

גם על תעודה זו חתם ברוק. תוקף התעודה: עד 17 בנובמבר 85. **במקביל, ב-4 בדצמבר 84, שבועיים לאחר שקיבל את הרשיון הקודם, נתקבלה עוד תעודה, שבה הוא הוכר בתואר חדש: "בוגר בית-הספר להיגיינה וסניטריה באורסה, ב-בריה"מ".**

(ידע גיאוגרפי אינו הצד החזק של פקיד משרד-הבריאות. הם התבלבלו בין קייב לאורסה. תוקף תעודה זו: שנה אחת. גם היא חתומה על-ידי הר"ר עוזי ברוק. עם קבלת שתי התעודות האחרונות נכנס הר"ר שפירא, האהוב והמכובד על מעבידיו, לעימות עימם — נגד רצון שני הצדדים. לפני קבלת תעודות אלה קיבל שפירא משכורת כרופאת-בכירה, לפי הגדרת התפקיד בעיריית קריית ביאליק. מרגע קבלת תעודות אלה, נשאל על-ידי מעבידיו: מי אתה, הר"ר שפירא — האם אתה רופא? כיצד לשלם את משכורתך? הרי קיבלנו אותך לעבודה כתברואא-רופא!

שפירא פנה לוועדה להערכת תארים, כדי שיגדירו את השכלתו, וקיבל ב-18 ביולי 1986 הכרה כבעל מיקצוע "בריאות הציבור". תואר שני. במקביל פנה הר"ר צבי הלר, מנהל המחלקה הפרופסיונלית של ההסתדרות הרפואית בחיפה, לוועד המרכזי, וביקש להגדיר את מצבו המקצועי של שפירא:

בדי להיות חבר בקרייה"ש תלמות, לקבל זכויות-פנסיה, להתקדם בדירוג השכר ולהיות מוגן במיקרה של פיטורין, חייב היה שפירא להיות חבר ב-אירגון מיקצועי כלשהו.

עם בואו ארצה, התקבל באופן אוטומטי כחבר מן המניין בהסתדרות הרפואית. אך לפי ניסוח הרשיון ה-אחרון משרד-הבריאות לא היה ברור אם שפירא ממשיך להיות רופא.

הר"ר הלר קיבל תשובה מעוררת-הדין שאול קייזמן, מנכ"ל ההסתדרות הרפואית, שבה נאמר כי "הר"ר יעקב שפירא אינו-מוגדר כבכיריולוג (ו) לצערי, והוא אינו יכול להיות חבר בהסתדרות הרפואית".

רופאים, מאות המיכתבים שהם כתבו לקרוביהם ומכריהם, על דרך-הייסורים שהם עוברים בארץ, השפיעו על הפסקת העליה, ווגרמו במידה לא מבוטלת לנשירה בווינה.

חמש

תעודות שונות

הר"ר יעקב שפירא לא הצטרף לקבוצת הרופאים שעזרו כי בית-המישפט. הוא גם לא השתתף בהפגנות. הוא לא רצה לקבל הכרה כרופא המטפל בחולים, אלא רצה להמשיך להיות רופא של המונים — רופאת-בכירה, העובד בתחום שבו הוא מתמצא היטב.

אילו היה שפירא מצטרף לקבוצת המעוררים בבית-המישפט העליון, היה ללא ספק זוכה כבר לפני חמש שנים ברשיון לעסוק ברפואה.

בשלו רצונו להמשיך לעבוד בתחום שבו הוא מומחה, נענש הר"ר יעקב שפירא, ונאלץ ל-עבור שיבעה מוריי-גיהינם בירוקראטי.

בתקופת שונות קיבל שפירא מפקדים שונים של משרד-הבריאות מיכתבים שתוכנם נוגד האחד את השני. בין השאר הוא קיבל מהמחלקה למיקצועות רפואיים של משרד-הבריאות חמש תעודות שונות, המת-ייחסות להכרה במעמדו:

● **ב-13 במאי 80, הוא הוכר כבעל תואר שני (מוסמך) ב-היגיינה ותברואה.**

תעודה זו ניתנה לשנתיים. נוסף בה הסייג: אין תעודה זו מתירה טיפול בחולים.

● **בעבור פחות משנתיים, ב-3 בינואר 82, הוכר כ-רופא לצרכי דירוג ושכר.**

תעודה זו ניתנה לשנה בלבד. ● **ב-5 בינואר 83, שוב הוכר כ-רופא לצרכי דירוג ושכר. הפעם לשנתיים.**

כל שלוש התעודות הנ"ל חתומות על-ידי הר"ר עוזי ברוק, מנהל המחלקה למיקצועות רפואיים.

● **לפתע, ב-10 בנובמבר 84, קיבל הר"ר שפירא רשיון חדש שבו נרשם: "רופא לצורכי-עבודתו במעבדה".**

מרים
בניחני

מזל החודש:

קשת

מיבחן היכרות

האם אתה מכיר את בת-זוגך - אשתך או חברתך - הקשתית! האם אתה מכירה את בת-זוגך הקשתית! להלן מיבחן בוקר, שחובר על ידי האסטרולוגית הבריטית טרי קינג. ענו בכנות על השאלות. ורישמו ליד כל תשובה את הנקודות: 3 ל-כן, 2 ל-לפעמים ו-1 ל-לא.

חברתך הקשתית:

1. היא אוהבת להיות מחוץ לבית?
2. היא מגושמת ודי מסורבלת?
3. היא חסרת טאקט?
4. היא דברנית?
5. היא שונאת אירועים פורמאליים?
6. היא חושבת שאתה מיושן ושמרני?
7. היא חסרת תקנה בענייני כספים?
8. היא אוהבת להסתכן?
9. היא אוהבת חופש?
10. היא בלגניסטית ולא מסודרת?
11. היא מתלבשת למען הנוחיות ולא למען היופי?
12. היא לוקחת את המנהיגות?
13. הביטול מאוס עליה?

14. הקינאה שלך מדכאת אותה?
15. היא יכולה להיפך בקלות לאחת מהחברה. כשחבריה הגברים מבקרים אצלך?
16. היא רגילה להשמין ולגדף?
17. קשה להפתיעה ולהדהימה?
18. היית רוצה שהיא תהיה מעט יותר נשית?
19. היא אומרת את כל האמת המכאיבה ישר בפרצוף?
20. אתה חושב שעליה להתייחס יותר ברצינות?

סיכום התשובות:

30-1 - אם אשתך היא קשתית אופיינית, היית צריך להגיע להרבה יותר נקודות. או שאתה לגמרי לא רגיש ואינך מכיר אותה באמת, או במפת-הלידה שלה יש השפעות חזקות של מזלות אחרים. מצב-הנקודות שהגעת אליו מראה שאשתך מושפעת בעיקר ממזלות-המים. היינו: סרטן, עקרב ודגים.

50-31 - מצאת לעצמך בת-זוג, חברה וכמובן מאהבת. ויש לציין שאתה מכיר אותה היטב ומקבל אותה כפי שהיא. היא קשתית טהורה ונאמנה למזל שבו נולדה. אם עוד לא נישאתם, נראה שתנישאו בעתיד הקרוב. אבל למען עתידכם המשותף, רצוי שלא תתן לה לקרוא את השאלון.

60-51 - אתה באמת קשור לקשתית שיש בה יותר מהתכונות השליליות של המזל. אבל לא הכל כל-כך רע. האשה הזו כפי שהיא, לעולם לא תתנגד כשתרצה לצאת. נקווה שאינך הטיפוס הרגיש, היא יכולה לבטל את עצם קיומם של הרגשות המצויים בך בשפע.

חברך הקשת

1. האם קשה ללכוד אותה?
2. הוא מתעניין בספורט?
3. הוא מתעב אירועים פורמאליים?
4. הוא חסר טאקט?
5. האם הוא גברי?
6. הוא משתעם מסעודה רומאנטית לשניים?
7. הוא חסר תקנה בענייני כספים?
8. הוא אוהב להמר?

9. הוא אוהב נסיונות חדשים ולא מקובלים במיטה?
10. הוא היה זורק אותך אם היית הופכת רכושנית לגביו?
11. הוא משנה את תחומי התעניינותו לעיתים קרובות?
12. הוא מוצא שאת המוח הנשי אפשר להגדיר כתיסבוכת שלמה?
13. הוא שונא מסיבות?
14. הוא הולך לשתות ולבלות עם החברה?
15. הוא שוכח אירועים מיוחדים, ימי-הולדת וכו'?
16. הוא פוחד מהזדקנות?

17. הוא נמשך לנשים נשואות?
18. הוא בלגניסט חסר-סדר?
19. הוא מרושל בלבשו?
20. אתגרים מושכים אותו?

סיכום התשובות:

30-1 - הטיפוס הזה מאוד מעשי, רגיש, ונחשב לחבר אמיתי באגודת הקשתים.

נתת לו יותר מ-55 נקודות - סימן שאת מכירה אותו מצויין. אבל איך זה שאת סובלת אותו?

מובן שיש השפעות ממזלות אחרים. אחרת לא היית יכולה לתת תשובות כל-כך גור-עות. סביר להניח שיש בו השפעות ותכונות של מזלות-האדמה: שור בתולה וגדי.

50-31 - יש לך מזל שמצאת לך לא רק מאהב, אלא גם חבר תומך. היכול לשמש לך מישענת. היחסים שלכם אף פעם לא יהיו מושגים רק על סקס. צריך יותר מזה כדי ששניכם תהיו מרוצים. נראה שאת מבינה אותו בצורה מושלמת. אם תנהגי אותו נכון, תהיו זוג נפלא.

60-51 - איך זה שאת מכירה את הקשת שלך כל-כך טוב ועדיין נשארת איתו? בסך הכל לא קשה להיפטר ממנו. אם את יכולה להסכים לאי-נאמנותו והרדידות שבו, אולי הגעתם להסכם ביניכם. ואם כן - יש לאחל לכם רק מזל, ולקוות שהוא אכן יבוא.

השאיפות שלכם בתחומים שונים יכולות להתגשם בימים אלה. עליכם לשוחח עם האנשים הנוגעים בדבר. אין ממה לחשוש. תיזכרו ליתר הערכה ממה שאתם עושים. ה-3. ה-4 וכן ה-8 בחודש יהיו מתאימים לפגישות, ראיונות, שיחות או שיבות חשובות. ה-6 או ה-7 בחודש יפתיעו לטובה בכל הנוגע לכספים. צמיה ידעה משמחת זה יגיע באמצעות הטלפון או דרך ידידים. בשטח החברתי מצבכם מתחיל להשתפר.

נדי
21 בדצמבר - 19 בינואר

האזניים
23 בספטמבר - 22 באוקטובר

סרטן
21 ביוני - 20 ביולי

טלה
21 במרץ - 20 באפריל

המרץ שאתם חשים בימים אלה הוא בזכות ההחלטה שאליה הגעתם. עכשיו הזמן להיעזר בחברים שיסייעו לכם בתחילת דרכיכם החדשה. ה-3 וה-4 יהיו די מעניינים. צמיה יות כמה בעיות שייכרו לות לגרום לחרדה וח-רשה על המעשה שעשיתם. אך כבר מה-5 ב-חודש יתברר שאתם נמצאים במקום הנכון ובדרך המתאימה לכם.

דלי
20 בינואר - 18 בפברואר

הפופולאריות שלכם עולה מעלה בימים אלה. בעבודה אתם זוכים ליתר הערכה. ובני המין השני נמשכים אליכם כאל מגנט. תמציאו שרבים מנסים ל-אלץ אתכם להיפגש עימם ולהתחיל בקשרים חדשים. אלא שעכשיו חשוב יותר לשים דגש על פיתוח קשרים קיימים. הספורטאים שביניכם יזכו בהצלחה. בענייני כספים מצבכם לגמרי לא מעודד. יש הרבה הוצאות ומעט מקורות הכנסה. לא כדאי לבצע עסקות.

עקרב
22 באוקטובר - 22 בנובמבר

ה-3 וה-4 בחודש יהיו חשובים בכל מה שקשור לעבודה, אל תידחו דבר. הקפידו למלא את כל ההבטחות וההתחייבויות שלכם. תסעו על עצמכם. אתם עומדים למיבחן מבלי שאתם יודעים על כך. לשיתוף פעולה תיזכרו ב-5 וב-6 בחודש. יש נכח נות מצד הסביבה לתת לכם את כל הקרדיט. הקפידו על היחסים עם האנשים שעומדים אתכם באים במגע. מבחינה רומאנטית צמיה הצלחה, בעיקר בהרפתקות לטווח קצר.

אריה
21 במרץ - 20 באפריל

בענייני כספים הקשורים למימשכה או לירור שות יעסיקו אתכם בימים אלה. הבעיה היא שמצבכם הכספי אינו טוב. כעת והנסיגות לעזר לכם אינן מועילות. אל תתעלמו מהאפשרויות הקיימות בשלב זה. הן יוכיחו את עצמן בעתיד הרחוק. ה-7 בריאות אינה טובה, כלל ועיקר ויש לשים לב לכך בעיקר ב-6 וב-7 בחודש. ובמה שקשור ל-אהבה - אתם מצליחים למשוך אליכם עניינים רבות. בני המין השני נמשכים אליכם.

שור
21 באפריל - 20 במאי

בימים אלה הדגש מושם על ההתקדמות בקריירה או בלימודים. בקרוב צמיה נסיעה או לפחות קשרים חש-רים עם אנשים שהוהים או עובדים בחו-ל. כל מה שלא הלך עד עכשיו, יקבל דחיפה נוספת. ו-10 סוף העניינים יתחילו לו לזוז בכיוון חיובי ו-11 צוי. בעבודה תזכו ליתר הערכה. עכשיו תוכלו לבוא בדרישות, אלא שחשוב שתנהגו בתקי-מות. בשטח הרומאנטי קשה לעמוד מול הקסם הרב שאתם מקרינים סביבכם.

דגים
19 בפברואר - 20 במרץ

המועקה הכבדה שאיפיינה את התקופה האחרונה מורגשת וקשה להשתחרר ממנה. לקראת ה-9 בחודש תרגישו יותר טוב. בינתיים אתם תונוים להתלבטויות רבות, בעיקר משום שנדמה שבכל מה שאתם מתחילים משהו דואג שהכל יתעכב ויתנהל בקצב איטי יותר מהמתוכנן. המתחשכל הוא שאין לכם שליטה על כך. בענייני כספים עדיין אין התקדמות. ה-7 וה-8 בחודש הם הימים הקשים ביותר.

קשת
23 בנובמבר - 20 בדצמבר

בימים אלה חשוב שתרגשו צמיה להפגש עם אנשים. - אי-אפשר להתעלם מהתקופה הקשה שבה אתם מצויים. אולם אף-שר להקל עליה. ידידים ומכרים חדשים יתלחבו מכם ויהנו מחברתכם. למרות ההתנגדות מ-צידכם לפתוח בקשרים ולהסיר מעט מהמועקה. פגישות רומנטיות משמ-רות ומפתיעות צפויות ב-3 או ב-4 בחודש. בעיה לא נעימה צמיה בין ה-6 או ה-7 בחודש. אפשר להתחיל לשפץ את הדיירה.

בתולה
22 באוגוסט - 22 בספטמבר

חאותים
21 במאי - 20 ביוני

מיסמך שלא ייאמן

רומאן במכתבים

(המשך בעמוד 31)

עוד כתב קייזמן: "מבחינת קרר השתלמות — הוא זכאי לה כדוגמת המהנדסים בדרגה 7".

כך הוצא הד"ר יעקב שפירא, רופא במיקצועו, מההסתדרות הרפואית.

ב־25 באפריל 1986 נכנס לתמונה מנכ"ל עיריית קריית ביאליק, אלכס בילגרי, וביקש לשנות את דרגתו של ד"ר יעקב שפירא לפי דרגה 7 מהנדסים, ולבטל את דירוגהרופאים שנקבע לו.

מנכ"ל העירייה התבסס על מיכתבו של משה הורוביץ, המישנה למנכ"ל משרדהבריאות, מה־14 באפריל 1986, שכוון להסתדרות הרפואית סניף חיפה, שבו כתב: "עקב פנייתם לבג"ץ של קבוצת כוגרי המגמה להיגיינה וסניטריה בבית המועצות, הוחלט להכיר בהם כרופאים לצורכי עבודתם במעברה, או התפקיד שהם ממלאים בפועל".

המישנה למנכ"ל, מר מוסה הורוביץ, לא ציטט נכון ולא פירש נכון את ההחלטה של בג"ץ, והמליץ להשוות את דרגתו של הד"ר שפירא לדרגת 7 מהנדסים. באותו מיכתב שלל הורוביץ משפירא בהינף קולמוס גם את תוארו כדוקטור, כאשר כינהו "מר יעקב שפירא".

למעשה, הורוביץ רק אישר את החלטתו של אליהו אמרדי, האחראי לתקנות לתנאי־שרות של משרדהבריאות, מה־11 באפריל 1986. במיכתב שנשלח לבילגרי קובע אליהו אמרדי: "אנו מציעים לאשר ל־ד"ר שפירא דרגה 7 בדירוג המהנדסים".

כך "הוסמך" הד"ר שפירא, רופא במיקצועו, עליידי פקיד משרדהבריאות, כמהנדס.

ב"הסמכה" החדשה של הד"ר שפירא תמך גם משרד־מבקר־המדינה. במיכתב מה־5 במרס 1986, החתום על ידי עורכת־הדין יעל חלפן, הממונה על מדור תלונות־הציבור, אישר מבקר־המדינה את החלטת משרדהבריאות להפוך את הרופא, ד"ר שפירא, למינהנדס.

היחיד שהתנגד במשרדהבריאות להסמכה משונה זו היה מנכ"ל מישרד, הפרופסור דן מיכאלי. הוא הורה לפקידו, אליהו אמרדי, לתת לד"ר יעקב שפירא מעמד קבוע לי צורכי שכר (מיכתבו של הפרופסור מיכאלי מה־21 במאי 85). אך נראה שפקיד משרדהבריאות אינם מציינים גם להוראות מנכ"לם:

שפירא ניסה להפגש עם מנכ"ל משרדהבריאות, אך נענה בסירוב. לד"ר שפירא לא היתה ברירה. שש שנים עברו מבלי שיוגדר מצבו המיקצועי. הח"כים שאלוהם פנה לא נקטו בכל צעד שהוא, ולא עזרו לו. גם אני, בשם אירגון־הרופאים, פניתי שש פעמים למנכ"ל משרדהבריאות, וביקשתי לפעול למען הצדק. גם אני נענית בסירוב.

הד"ר שפירא ויתר על זכותו לעבוד ברופא. להגיש מועי מדות למיכרזים שונים בתחום שבו הוא מתמחה, והחליט לי קבל את דין הפקידים, שהפכוהו למהנדס.

אריה

מן המידבר

סיפורו העצוב של הד"ר יעקב שפירא הזכיר לי בדיחה מפורסמת בבית־המועצות:

חמישה אנשים — אמריקאי, אנגלי, סיני, גרמני ורוסי — התווכחו ביניהם מי מהם מסוגל ללכוד מהר יותר אריה במידבר אפריקאי. האמריקאי הציע למתוח רשת גדולה מעל המידבר, לאטלאט לסגור אותו, ול־כסוף בוודאי. יילכד בתוכה אריה. ה־אנגלי הציע כי שלוש ריוויזיות של לוחמי־מידבר יעמדו בשורה, ויסרקו את כל המידבר. הסיני הציע לבנות מסגרת גדולה, ולגייס מיליוני סינים, שיסננו את חוליה־המידבר. הגרמני הציע לחלק את המידבר לשניים, כל חלק לחלק שוב לשניים, ושבו ושבו, לאחר

המנהל הכללי

אל: דר' מ. משיח, ראש סירותי אשפוז

הנרון: יחידה להשתלוח - כי"ח שיכא

רצ"כ מכתבו של דר' כ. סיגל, המדבר כעד עצמו.

22.6.1986

ממכתב זה אני למד כי למעשה לא קיימת יחידת השתלוח והכיצוע כפועל נוגד את מה שסוכם. לדעתי זה נובע שוב מהניסוח המעורפל למדי של מכתבו של פרופ' שני מ-4.4.86.

אי לזאת אבקש לפעול כדלקמן:

- להבטיח שאחד הרופאים במחלקה יקבל מינוי רשמי כיחידה לוֹשְתלוח.
- שיוקצה מספר קבוע של ימי ניתוחים ליחידה.
- שיוקצה מספר מיסות ליחידה.
- להבטיח את מספר הכוננויות לנושא זה.

אורה על קבלת סיכום ככתב תוך שבועיים.

בכרכה

פרופ' דן מיכאלי

ההוראה של המנכ"ל
-מדבר בעד עצמו-

הנה מיסמך שכמעט לא ייאמן.

ב־12 בדצמבר 1984 חשף העולם הזה שעוריה חסרת־תקדים.

לפי גילויי העולם הזה, שאושרו לאחר־מכן לכל פרטיהם, גנב הד"ר ברונו סיגל, מנהל יחידת־ההשתלוח של בית־החולים תל־השומר, כיליה שהיתה מוכנה לשתילה. החולה, שהיה זקוק לכיליה זו, שכב באותה השעה על שולחן־ניתוחים. אחרי כמה שעות הוחזרה הכיליה.

סיגל עשה מה שעשה על רקע סיכסוך אישי בינו ובין הד"ר ארווין יעקב, ראש־המחלקה, על הזכות לבצע שתילות. הוא רצה למנוע בעד יעקב לבצע את השתילה.

בית־החולים הסתיר פרשה זו, אך אחרי החשיפה בהעולם הזה נאלץ להודות בה ומונתה ועדת־חקירה. זו טישטשה את העניין, כמקובל בקהילה הרפואית.

מאז משותקת המחלקה, ואין מבוצעות בה שתילות זה קרוב לשנתיים. בית־החולים לא היה מסוגל לעשות בה סדר. כדי לאפשר לה לתפקד כדרוש, לטובת החולים.

עכשיו מתברר כי לפני חמישה חודשים כתב מנכ"ל משרדהבריאות לראש שרות־האישפוז את המיכתב הבא. התומך למעשה בד"ר סיגל והמעניק לו גיבוי מלא.

המיכתב עורר סערה מאחורי־הקלעים בבית־החולים, ויחידת־ההשתלוח עדיין אינה פועלת.

הסקופ בהעולם הזה 12.12.84
"כליות בלי מוסר"

מישרדי האיגוד המיקצועי יכלו לשמוע גם האריות במידבריות אפריקה.

הד"ר יעקב שפירא אינו יחיד במ" ערכה. במצב דומה נמצאים רופאים רבים בעלי דיפלומה דומה, ביניהם: הד"ר רגינה קוק, הד"ר פאינה זמסקי, הד"ר סבטלנה לוין, הד"ר סופה אהר רונובה, הד"ר לילה ודמדוב (בר־דוב), הד"ר אולימפידה בנרית, הד"ר סימונה בורגשטיין, הד"ר ברניסלבה סומצקי

מהנדס, רק כדי לסיים את הפרשה המבישה והמתסכלת. אך בזאת לא הסתיימה הפרשה. ב־6 באוגוסט 86 פנה מנכ"ל עיריית קריית־ביאליק להסתדרות־המהנדסים בישראל, וביקש לקבל את שפירא לי הסתדרות־המהנדסים, כדי לאפשר לי הגדיר את מצבו. **מנכ"ל העירייה לא זכה בתשובה כתובה. אך נדמה לי שאת קולות־הצחוק שעלו מי**

גמר החלוקות ישר האריה בתוך כלוב קטן. הרוסי הציע את ההצעה המקורית ביותר: להזמין איזה לב שפירא (שם יהודי־סובייטי אופייני. לב, ברוסית: "אריה") לקרב. שם ידברו עימו ה־חוקרים בדרכסיהם, ושפירא יודה מהר מאוד שהוא־הוא האריה מן המידבר. ד"ר יעקב שפירא, גיבור סיפורנו, מוכן היה להודות, אחרי עינויי הבירוקרטיה, שהוא אינו רופא אלא

ועוד רבים אחרים. הם עוברים במעבדות כרופאים, אך מישרד הבריאות מסרב להכיר בתוארם. משכורתם, מעמדם וקידומם נפגע. הם לוחמים נגד האפליה וההשפלה, אך ללא הועיל. הד"ר שפירא וחבריו אינם מיקרים בודדים. גם לפני כן, במשך עשרות במטרות הלאומיות כאשר לא הכירו בפלדשרים כאחיות, לא הכירו בטכניאירנטגן, ברופא־שיניים.

כר נראה ארדה (מימין) לפני 53 שנים. וכר נראתה אז (משמאל) הנערה העברית האידיאלית כפי שהוא עיצב אותה

התאם צורה וגודל. הקומה גבוהה, והפנים פניתינוקת. נתן אלתרמן, משורר צעיר ומכריז, ליטף וייסר את תליאביב ברשימות קבועות בעיתון הארץ. גיל עגום, כך כינה את תליאביב בשנת ה'תש"ד (1934), אשה שחלק מאבריה התעגלו כראוי, ואילו אחרים נותרו בוסר. אותה עגמומית, שראה אלתרמן בעיני המשורר שלו, לא היתה מנת חלקם של תושבי תליאביב האחרים. עירם-שלהם היתה עולצת ונמרצת, מלאה תזוית, פעילות, שימחה של עשייה והתרגשות בתולית. כמו אפרים ארדה. הוא היה אחד מצלמיה של תליאביב הקטנה. כשבוע שעבר מת, בגיל 81. ארדה היה נחוץ לעיר ההיא כמו ששפתיהם והקאוינו וגלידה שלג הלבנון היו צורך השעה. היא, מצידה, התאימה לו כחליפה מהוקצעת, תפורה בקפידה עד אחרונת הלולאות.

פוטו ארדה ד"ל

חיים ורבת-המולה היתה. חגגו בה נישופורים בניצוחו של ברוך אגדתי ואחותו שושנה, היתה עדלאידע אחת, כל שנה, ובתימרצאות על שפת-הים, טיילת וריץ ופילץ וגלינה.

היו בה שבע הוצאות-ספרים, שלוש מערכות עיתונים, חמישה תיאטרונים ובהם 80 שחקנים. עשרה קווי-אוסטרי בוסים, אלף מכשירי-טלפון, 1800 חנויות, 37 סניפי בנקים, 1500 מיפעלי-תעשייה, 200 משרדים שונים, 21 מאפיות, שאפו 26,750 כיכרות לחם בכל יום. 901 זוגות נישאו באותה שנה, 240 התגרשו, 2,198 נולדו ו-680 נפטרו.

שישה בתי-קולנוע היו בתליאביב, ועלה על כולם קולנוע מוגרבי. בשלושת אולמותיו הקרינו סרטים, הוצגו מופעי-אופרה והצגות-תיאטרון ומופעי-באלט של רינה ניקובה. כרחבה שלפני הקולנוע הודקדק שעות מפורסם, שהיה אתר-מיפגש לזוגות אוהבים. בצילו עמד מוכר-נקניקיות בעל תיבה נוצצת. בין בישולי-נקניקיה למריחת חרדל היה קורא כתאוות-פרופסור ספרים בגרמנית.

65 בתי-מלון היו אז. פלטין, בפינת אחר-העם-נחלת-בנימין, היה החשוב מכולם. ארוחת-צהריים כפלטין עלתה עשרה גרושים. שלל מודעות-הפירסומת שכיסו את העיתונים היוו, יותר מכל, הוכחה נמרצת להמולה התליאביבית. מיספרת צלינצקי, היתה, עליפי המודעות, "מיספרה ממדרגה ראשונה לנשים ולגברים, מוכרת בתעודת-הכבוד של בית-הספר הנצינולי בפאריס."

כה חזק בעדשה, עד שלעיתים נדמה כי הוא חסר עין אחת — כך זוכרים מכריז את אפרים ארדה.

חיים מלר, 52 שנים חבר קרוב, 41 שנים משקם תמונות במוסיאון תל-אביב, עכשיו פנסיונר חביב-מבט: "בשבת הראשונה שלי בתליאביב, בתחילת 1934, לבשתי ביגדי-חג וטיילתי, כמו כולם, בכיכר-מוגרבי. פיתאום ראיתי שם, ממש במרכז, גבר נמוך מצלם בהתלהבות עוברי-אורח. אחרי-כך נתן לכל אחד מהמצולמים כרטיס לבן, ומייד צילם אחרים.

"זו היתה הפעם הראשונה שראיתי צלם-רחוב כזה, אחוז דבקות והתי רגשות. מה אתה עושה? שאלתי בת-מיה, והוא אמר שזו הפרנסה שלו, ודווקא מרוויח טוב. קודם מצלם את תושבי תליאביב לבושים במחלצות של חג, ואחרי-כך מוכר להם את התמונות. והם להוטים להצטלם ולק'נות, כדי לשלוח להוריהם, שנשארו באירופה, תצלום טרי מארץ-ישראל."

ארוחה ב-10 גרוש

בשלהי 1933, ביחד עם עוד 30 אלף עולים חדשים, הגיע אפרים ארדה לתליאביב, שהיתה "פלא פלאים, תושביה מתגאים בה ומתאמצים להפיץ את תוצרתה" כפי שכתב העיתונאי המצרי חאבת חאבת בעיתונו מוק-טאם, אחרי ביקור בעיר. ואכן, נפלאה ואפילו פילאית היתה תליאביב של שנות השלושים. 80 אלף תושבים היו בה בשנת 1933, שוקקת

גבר נמוך-קומה, ג'ינג'י שתנועותיו זריזות, מצלמת לייקה תלויה לו דרך-קבע על צווארו, ואחת מעיניו נעוצה

על עקבים גבוהים — היא משונה; תנעל סנדלים — והיא מגוחכת. אבריי גופה נראים כרבוקים זה לזה, ללא

"היא נמצאת עכשיו בגיל כפרייה-טובה, שבו האשה אינה יותר ילדה ועוד איננה גברת. תטייל

פוטו ארדה: נעמה נרדי, בתה של ברכה צפירה עננים בתמונה

התצלום מאוסף המסמך למעלות תל-אביב

1938: מדרגות מזגרי וקולנוע "מיגדלור" צילומים של עוברי-אורח

היחיד מכל מישפחת ארדה, שנותרה בפולין והושמדה בשואה. אפרים ארדה היה המפורסם מבין השניים. חלון הראווה של פוטו ארדה היה שם דבר בתל-אביב.

אופירה נכון, אז אופירה ארו: "ליד גלידה ויטמן היה החלון של ארדה. אנחנו היינו מלקקים גלידה ומביטים בתצלומים: חלוצים ובחורות יפות ואנשי-ציבור. העולם בשבילנו היה איך שארדה צילם אותו."

כמה שנים אחרי-כך התגלעו סיכ סוכים בין שני האחים. "זה היה סיפור גדול ומכאיב", אומר רן ארדה. השור תפוח התפרדה, ויצחק ארדה פתח סטוריו לצילום ברחוב פינסקר מס' 2. הוא נפטר לפני עשר שנים.

לפני 13 שנים סגר אפרים ארדה את פוטו ארדה באלנבי-פינת-ברנר. היום מוכרים שם נעליים. שוב חזר לימי בחורותיו. שעות ארוכות שוטט ברחובות תל-אביב כשהלייקה על צווארו, חיפש וזויות מיוחדות, פרצופים לא מוכרים, נושאים מעניינים.

תל-אביב השתנתה. גם ארדה. הוא הרגיש אבוד בין המוני האנשים. לא הכיר עוד איש. מעטים הכירו אותו. בארבע השנים האחרונות נחלש. לא צילם. לא טייל. ישב בכית וחיכה. כי שבוע שעבר מת.

אחר לשבוע, שעלה אז שישה גרוש. הקיבוץ סירב. ארדה ואשתו עברו לחיפה, למחיתם ציחצחו נעליים, במשך תקופה קצרה. בשלהי 1933 הגיעו לתל-אביב.

בתחילה עבר ארדה בחנות-הצילום של יונה רועל. אחרי-כך פתח את פוטו מרים עזרה לו לפתח תמונות.

ארדה היה גם איש-עסקים ממולח. הוא ידע שכדי להצליח, עליו להיצמד אל המציאות הממשית. את המעבדה העביר למרתף ברחוב ברנר מס' 2, סמוך לזוועד-הפועל של ההסתדרות — היום מועצת-הפועלים — שהיה אז מקור ההתרחשות העיקרי.

בסוף שנות ה-40 פתח חנות באלנבי פינת ברנר. מרים ארדה עבדה בחנות, הילדים התרוצצו בסטודיו, הצטלמו וקיבלו מצלמות במתנה.

עדנה ארדה: "אבל הוא היה כל-יך קפדן ודרש ממני שלמות מיקצועית גבוהה כל-יך, שמיד נטשתי את רעיון הצילום."

רן ארדה: "אני נולדתי אל תוך זה. מלכתחילה היה ברור לי, וגם לו, שאהיה צלם." רן ארדה הוא צלם של חברות מיסחריות, מצלם קטלוגים ופירסומות.

שותפו של אפרים ארדה בניהול הי חנות היה אחיו, יצחק ארדה, השריד

ארדה עם תצלום של מאיר דיזנגוף בעדלאידע 1934 וגם בהלווייה שלו

מנהיגי הישוב. "סינגון הצילום של ארדה היה אופייני לשנות ה-30. כמוהו צילמו גם גונצ'רוק, קפלנסקי, רובין וגמזו. כלומר: צילום טוב מנצח את האדם כמו שהוא חולם להיות, ולא כפי שהוא באמת."

חיים מלר מהסס. "צלם טוב? לא. הוא לא היה צלם גדול. הבן שלו צלם הרבה יותר טוב."

אם מחלקים את הצילום לשני סוגים — עיתונאי ואמנותי — ארדה שיך לעיתונאים. הוא היה בכל מאורע עסיסי, בכל הפגנה וכינוס. קפץ ורץ והביט בדריכות ולחץ. חלקם הגדול של תצלומיו מומן עלידי ההסתדרות וההגנה. משום כך יש אצלו הרבה פורטרטים של ברל צנלסון, של יצחק שדה, של יגאל אלון ושל רודי בך גוריון.

"בפראפרזה על דיברי אורי צבי גרינברג, שאמר הפרולטרטים בישראל קראו לי להיות פייטנס, אפשר לומר על ארדה: הפרולטרטים בישראל קראו לו להיות צלם", אומר שלמה שבא. זיוה סוכובולסקי, מנהלת המור סיאון לתולדות תל-אביב, אינה יודעת איך להגדיר את תצלומיו של ארדה. התצלומים נמכרו למוסדיון לפני ארבע שנים, תמורת סכום כסף לא מבוטל, שאיש אינו מוכן לנקוב בו. עד היום לא מיינין או קוטלגו.

אלתרמן לגמו קוניאק בשלג הלבנון, ושיחקו שחמט עם שמריהו לוי. שמואל טלפיר חלם על כתבי-עת לאמי ניות פלסטיות. ויוסף בס פירסם עיתון המוריסטי בשם הונגריה.

חיים-נחמן ביאליק, יהודה קרני ואחרים התווכחו מהו השם המתאים לסרט המרבר. ביאליק העדיף את המילה "צלמנוע", היו כאלה שהמציאו את ה"שמנוע" וקרני הציע את ה"קול-נוע".

ארדה לא ליהג ולא סבא, לא התווכח ולא התהולל. איש ממכרו אינו זוכר אותו מבלה, מכובז את זמנו לריק. ארדה עבר. כבר ביומו הראשון בתל-אביב חיבק את הלייקה שלו בהתלהבות כמעט היסטורית, ורץ לשפת-הים. במשך יום שלם שקע במים עד לכורכים וצילם. התוצאה: מכת-שמש, רגליים חרוכות והחלטה נרגשת ללבוש מעתה והלאה רק מיכנסיים ארוכים.

בכיתו של אפרים ארדה, בשרדות כן-ציון, מתאבלים עליו בתו. עדנה ארדה, מזכירה בוועד-הפועל, ובנו, רן ארדה, צלם. הבן הבכור, שמואל, עזב את הארץ אחרי מלחמת ששת-הימים לטיול קצר, ונשאר עד היום בניו-יורק. הלוויית אביו לא הגיע. אשתו של ארדה, מרים, נפטרה לפני ארבע שנים. חדר-האורחים עמוס בספרי-אמנות. אל-גרקו ופיקסו, תמונות של גוטמן

מישרד פרטי לחקירות תדהר: "ממציא דיעות סוריות על מהימנות, על המצב האיש, המוסרי והחומרי". חבבת פורגרסון הוציאה "סריה מיר" חדר של אוכלי-צינצית הנושאות רווחים. הכספים ניתנים כתור הלוואות אפר-תיקאות."

פוזת בלי פוזת

אפרים ארדה, צלם חרוץ ושקור, לא סמך על מודעות בעיתונים. ארדה סמך רק על עבודה קשה. ברחוב לילינגלום, בדרך לראינוע עדן, שכר חנות קטנה. פוטו עדן הוא קרא לה. אבל את מרבית זמנו בילה בשיטוטים מתמידים, בחיפוש קדחתני אחרי מצי-טלמים למיניהם.

כשפת-הים צילם יפהפיות מזדמנות ובחורים עביש-רידים, שלא כמו צלמי-הים האחרים, בעלי מצלמות-העץ הר-כברות. המנפיקות תמונות כן-רגע, היה ארדה קל-תנועה, צמוד ללייקה קטנה, מחלק כרטיסי-ביקור, ומוכר את התי-מונות רק כעבור כמה ימים.

ברחובות תל-אביב צילם עצי-שיק מים וחלוצים נלהבים. ועוד: כינוסים והגגנות, נמל, ועידות ואיש-ציבור. אך יותר מכל אהב ארדה את התצי-לומים המתארים אמנים בעבודתם. הוא צילם את נחום גוטמן, את ראובן רובין,

1935: גברים עבריים בשפת-הים ביום הראשון: מכת-שמש

"חשוב להרגיש שהוא לא היה הצלם הראשון של תל-אביב", היא אומרת. מקובל על הכל, שהראשון היה אברהם סוסקין. הוא היה שם, בחולות, עוד לפני התל-אביבים. צילם את ראשוני-הראשונים, בעורם מחפשים עקבות בחולות. הוא השאיר אחריו 1,200 תצלומים מסודרים בקפרדות. אחריו היה שימעון קורבמן, צלם-חובב, שמת ב-1978, בן 90, ערירי. ברירתו נמצאה מיוזווה ממורטת, מלאה ב-1,600 צילומים משנות ה-20, ממויינים ומסודרים על-פי סדר כרוי נולוגי.

"את תצלומיו של ארדה קיבלנו בארגונים מבולגנים, משום כך אי אפשר לדעת את מיספרם המדוייק. רבות מהתמונות אינן מזוהות, התשי-לילים אינם צמודים לתמונות. יעבור זמן רב עד שנסיים את מלאכת המיון והצמדת התשלילים לתמונות", אומרת סוכובולסקי.

בעצם, ארדה חלם להיות צייר. הוא נולד ב-1905 בכפר האוקראיני דולה. בחור יהודי בדולה לא יכול היה ללי-מוד ציור, משום כך פנה ארדה אל הי-צילום. הוא צילם את האצולה הפולנית בעיירת-הקיט מושינה, ואחר-כך עלה לארץ כחלוצ נלהב.

בדרך לארץ הכיר את מרים, אשתו. ביחד הגיעו לקיבוץ עין-המיפרץ. ארדה, חור תאוות-צילום, ביקש פילם

וליטווינובסקי ורובין. השטיח מהווה, הרהיטים פשוטים, כמעט נזיריים. ותיקי תל-אביב נאספים כדי לנחם את רן ואת עדנה. כמילים פשוטות הם מקוננים על האיש, על תל-אביב, על הקטנה ועל חייהם-שלהם, ההולכים ואוזלים.

מפניה של עדנה ארדה נוצץ יופי עצוב, כמו של שחקנית בסרט טראגי משנות ה-30. "הוא התרוצץ בלי סוף", היא אומרת. "לא רק בתל-אביב. בכל הארץ חיפש מאורעות מתאימים לתצי-לומים טובים. הוא אהב את צפת ואת הקיבוצים החדשים, צילם את הארץ כי-התהוותה. בדרך-כלל היה יוצא מוקדם בבוקר וחזר מאוחר בערב. בכית רק אכל וישן."

חיים מלר: "הוא מאוד אהב את העבודה. התקשר בכל ליבו למקצוע הזה. היה מוכן לרוץ קילומטרים בשי-ביל תמונה מעניינת."

ארגזים מבולגנים

שלמה שבא. עיתונאי וחוקר תולדות-הישוב, אומר: "הוא לא היה גדול הצלמים התל-אביביים. עיקר כוחו בצילומי מיעדים ותהלוכות של האחר. כמאי, למעשה, הוא הצלם של הפרולטריון ושל ההסתדרות. כל ילדי תנועות-הנוער הצטלמו אצלו, גם כל

את מרדכי ארדון, את מרסל ינקו, את פינחס ליטווינובסקי. במשך שעות ישב לצידם התבונן כום בדריכות וי-חיכה לרגע המתאים כדי ללחוץ. והם בדרך-כלל גמלו לו בציורים שמילאו אטיאט את כל קירות ביתו.

אבל כחדרה-השינה שלו, ממש אל מול עיניו, תלה את כן-גוריון נואם כן-רניה. תצלום מהפופיל, בחושך, רק הירח זורח מלפנים.

תיאוריית-הצילום שלו היתה פשוט, טה, ממש כמוהו. בראיון עיתונאי אמר פעם: "הצילום בשנות ה-30 היה אקדמי. שמים לב שהתיסרוקת תהיה מסודרת והמבט חגיגי, שהחליפה תהיה נאה וענינה היתה מוכנה אצל הצלמים בשביל הסריה-ענינה. בתמונות שלי היית יכול למצוא את הצווארון מורם לעיתים והתיסרוקת פרועה. כשהייתי מצלם פורטרטים, הייתי מבקש: תעשה פוזת בלי פוזת, השתדל לא להשתדל, תשכח את עצמך."

ואכן, היה בו משהו ארצי, כמו התרגום העברי של שם מישפחתו: ארמה.

תל-אביב של אז היתה מלאה בוכתנים ובהוגי-רעיונות למיניהם. בכתבי-הקפה של אלטשולר, גרנסקי ואיזבקקי ישבו פירחי-שורשים וזימי-זמו שורות ראשונות של שירים של עולם לא הגיעו לידי גמר: אלכסנדר פן, אברהם שלונסקי ונתן

אהובתו של חדד

התקשרה אחר-כך ואמרה לו שזה ממנה.

זה היה ב־1978. היינו אז נשואים חדשים, ובאנו לגור בתל-אביב. בשיבילי זו היתה תקופה קשה, כי חברות לגור במקום זה, בלי חברים וחברות. בשפה העברית אני עד היום לא כלי-כך שולטת, ואני זקוקה לתרגומן של חברות כדי להבין מה כתוב בעיתונות העברית.

"אין לה די יהודים?"

כאשר מזל התחילה את הרומן עם מישל, היא עשתה הכל כדי לקשור אותו אליה. היא גם רצתה להתקרב אליו, כדי לדעת בדיוק כל מה שהולך אצלנו בבית. לשם-כך היא המציאה סיפור שהיא

מאוד שהיא שיחקה כאילו היא החברה שלי. וכל הזמן רדפה אחרי בעלי.

מישל סיפר לי שהוא מכיר אותה כבר הרבה-מאוד שנים. הם הכירו זה את זה כאשר מישל היה שוטר וזוטר במישטרת אור-יהודה, לפני 16 שנה. מזל היתה אז אחות בחדר-מיון, והם הכירו במסגרת תפקידו של מישל. הוא הכיר את כל עובדי חדר-המיון, וגם את מזל. אז עוד לא היו ביניהם יחסים אינטימיים.

היחסים התחילו כאשר מישל סיים קורס-קצינים ועבר לעבוד במישטרת רמת-גן. יום אחד הוא נפצע בראשו, במסגרת העבודה, ונשלח לבית-החולים. שם הם נפגשו מחדש. היא טיפלה בו ותפרה לו את הראש, ומאז היה להם רומן.

כאשר מישל יצא מבית-החולים חיכה לו זר-פרחים בעילום שם. מזל

מאהבת מזל

אני כבר לא יודעת מה לעשותו.

ששברו את הנאשמות והביאו לגילוי העובדות שהובאו בתיק.

"הייתי בדיכאון"

לנדיה היה קשה להחליט להתר-אין בהעולם הזה ולספר על הרומן של בעלה עם מזל רחאן.

נדיה היא בת למישפחה מכובדת ומסורתית. היא ילידת לבנון, ולמדה מישפטים לפני שנישאה למישל ב־1978.

ואלה דבריה:

"אני לא יודעת — מה מוריס סבלנו מספיק? היו לנו שנתיים של גיהנום, ומישל כבר נשפט ונענש, חשבת שכוזה הם יסתפקו. אבל פיתאום התפרסמה הכתבה בעיתון חדשות, והתברר לנו שהם התחילו הכל מחדש!" כך אמרה לי נדיה חדר, כשעיניה הגדולות לחות.

"למישל אסור להתראיין, מכיוון שהוא קצין-מישטרה. יש לו הרבה מה לומר על הפרשה, אבל אסור לו. אצלנו במישפחה ובכפר שלו הוא ממש גיבור, וסיפורי-הצלחה כביר. הוא גאות הרחוב

נדיה חדד, אשתו של קצין-המישטרה המכורסם מישל חדד, מספרת על הרומן של בעלה, שאדם לו ולמישפחתו כלי-כך הרבה צרות

יש לנו שתי ילדות קטנות, והן לא צריכות לסכול בגלל רברים כאלה. אני הכרתי את מזל די טוב. היא היתה נכנסת אלינו הביתה כאילו היא ירדית-המישפחה. בעיקר היתה מגיעה בשעות-הצהריים, כאשר מישל היה בא לאכול בבית. מדי פעם היתה שוכחת אצלנו מצית או מישקפים. כדי שתוכל לחזור שוב.

נכון שלא חשדתי בה כלל, אבל משהו בהתנהגות שלה לא נראה לי ישר. היום אני מאוד מצטערת שלא גירשתי אותה מהבית שלנו. כואב לי

זה מאוד פגע בי, כאשר התגלה לי כי מישל התחיל את הרומן שלו עם מזל בדיוק בתקופה שהתחתנו. אבל אז, כמוכן, לא ידעתי כלום.

מישל הוא בעל טוב ואב מצויין, אבל הוא תמיד עבד הרבה והקדיש שעות למישטרה. לא חשדתי כלל ש־הוא בוגד בי, עד שמוריס, בעלה של מזל, התקשר איתנו בטלפון באוגוסט 1984 וסיפר שגילה כי אשתו בגדה בו עם מישל.

אני מבינה את מוריס, כי גם אני נמצאת במצבו. שנינו היינו הצדדים

הערכי. ופיתאום כל הצרות האלה נופלות עליו אחת אחרי השניה, הכל בגלל רומן טיפשי אחר!" מישל חדד (36) הוא יליד הכפר מורע שליד נהריה. הוא ערבי נוצרי. בשנים האחרונות התפרסם בעיקר כמי שפיענח שתי תעלומות-דצח, שהסעירו את המדינה. הוא האיש שהקיר את "נור-הדין שימעון חרמון ואסף ראיות שהביאו להרשעתו ברצח האחות כרמלה בלס, והוא עומד גם במרכז המישפט נגד חווה יערי ואביבה גרנות. קיסמו האיש ותיכוכמו הם

מישל ונדיה בחתונתם. "הייתי המומה..."

מישל חדר עם אשתו וילדי: "למה האשה הזאת מכבישה את מישל? ומסתחרת מעני הציבור?"

שמול שמעה ממישל בתקופה שהיו ביחד, וגם כל מיני דברים שמוריס המציא.

"מדוע היא מסתחרת?"

בתקופה הזאת, כאשר התגלה לי הרומאן של מישל עם מול, הייתי המומה. עבר עליי זמן קשה מאוד, ואז נחתה עליי עוד מכה. אמי, שהייתה בארצות-הברית, חלתה קשה. הייתי צריכה לנסוע לשם כדי להיות לידה בתקופה שגססה מסרטן.

לקחתי את הילדים, ומישל הבטיח לי שאחרי זמן-מה גם הוא יצטרף אלינו. אבל יום אחרי נסיעתי מישל נפצע קשה בתאונת-דרכים. מישל לא זוכר מה קרה לו. אבל עדייראיה סיפרו שהוא רכב על אפנוע והחליק על כתם שמן שהיה על הכביש. מישל נפצע בראש ובגפיים, ושכב הרבה זמן בבית החולים.

אני לא ידעתי שמול ביקרה את מישל בבית-החולים והסתובבה במשך שעות ליד מיטתו. אבל כאשר חזרתי (המשך בעמוד 42)

שהיא רוצה לעזוב את בעלה, כי הוא מציק לה, והמצב בבית בלתי-נסבל. מישל אמר לה שחבל על הילדים, והיא צריכה לחשוב עליהם ולסבול את הכל. כי בעצם היא אשמה בכל כמוהו. מישל מעולם לא הזמין אותה לכפר שלו. זו ממש שטות. מישל מעריץ את הוריו ומכבד מאוד את המסורת בכפר, והוא לא היה יכול חלום אפילו לשלוח לשם אשה כמוה. בעיקר שהוא גם יודע טוב מאוד כמה זה היה פוגע בו.

מול סיפרה למישל כי בעלה מכריח אותה להגיש תלונה נגדו. מישל אמר לה שיותר טוב שהיא תשתף פעולה עם בעלה, כי זה ירגיע אותו וישפר את חייה-המשפחה שלהם.

בהתחלה מוריס בא למישרת רמת-גן, והתלונן על כל מיני דברים שמישל כאילו עשה, וביקש להעביר משם את מישל. אמרו לו שכך לא פועלים, ושאלו הוא רוצה להתלונן, הוא חייב להגיש תלונה רישמית, והוא אינו יכול להת-ערב בשיקוליה-המשטרה היכן ישרת כל שוטרי מוריס חשב על זה כמה חודשים, ובסוף נסע עם מול לתחנה, והם הגישו יחד תלונה נגד מישל. בתלונה היו דברים שטותיים ממש,

העניין לילה שלם, ולמחרת, ביום השישי, מוריס טילפן אלינו הביתה. הוא קילל את מישל ואמר לו כל מיני דברים, ובסוף ביקש לדבר גם איתי. אבל מישל לא נתן לו. אחרי שמישל טרק את השופרת, התקשרה מול ובכתה, ושוב מישל טרק את השופר פרת. בסוף התקשרה אמה של מול וקיללה את מישל קללות נמרצות. מול היתה משוגעת על מישל. היא היתה מצלצלת לו עשרות פעמים ביום, יודעת על כל צעד שלו. אם אמר לה שהוא הולך אחרי-הצהריים למיספרה, היא היתה מחכה לו שם.

זה בוודאי החמיר למישל. כאשר בעלה יצא נגדה, לא היה לה למי לפנות, והיא התקשרה שוב ושוב למישל וביקשה את עזרתו. היא אמרה לו שאין לה למי לפנות, והיא חייבת לדבר איתו. מישל הוא ג'נטלמן, והוא לא יכול לפגוע באשה, אז הוא הסכים לדבר איתה. אומנם, את הטלפון בבית החלפנו, והוא כעת חסוי. כי היו מבבלים לנו את המוח יותר מדי. אבל הוא לא יכול היה למנוע ממנה להת-קשר אליו לעבודה. היא התקשרה למישל ואמרה לו

והאחיות והגיסים. כולם ידעו שהוא יוצא עם מול.

אחות קטנה

ב1984 הלכה האחות הקטנה לי מוריס, ואמרה לו שמול מקיימת קשר עם מישל.

מוריס פעל בצורה מתחכמת מאוד. הוא לא התנפל עליה סתם ככה, אלא התחיל לאסוף הוכחות. הוא שם ציטות לטלפון, וגם שכר בלשים. כמשך חודשיים אספי הוכחות, הקליט הרבה שיחות-טלפון של מול עם חברות שלה ועם בני-המשפחה, שם היא מספרת על הרומאן שלה עם מישל. הוא ידע שהיא נפגשת עם מישל כל יום חמישי בשעה שהיא כאילו הולכת לויצו, ועוד כל מיני דברים.

לפי עצתם של הבלשים שלו, מוריס לקח את מול לוויק-אנדר לטבריה, שבוע לפני שפיצץ את הפרשה. ובי שבוע שאחרי זה הוא חיכה לה בבית, אחרי שחזרה מהפגישה עם מישל ביום החמישי, ואמר לה שהוא יודע הכל ויש לו הקלטות והוכחות. הם דיברו על

וקוקה למישל, שיעזור לאחותה לנתק את הקשרים מעברייני מסויים. זה, כמובן, היה סתם סיפור. כי אחותה גרה אז בחיפה, ולמול יש אח בחיפה שהוא שוטר ויכול היה לעזור. אבל מול העבירה את אחותה לתל-אביב, וביקשה ממישל שיעזור לה למצוא עבודה.

כך התחילו קשרים בין המישפחות. מול גם סיפרה לבעלה שיש לה ידיד, קצין-מישטרה, העוזר לאחותה, והפי גישה את מישל עם מוריס, בעלה.

הפגישה הזאת היתה טראומטית מאוד עבור מישל. ביסדרו, מישל הוא בן-כפר, והפגישה עם הבעל של המי אהבת שלו היה דבר שגרם לו לבעיה רגשית חריפה. כתוצאה מזה הוא החליט שהוא צריך להיפרד ממול. הוא אמר לה שהם צריכים להיפרד, ואומנם הם נפרדו לתקופה של כמה חודשים.

אבל מול לא נתנה לו מנוח. היא שלחה אליו שליחים וחברות שיחזירו אותו אליה. בין השליחים הללו היתה גם אחותה.

לאחות ולמישל היה רומאן קצר מאוד. כאשר מול שמעה עלי-כך היא רבה עם אחותה, ועשתה לה סקנרדל. השליחים הוסיפו לבוא ולספר למישל שאם לא יחזור למול, היא תתאבד, והחיים במישפחה שלה ייהרסו.

מישל נשבר וחזר אליה. אבל הוא היתה איתה שהיא לא תהרס את הקשרים בין המישפחות.

יום אחד מול הופיעה אצלנו בבית, כאשר מישל לא היה. היא באה עם בעלה ואמרה לי שהם רוצים להזמין אותנו לצאת איתם לקונצרט של אני ריקו מסיאס בהיכל-התרבות. הלכנו איתם ועם עוד זוג-חברים לקונצרט. מישל כעס עליה נורא, אבל היא אמרה לו שזה היה רעיון של בעלה.

למול יש עוד אחות אחת, קטנה, שמול תמיד היתה צוחקת ממנה שהיא לא-יוצלחית ולא הולך לה עם בחורים. אותה אחות ניסתה כמה פעמים להתחיל עם מישל, והוא צחק ממנה ואמר לה: "את ילדה קטנה, לכו הביתה, לכו לעבודה שלך."

נראה שהאחות הזאת כעסה על מישל ועל מול, והחליטה לנקום בהם. היא הלכה לחברה של מול ואמרה לה: "מה זה העניין הזה שמול מתעסקת עם ערבי? אין לה מספיק יהודים?" מישל היה בן-בית במישפחתה של מול. הדורים פגשו אותו וכל האחים

מישל חדר בביתו

מול היתה משוגעת על מישל!

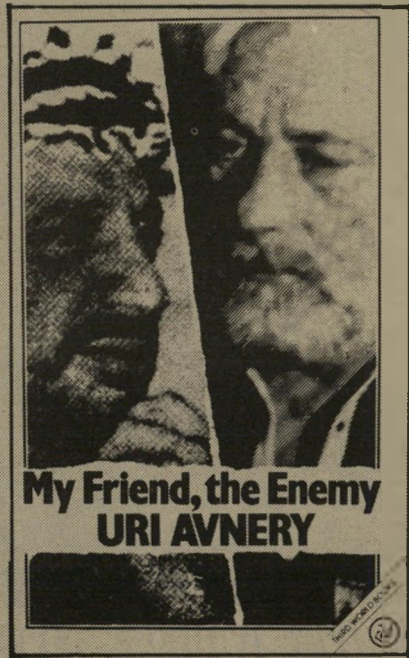

מוריס דהאן בביתו

הוא אמר לה שהוא יודע הכל!

אויבי אחי

המהדורה האנגלית של סיפורו החדש של אורי אבנרי מצויה למכירה בחנויות הספרים בארץ. המהדורה הציסטית הופיעה ותגנע בקרוב ארצה.

מתוך ההקדמה של המו"ל הבריטי:

זהו הסיפור הסנציוני של המגעים הסודיים בין קבוצה נועזת של פטריוטים ישראלים ואש"ף - כפי שהוא מסופר עליידי האיש שפתח בהם ב-1974. ושהיה לאחר מכן הישראלי הראשון שנפגש עם יאסר ערפאת.

ביוני 1982, בעיצומה של מלחמת ההלכנון, חצה אורי אבנרי את הקווים בבירות למען פגישה סנסציונית עם מנהיג אש"ף. זה היה שיאו של מיבצע סודי, שהחל שמונה שנים לפני כן, כאשר המחבר נמשך לראשונה בסודיות סודות עם פקיד אש"ף בכיר בלונדון. מגעים אלה הובילו לפגישות סודיות בארצות שונות, שהיו מעורבים בהן מלכים, נשיאים ומדינאים מחצי תריסר ממשלות. הם כללו את יצחק רבין ומנחם בגין, חסן מלך מארדוק והנשיא בורגיבה, סעיד חמאמי המנוח ועיצאם סרטאוי המנוח מאש"ף. וכן מנהיגים סוציאליסטיים אירופיים כמו ראש-הממשלה לשעבר פייר מנדס פראנס והקאנצלר לשעבר ברונו קריסקי. המדינאים האירופיים הראשונים שהתייחסו אל אש"ף ברצינות.

זהו גם סיפור אישי חם על אנשים משני הצדדים שסיכנו את חייהם, ושלמעמים הקריבו אותם, למען עניין השלום. יש בו הרבה גילויים אישיים ואמיזות מרגשות. זהו ניתוח מפי איש שיש לו התכונות הייחודיות לכתוב על כך - מי שהיה איש-מחתרת, חייל קומנדו שנפצע בקרב, חבר הכנסת הישראלית ועיתונאי בכיר. אורי אבנרי ראה מקרוב את כל ההתפתחויות החשובות בישראל מאז הקמת המדינה היהודית, והיה מעורב מקרוב ברבות מהן. הספר שלו מספר סיפור שלא סופר מעולם, הוא שופך אור על הסיכסוך המיזרחי-תיכוני, על תפקיד מעצמות-העל ועל המחלוקות הן בתוככי ישראל, הן בתוככי אש"ף כיום. חייבים לקרוא אותו כל מי שרוצים להבין את תנועת-השלום הישראלית והמאמינים כי התיקנות לשלום יציב במזרח התיכון טמונות בה וב-גורמים בתוך אש"ף.

מתוך העיתונות בעולם ובארץ:

בפרלמנט של ברנשים קשוחים, אורי אבנרי (היה) אחד האנשים המעטים שהיו להם די אומץ-לב ושכל ישר כדי לדבר עם אש"ף...

החוק שהתקבל על-ידי הכנסת, האוסר את המגעים עם אש"ף, הוא במידה מסוימת מחמאה ליוזמותיו של אורי אבנרי וידידיו. שהרי אם המיפגשים הם כל-כך אוטופיים, מדוע היה צורך לאסור אותם?

הספר רצון אנקדוטות. הן מסייעות למחברו להמתיק במשהו את המסר העיקרי. למרות הרוח האופטימית שבה נכתב הספר, המסר פסימי למדי... כמו כל כתיבתו של אבנרי, גם זו כתיבת אישיות מאוד...

זהו סיפורם של המגעים שתחילתם חשאית והמשכם יותר גלוי... אפשר לומר דברים רבים בגנותו של אבנרי, אפשר לאהוב או לשנוא אותו, אבל קשה להיות אדיש אליו... תחושת ה"רא" שונות, קורטוב של הרפתקנות, הרבה אופטימיות ולא מעט נאיביות תידלקו את הפגישות, שהיה להן כמעט קיום עצמאי, כמטרה בפני עצמה. אורי אבנרי מתרפק בנוסטלגיה, אבל גם עם הרבה ריאליזם, על השנים שחלמו ואינן...

יסי מלמן, דבר השבוע, תליאביב
אורי אבנרי הוא פוליטיקאי ישראלי בלתי-רגיל. מזה כמעט 40 שנה הוא מנהל מערכה למען הכרה במדינה פלסטינית. פגישותיו הסודיות עם ראשי אש"ף, ובמיוחד ערפאת, מתוארים בספרו החדש... הרקע שלו הופך אותו לברשיח אידיאלי עם אש"ף... רובין לוסטיג, אכזרבר, לונדון

שידור

מאחורי המיקרופון הסקופ לא שודר

גידעון רמז, הכתב המדיני של קול-ישראל, המסקר את תחום מדיניות-החוץ, ריאין לתוכנית יומן-השבוע את הר"ר מיכאל אליצור, מי שהיה שגריר ישראל באוסטריה. אליצור סיפר לו שמומחים במשרד המישפטים הגישו חוות-ידעת רישמית עוד לשר-המישפטים הקודם, יצחק מודעי, ובה אמרו שלדעתם אין די חומר מישפטי כדי להעמיד את קורט ולדהיים, נשיא אוסטריה, לדין. דבריו אלה של אליצור היו חדשים ובלתי-ידועים. רמז הודיע לעורך התורן במחלקת-החדשות ברדיו, וציפה לשמוע את הדברים במהירות-החדשות שלפני יומן-השבוע, העורך סבר שאין בי זו שום חשיבות, ולא שידר אותה.

מאחורי המידקע נשיא בדלת האחורית

יגאל גורן, הכתב המדיני של הטלוויזיה, שהצטרף למסעו של נשיא המדינה באוקיאניה ובדרום-מזרח אסיה, שב ארצה כשבירו כמיות גדולות של חומר מצולם. הוא הציע למיכאל קרפין לערוך כתבה מקיפה על ביקורו של הנשיא, שתשודר במסגרת מבט שני. קרפין הודיע לגורן שהנושא אינו מעניין. גורן לא ויתר, ודיבר עליה עם חיים יבין, מנהל הטלוויזיה. יבין הבטיח לגורן כי ימצא מיסגרת אחרת לשידור הכתבה על סיורו של הנשיא. לפני נסיעתו של חיים הרצוג, עלתה האפשרות שיבין יצטרף בעצמו למסע ויכין במהלכו סרט מקיף על הביקור בארצות השונות. יבין שקל את העניין והחליט, לבסוף, שלא לנסוע, אך

נשיא ולדהיים
לא מעניין!

נשיא-המדינה באוסטרליה
איזה מבט!

זה השתלם בבייביסי אצל רודני גרינברג, אחר הבימאים הידועים שם.

הוא בייס, בין השאר, גם את התוכניות השעה השלישית, לחם חוק, צא מזה, כולבוסק, מוקד וכתוב בעיתון. שינדל מחליף בתפקיד את שלמה גנן.

הימורים בטלוויזיה

בריון של ועדת רשות-השידור ל-תשדיר-רשות הועלתה הצעה להעביר בשידור-חי את ההגרלה השבועית של מיפעל-הפיס, המתקיימת ביום ה-חמישי בערב. בזמנו הועלתה הצעה דומה, אך מנכ"ל-הרשות התנגד. בינתיים התחילה הטלוויזיה החי נוכית לשרד מרי שבוע, ביום השלישי אחרי-הצהריים. בשידור חי את הגרלת הלוטו. ברשות-השידור החליטו להעביר את הנושא לבדיקתו של אורי פורת, מנכ"ל הרשות, ושל היועץ-המישפטי של הרשות.

ענת סרגוסטי

המעצר כמעט נמנע

כתבים ורדים מרי, שנהגו כחוסר אחריות, כמעט שטיפרו ברגע האחרון את המעצר הגדול של עובדי המוסד לילדים מפגרים ורוחמה בכפר-סבא.

ההודעה על הזוועות במוסד יצאה ביום הרביעי אחרי-הצהריים לכתבים המסקרים את משרד-העבודה והרווחה. הכתבים, שקיבלו את ההודעה לעיתונות, התבקשו שלא לעשות בה שימוש עד שיקבלו אישור לכך. נרמז כי האישור יינתן אחרי שיבצעו כל המעצרים. במקביל הוזמנו הכתבים לענייני-מישטרה למסיבת-עיתונאים במטה-המישטרה בתל-אביב בשעה 5 אחרי-הצהריים. לאלה לא הוסבר מה יהיה תוכנה של מסיבת-העיתונאים, אף מי שראה את שתי ההודעות יכול היה להבין שהן קשורות זו בזו.

כתבי גל"ץ, שחיברו גם הם את שתי ההודעות משני המישרדים השונים - המישרה והעבודה - היו בטוחים שהם עלו על סקופ בלעדי. הם סיגנו ידעיה ששודרה באחד ממבוקיה-החדשות של היום הרביעי אחרי-הצהריים. הידיעה שודרה עוד לפני שהשטרים סיימו לערוך את כל המעצרים.

אילו היה מרובר בעבריינים, אין ספק שאלה היו יכולים לשמוע על מעצרים הצפוי ברדיו ולהספיק להיעלם לפני שהשטרים היו מגיעים כדי לעצור אותם. למרבה המזל, רובר הפעם באנשים שאינם אמונים על תעלולי העולם התחתון, והם נעצרו למרות שידור הידיעה.

בראשו שמור עדיין רצונו הבלתי-רישמי של הנשיא שהביקור יוכה גם בריווח רחב יותר מאשר הדיווחים היומיים ששודרו בארץ במשך המסע עצמו.

עזבה את בית-הנשיא

תמר מורג, כתבת הטלוויזיה שסיקרה את אירועי בית-הנשיא, החליטה שלא לעסוק עוד בתחום סיקור זה. מורג נפגעה באופן מיקצועי מן העובדה שהנשיא לא צירף אותה למסע, אלא העדיף את יגאל גורן, הכתב המדיני, משום שחשב כי כך ביקורו יקבל אופי רציני יותר.

ברגע האחרון

ברגע האחרון, לפני שהואפל המיקרע והעוכרים התפזרו, הספיקה ועדת-מכרזים לשבת ולבחור בימאי ראשי לטלוויזיה.

הוועדה יקבה ביום השני אחרי-הצהריים, ומן לפני ישיבת הוועד המנהל וישיבת-המליאה הסוערת.

הם חייבים להגיע!

נדורסר

הושע רוזין, מר כדורסל, מנתח את מצבה של מכביית-לאביב, את סיכוייה באליפות אירופה ואת יכולתם של שחקניה, החמישיה הפותחת והר מחליפיה.

מה סיכוייה של מכביית-לאביב באליפות אירופה השנה?
לי נראה שהם חייבים להגיע לגמר. יש להם פוטנציאל, שחקנים שיכולים היום להתמודד עם כל קבוצה אירופית, ובעיקר עם הקבוצה הרוסית. כל מה שאני קובע לגבי מכבי, זו קביעה ממשחקיהם המיטביים שהיו להם כאן, וגם, כמובן, יחסית לקבוצות הליגה בארץ. בהשוואה לקבוצות האיטלקיות, אני חושב שיש סיכויים רבים להם לטובת מכבי. גם האיטלקים בנויים כמונו, שני שחקני-חזק אמריקאיים ברמה גבוהה. והאיטלקים הם היום טובים מהספרדים, חוץ מריאל-מאדריד. מכבי גם עולה על הקבוצות היוגוסלוביות.

מכביית-לאביב היא, לדעתך, הפרטנר לרוסים, זו קבוצה של שמונה אנשים שהם מדרג ראשון.
אם מכבי לא תיקח השנה את אליפות אירופה — זה יהיה כשלון?

אם הם לא יגיעו לגמר, זה יהיה כשלון. הם חייבים להגיע לגמר. שכן, מלבד הרוסים, מכבי היא הפרטנר לגמר אליפות אירופה.

איך אתה מנתח את יכולתם של שחקני-מכבי?

קווין מגי: הוא הקלע הטוב ביותר בשנים אחרונות. מגי הוא השחקן הטוב ביותר שמכבי רכשה אירפס כשחקן לסלים. הוא יכול לקלוע גם מבחוץ, וגם עושה עבודה טובה מתחת לסל כעת.

לי ג'ונסון: קלע טוב. למרות שמכבי חשבו שרכשו שחקן מתחת לסלים, הוא יותר טוב בהגנה.
הארווי לאסוף: הצטיין באליפות אירופה. הוא אומנם כבדתנועה, אבל כמחליף הוא אחד הטובים שיש בכל חמישיה ראשונה. כשחקן הוא יכול לשחק כמעט בכל קבוצה באירופה בחמישיה הראשונה.

מיקי ברוקוביץ: עד לפני שנתיים מיקי היה בין הטובים באירופה. הגיל עושה את שלו, ומיקי בירידה. אבל בכל זאת הוא נחשב אחד הקלעים הטובים באירופה.

מוטי ארואסטי: אומנם לא נמצא היום בשיא, אבל רוח הקרב שלו יכולה לפעמים לשנות מצב של קבוצה. הוא יכול לשנות את מצבה של מכבי מ-ראון ל-אפ.

דורון ג'מבי: היום דורון הוא שחקן בשיאו. שחקן חשוב מאוד. לדעתי, אחד הטובים. אני לא יודע אם יש בקבוצות באירופה שחקן ברמה כזו, חן ליפין: פחות או יותר מצליח

מפסידן השבוע

פרלמן

מאמן ביתר-נתניה, שמואל פרלמן, הוא מפסידן השבוע. בשבוע שעבר הצליחה ביתר-נתניה לנצח את קבוצת התחתית, מכבי יבנה. השבוע באה קבוצת-תחתית, הפועל-לוד, והביסה את הביתרים. פרלמן אמר, שקבוצתו שיחקה טוב, ביקשנו לברר איתו מה קורה בביתר-נתניה, ואלה דבריו:

כדורגל זה ספורט. המישחק שלנו נגד לוד היה יותר טוב מהמישחק נגד יבנה. אני מסכים שאפשר לשחק כדורגל טוב, אבל כל עוד הכדור לא נכנס לרשת, לא מספיק הכדורגל היפה.

אין לי בקבוצה מישחק שיכול להבקיע שערים. אני עושה כל מאמץ ומנסה כל שינוי, אבל יש בעיה. מלך השערים של הליגה הארצית בשנה שעברה, שלמה ארדי, עדיין פצוע.

אני משחק עם ילדים צעירים בלי נסיון, וכשמשחקים לא טוב, פשוט לא מבקיעים. ביתר-נתניה היתה רגילה בשנתיים, ואחרונות רק לנצח. הם לא היו רגילים בהפסדים. ההפסדים גורמים להם להתפוררות ולתיפקוד לא טוב.

אני לא בטוח שבשבת יהיה מישחק מזהיר. אבל אני מקווה שלפחות יהיו שערים, ומהצד שלנו.

תמונת השבוע

שוער ביתר-ירושלים, יוסי מינצרח, מסכל

התקפה של כפר-סבא. לידו: יעקב שורץ. הצגת השליש בבלומפילד ריתקה בשבת האחרונה 10 אלף

לא בשבת

בלומפילד!

ניסים בכר, מאמן הפועל כפר-סבא, מנתח את מישחקיהם של הבתרים. מהו, לדעתך, המישחק המרכזי? ביתר-ירושלים נגד הפועל-לוד. אביב, יותר מאשר מכביית-לאביב מול מכבי-חיפה. בעצם, הייתי אומר שארבעת המועדונים הגדולים בארץ יישחקו בשבת באותו מיגרש.

מה יהיה במישחק?

ביתר-ירושלים היא היום המובילה. מולה תעלה למיגרש הפועל-לאביב, שנמצאת במסע התאוששות, ולדעתי גם חוזרת לעצמה. הפועל-לאביב חייבת לזכור, שאם היא רוצה לחזור לצמרת הליגה, היא חייבת לנצח. תיקו לא מקדם בטבלה. זו ההזדמנות הטובה ביותר להפועל-לאביב להוכיח שהיא עדיין אלוהה.

ביתר-ירושלים נמצאת ככושר מ-צוין. המובילים שלה, אורי מלמיליאן ואלי אותנה, הם בכורים אישיים טובים, והם שמוכילים את הקבוצה בהצלחה בצ'מרת.

המיפגש הזה מסקרן במיוחד, שכן כמשר הרבה מאוד שנים, לביתר-ירושלים היה קשה מול הפועל-לאביב. ביתר היא היום הפייבוריטית, והפועל-לאביב תעשה הכל כדי לנצח אותה.

ישאר המישחקים?

מכביית-לאביב — מכבי-חיפה: קרב מעניין. מכביית-לאביב נמצאת

צופים. שחזו במשחק מהיר, יעיל ותקיף מצד שתי הקבוצות. ביתר-ירושלים פתחה פער של שלוש נקודות מיריבותיה. אחרי ניצחון 2-3 על כפר-סבא, וממי שיכה להוביל בראש הטבלה. האם תמשיך השבוע?

איך ההרגשה שלך, אחרי דף הפסד בשבת האחרונה, ודווקא לביתר-ירושלים?

מאוכזב. רציתי שהשחקנים שלי יתעלו מעל עצמם, ומה שקרה היה בדיוק ההיפך. חלק מהשחקנים לא תפקדו, לא באופן אישי ולא באופן קבוצתי. זה איפשר לביתר-ירושלים לשלוט במישחק ולהגיע למצבים מצוינים.

ביתר-ירושלים שיחקו כדורגל טוב, מהיר — וניצחו בצדק.

קריירה חדשה

● **משה בן-הרש:** שחקן ביתר-ירושלים, התחיל בקריירה חדשה. הוא מנהל בימים אלו משאומת עם חברה מיסחרית, לרגמן עבודה. בן-הרש שהוא לא רק שחקן כדורגל מוכשר, אלא גם מצייר, החליט לנסות את מזלו גם בענף הדוגמנות. עד כה ניצל את נתוניו בדוגמנות חובבנית, וכבר בעוד שבועיים אפשר יהיה לראות את תמונותיו מעטרות את תחנות האוטובוסים בארץ.

● **אנדרזי שטולץ:** השחקן הפולני שהגיע לביתר-ירושלים, יחתום ככל הנראה בקבוצה. שטולץ, ששהה בירושלים כשבועיים, ושחזר לפני כמה ימים לגרמניה, מתכוון לחזור בימים הקרובים לארץ.

נודע כי בביתר-ירושלים החליטו לשלם לשחקן כ-50 אלף דולר ברוטו לעונה. הסכום כולל גם את הכסף שתשלם ביתר למתווך הגרמני, שהביא את השחקן לארץ. בעניין עלייתו של שטולץ לארץ, הצליחה הנהלת ביתר לגייס את חיים אהרון, מנהל מחלקת העליה בסוכנות ומפעילי תנועת-החרות.

בביתר-ירושלים נשמעו השבוע הערכות כי שטולץ יישחק כבר בעוד שבועיים, כשסמל-המנונה על חולצתו, מול מכביית-לאביב.

עניי עירך קודמים

ההפסד של ביתר-ירושלים להפועל באר-שבע, לפני שבועיים, עדיין מכה גלים. בשבת האחרונה, במישחק המוקדם, כשעלו שחקני באר-שבע לכר-הרשא בבלומפילד, צעקו להם אוהדי-ירושלים: "וענונו! וענונו!" אוהדי הקבוצה הדרומית לא נשארו חייבים, ושאגו: "רפי לוי, רפי לוי!"

נידורים

● **משה בן-הרש:** שחקן ביתר-ירושלים, התחיל בקריירה חדשה. הוא מנהל בימים אלו משאומת עם חברה מיסחרית, לרגמן עבודה. בן-הרש שהוא לא רק שחקן כדורגל מוכשר, אלא גם מצייר, החליט לנסות את מזלו גם בענף הדוגמנות. עד כה ניצל את נתוניו בדוגמנות חובבנית, וכבר בעוד שבועיים אפשר יהיה לראות את תמונותיו מעטרות את תחנות האוטובוסים בארץ.

● **אנדרזי שטולץ:** השחקן הפולני שהגיע לביתר-ירושלים, יחתום ככל הנראה בקבוצה. שטולץ, ששהה בירושלים כשבועיים, ושחזר לפני כמה ימים לגרמניה, מתכוון לחזור בימים הקרובים לארץ.

נודע כי בביתר-ירושלים החליטו לשלם לשחקן כ-50 אלף דולר ברוטו לעונה. הסכום כולל גם את הכסף שתשלם ביתר למתווך הגרמני, שהביא את השחקן לארץ. בעניין עלייתו של שטולץ לארץ, הצליחה הנהלת ביתר לגייס את חיים אהרון, מנהל מחלקת העליה בסוכנות ומפעילי תנועת-החרות.

בביתר-ירושלים נשמעו השבוע הערכות כי שטולץ יישחק כבר בעוד שבועיים, כשסמל-המנונה על חולצתו, מול מכביית-לאביב.

אורי מול משה

מישחק השבוע יפגיש שוב את 2 השחקנים המוכשרים של הליגה, שני הקשרים של נבחרת ישראל: אורי מלמיליאן מביתר-ירושלים ומשה סיני מהפועל-לאביב.

אורי מלמיליאן:

זה יהיה מישחק קשה. מאז ומתמיד היתה ידיבות בין שתי הקבוצות. זה כמו מישחק דרבי. אנחנו נשחק נגד קבוצה טובה, למרות שלא פתחה טוב את העונה. אני מקווה שהם לא יכנסו לכושר שלהם, ודווקא במישחק הזה. מקווה שנגנצו. אבל בכדורגל אין תעוררת לביטון. אנחנו נשחק את המישחק הטוב ביותר שלנו. לדעתי על משה סיני: הוא שחקן מצויין. נמצא בכושר טוב. אם הוא יהיה טוב, הפועל תהיה טובה. אני מקווה שהפעם סיני לא יהיה כליכך טוב.

משה סיני:

לגבינו זה מישחק חשוב. זו נקודת תפנית. נצחקן עבודנו יצמצם את הפער בצמרת. המיפגשים בין הפועל-לאביב לביתר-ירושלים אינם דבר של מה בכך. יש הרבה מתח אישי. התחושה בקבוצה היא של מתח רב ודריכות. אנחנו מתאמנים יותר ומתכוונים לזכות בשלוש נקודות.

אני מאמין שנגנצו. למרות שביתר היא הקבוצה הטובה בשליש הראשון. אני בטוח שיהיה מישחק קשה.

דעתי על אורי מלמיליאן: אני מעריך את היכולת של אורי. מקווה שבמישחק

נגדנו הוא לא יצליח להוכיח עד כמה הוא שחקן טוב.

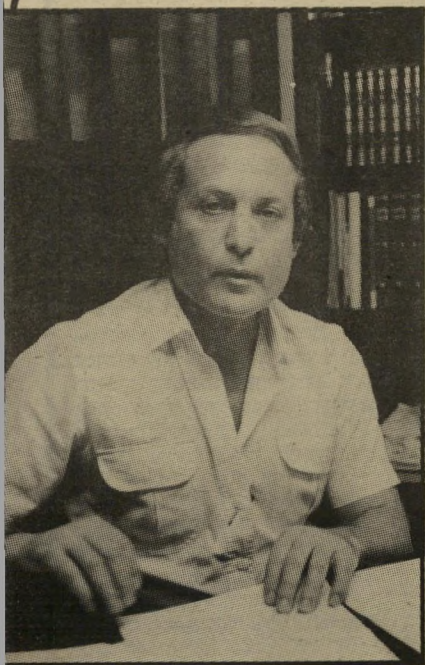
עיוות

נשים אוהבות

הסיפור הכי חם בחוגי הבהמה של תל-אביב הוא הסיפור על אהבתה של **הזמרת**. כבר שנים שהולכים סיפורים קטנים על הזמרת ועל אהבתה לבנות המין היפה, אבל בכל פעם כשמתפרסם ברכים רומאן שלה, הוא דווקא עם גבר. קודם היה לה רומאן ארוך עם **גבר** שעבד איתה קרוב, אחריו היה רומאן מאוד מפורסם עם אחד האנשים המצחיקים בארץ, והיו אפילו שמועות שמרוב צחוק הפעם זה רציני. אבל לפני שהוא הספיק לספר לה את הבריוחה האחרונה והיא הספיקה לצחוק, הם נפרדו. מאז הוא לבד והיא לבד. כבר כמעט שנה ועכשיו פיתאום רואים אותה כל הזמן, ממש בכל רגע פנוי שלה, עם **שחקנית** בתחילה שנות ה-30 שלה, בחורה עדינה, גרושה ואם. שתי הנשים העדינות נראות מאושרות מאוד האחת מהשנייה.

רק לפני שבוע התראיינ עורך-הדין **מאיר זיו** בהעולם הזה וסיפר שאין לו זמן לחיים פרטיים. מה היה הקורא צריך להבין מזה? שאין לו אהבה.

נו, אז בואו תשמעו ממני. נכון שמאיר זיו מאוד עסוק במישפט של **גיתית איזרלוב**, ולא נשאר לו זמן לחפש חתיכות. אבל כשמוחמד לא יכול לבוא אל החר, תמיד החר מגיע בסוף אל מוחמד. אז לפני שבועיים, כשרצה מאיר זיו להיכנס לאולם שבו נערך מישפט של הלקוחה שלו, הוא

מאיר זיו

— לראות מישפט פלילי

ראה אנשים צובאים על דלת האולם, ושוטרת מסבירה להם שאין עוד מקום באולם ואי-אפשר להיכנס. מאיר זיו העיף מבט לעבר המנסים להיכנס וראה ביניהם בחורה צעירה, גבוהה, בלונדית ויפה מאוד. תיכף הבין מאיר זיו שזה החר שמוחמד שלח אליו, ומיד הוא ביקש מה סטודרית שלו לפנות מקום לחתיכה האלמונית.

אחרי שעה וחצי נגמר הדיון, אבל מאיר זיו והחתיכה לא נפרדו מאז. ומי היא? אתם בטח מתים לדעת.

היא **ברכה רובין**, חיילת ועיתונאית-ספורט שכבר סיפרתי לכם עליה בעבר, כאשר נפרדה מהחבר שלה, **עופר הדר**, והחזירה לו את המתנות שקנה לה. אחר-כך שוב סיפרתי לכם שיום אחד היא הרגישה שלא בטוב והלכה לבית החולים, ושם פגשה דוקטור צעיר בשם **יורם מלזר** והתאהבה בו. עכשיו, כשהדוקטור מנסה להשתלמות בארצות-הברית, הוא השאיר כאן את ברכה לבדה. אבל כמו שאתם מבינים, לא לאורך זמן.

ככה זה אצלם, חולה, הולכת לבית-חולים — מתאהבת ברופא. הולכת לראות מישפט פלילי — מתאהבת בעורך-דין. אני מאוד מקווה בשבילה שבזמן הקרוב היא לא תרד פיתאום באמצע היום להוריד את פחדהאשפה.

שלום אהרון גניש
2.5 מיליון דולר ושיבעה דונם

הכל בגלל הטאבו

שלום אהרון גניש העמיד את הווילה ה-2.5 מיליון דולר. סיפרו לי שבהתחלה רצה לקנות את הווילה **ארנס יפת** מבנק לאומי. אבל נודע לי כי העניין לא יצא לפועל, כי לגניש לא היה עודף מחמישה מיליון דולר.

מי שהיה לו הסכום המדויק היה איל-הספנות **יולי עופר**, שקנה את הבית לעצמו ולאשתו השלישית, **רותי**. כלומר, עופר נתן לגניש את הווילה שלו ברחוב האשל ועוד מיליון דולר, וקיבל את הווילה של גניש.

החברים של עופר עוד זוכרים שאחת הסיבות לגירושיו של עופר מאשתו השנייה, **רונית יער**, היתה העובדה שהוא לא רצה לרשום את הבית

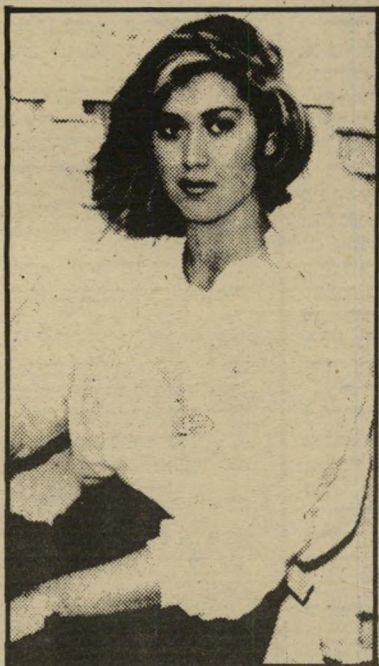

רותי ויולי עופר
על שם מי הווילה?

שלו ברחוב האשל על שמו ועל שם רונית. אלא התעקש שהבית יהיה רשום רק על שמו. עכשיו מחכים החברים לראות על איזה שם יירשם הבית החדש בהרצליה. המשתרע על שיבעה דונם. השטח הבנוי הוא כן 500 מ"ר, הבית בנוי משיש, יש לו שלוש קומות ולידו בריכת-שחיה מוקפת דקלים.

אגב, בדיוק עכשיו נישאה רונית יער ל**רבי חובל**, ושניהם עברו לגור בוויילה קטנה ברמת-השרון. לא ברקתי עדיין על שם מי רשומה הווילה.

בבוקר עם גיתית בערב עם ברכה

ברכה רובין
החיילת שבאה —

רונית יער
גם לה יש וילה

בסוף זה נודע גם לאשה החוקית

אחד האנשים המרכזיים בעולם-האמנות מחזיק במישרד גדול, ובתוכו כמה וכמה פקידות. פקידה אחת בתוך המישרד היא **אשתו** החוקית, שאיתה הוא חוזר לפעמים בערב הביתה. פקידה אחרת במישרד, **אשה נשואה** ונאה מאוד, היא אהובתו הסודית מזה 10 שנים. מה זאת אומרת סודית? הרי בארץ-ישראל אין סודות. סודית, זה רק לגבי אשתו של האיש.

אף אחד במישרד לא יכול היה להאמין שהאשה, הנמצאת גם היא במישרד, אינה יודעת שום דבר כל-כך הרבה זמן, והיו שחשבו שהאשה יודעת אבל מתעלמת בכוונה.

כל זה עד לזמן האחרון, שבו סוּרְסוּף נודע לאשה על המזכירה היושבת בחדר הסמוך. אני לא יודעת לאיזה דציבלים עלו הקולות בביתם של האיש והאשה. מה שאני יודעת הוא שתוך שבוע ימים נעלמה המזכירה הנאה והאלגנטית מהמישרד של בעלה, ואת מקומה תפסה קרובת-מישפחה.

עכשיו, סוף-סוף, כולם יודעים שהאשה באמת לא ידעה על הרומאן הסודי שהיה לבעלה במשך 10 שנים, וכשנודע לה היא סירפדה אותו לאלתר. סוף. לעת עתה, כמובן.

לפעמים היא לבד

לפני הרבה שנים חי באוסטרליה עוררדין יהודי צעיר ועשיר בשם ז'אן נתן. הוא קרא בתנ"ך והתאהב בנשים המזכרות בו. הוא החליט שהאשה שלו תהיה מישהי שתזכיר את הנשים שהיו בתנ"ך. כלומר, יהודיה בעלת עור לבן ושיער שחור. נשים כאלה, הוא הבין מייד, אפשר

יגאל ארנון
הבעל עבר לתל-אביב

למצוא בקלות בארץ-ישראל. הוא קנה טבעת של יהלום בגודל של שיבעה קאראט, ובחר איתה נסע לישראל כדי לחפש כלה.

תוך זמן קצר הוא פגש תלמידת-תיכון שענתה על כל הציפיות, תנ"כית בעלת עור בצבע החלב ושער שחור, ושמה רינה. לא הפריע לו במיוחד שהיא רק בת 17. ותוך זמן קצר הוא נשא אותה לאשה. במשך הזמן יפתה רינה ונעשתה אחת הנשים המרשימות ביותר בירושלים הבירה. נולדו להם שלושה ילדים והבעל פתח מישרד עוררדין ביחד עם עוררדין-יגאל ארנון, וכולם היו טוב מאוד.

עד שיום אחד נודע לבעל, ז'אן נתן, שאשתו היפה ושותפי הנאמן מנהלים ביניהם רומאן סוער. לנתן היה חבל לוותר על אשתו היפה, ולכן הוא מכר את דירת-הפאר שהיתה להם בירושלים וקנה בית מהודר בשיכון-צמרת בתל-אביב, שאליו העביר את המישהפחה, מתוך תיקווה שרחוק מן העין יהיה גם רחוק מן הלב. כל זה קרה מזמן, אבל אפילו אז כבר היו טלפונים ומכוניות, והרומאן בין יגאל ארנון ורינה נתן נמשך.

אחרי כמה זמן, התגרש נתן מרינה הצעירה, ונשא לאשה את מזכירתו, המבוגרת ממנו בכמה שנים טובות. אשתו של יגאל ארנון, שרינה לכית חסידות, מבצעת בנק דיסקונט, התגרשה ממנו, וכולם חשבו שהנה עוד מעט יינשא הזוג המאהוב ובא לציון גואל. אבל אז, כמו שקורה הרבה פעמים, כשהמים מפסיקים להיות גבוהים, הם גם מפסיקים להיות מתוקים.

רינה ויגאל ארנון נפרדו. יגאל ארנון מצא אשה אחרת, ותוך זמן קצר נשא אותה לאשה. רינה, לעומת זאת, פגשה את אפי ארזי, בעל חברת סייטקס. והתאהבה בו. היא נכנסה לגור עימו.

לפני שבועיים עזבה רינה את הדירה המי שותפת במגדלי דוד, ושכרה לעצמה בית קטן בשיכון-הקצינים, הסמוך לדרך חיפה. עכשיו היא שוב לבד, אבל אני לא הייתי חותמת שזה יימשך זמן רב.

קשה לו, למיסכן

השבוע פגשתי 12 איש ואשה. שישה מהם אמרו לי שבעלה הראשון של קלריטה, אשתו של אייבי נתן, היה המיליונר ג'ק נאסר. ה' שישה האחרים אמרו לי שזה קישקוש, ובעלה הראשון של קלריטה היה מישהו אחר לגמרי. נו, אז מה אני יכולתי לעשות, מלבד לעשות איזה דרינג'ירינג לאייבי נתן?

"שלום אייבי, מה שלומך?"
"אני יודע? אני חושב שאני קצת חולה."
"איזו מחלה?"
"אני יודע? אולי אני מצונן קצת."
"ואיך הנישואין שלך?"
"נורא קשה לי!"
"מה קשה לך? כולם אומרים לי שאשתך נחמדה ויפה!"

"נכון היא נחמדה, אבל לי קשה."
"במה קשה לך?"
"מה אני אגיד לך, 33 שנים הייתי לבד, ישנתי לבד, חשבתי לבד. עכשיו אני כל הזמן צריך לספר איפה הייתי, ולאן הלכתי ואת מי פגשתי, וכל זה."

"נו, ואיך תתגבר על הבעיה הזאת?"
"החלטתי לקחת את קלריטה ליריד-בש"

קלריטה ואייבי נתן
קוף, סמך, יוד, נון, הבנתו?

"לא. הוא הבדרן של בעלה הראשון של קלריטה."
"ואיך קוראים לבעלה?"
"היא עומרת ליד, או אני לא יכול להגיד את השם שלו. תכתבי: קוף, סמך, יוד, נון, הבנתו?"

במצרים. אם נהיה כל הזמן ביחד, אני לא אצטרך לספר לה איפה הייתי ועם מי פגשתי ומה עשיתי. היא תדע בעצמה."
"תגיד, מה הסיפור הזה על ג'ק נאסר? הוא היה בעלה הראשון של קלריטה?"

מה הוא מוצא בהן – ומה

לפני כמה שנים היה לו רומאן-בזק עם מונה זילברשטיין היפה, ואחרי-כך הוא חזר והיא נשארה.

בימים אלה הוא שוב בארץ. מתגורר בהילטון. בבוקר הוא ירד קצת לשטוף את גופו בבריכה, ואת עיניו בבחורות, ואחרי חמש דקות של שטיפה הוא נשטף בחום למראה זוג-רגליים מדהימות באורכן. מייד הוא חיפש מה קורה מעל הרגליים האלה, ומצא את שלומית אמיר. קצת דיבורים, קצת פיטפוטים, והם ביחד מהבוקר ועד אני לא יודעת מה.

הבעיה היתה כששלומית היתה צריכה לטוס לכמה ימים לפריס כדי לגמור שם כמה דברים בלתי-גמורים. הוא ליווה אותה לנמל-התעופה, והיא השביעה אותו לא לברוח לה פיתאום, אלא להמשיך ולשבת בבריכה בהילטון עד שהיא תחזור אליו. ואומנם, הוא יושב ומחכה. הרבה גברים יותר צעירים ויותר יפים ממנו היו יושבים ומחכים לרגליים כאלה.

שלומית אמיר
עד שתחזור מפאריס

הן מוצאות בו?

אתם זוכרים את ליאון צ'רני, החבר של עזר וייצמן, שכתב ספר על השלום בין ישראל למצרים, וכמעט הכניס את עזר לצרה צרורה, כי כולם חשבו שעזר הרליף לו ידיעות?

הצ'רני הזה הוא עוררדין אמריקאי, יהודי עשיר מאוד, אפילו בקנה-מידה אמריקאי. עד עכשיו כולם ידעו על הכסף שלו ועל החברים החשובים שלו, אבל אף אחד לא ידע כלום על החיים הפרטיים שלו, כלומר על הנשים בחייו. אז ככה: לפני הרבה מאוד שנים היתה לו אשה. אחרי-כך הוא התגרש ממנה ויותר לא ראו אותו עם נשים באמר ריקה. עכשיו מסתבר שלא ראו אותו עם נשים באמריקה כי מה שהוא אוהב באמת זה רוקא נשים ישראליות, ובכל פעם שהוא בא לארץ הוא מתאהב באחת מהן, אבל אחרי-כך הוא צריך לחזור למולדתו האמריקאית, והישראליות נש' ארות כאן.

ליאון צ'רני
מחכה לה

והובאה הביתה. מהרגע הראשון לא השתגע פונצ'ו על הדבר הקטן שלקח ממנו קצת מתשומת-הלב של בעליה-בית, ובמיוחד הרגיו אותו הקולות המשונים שהתינוקות מוציאה מהפה שלה.

תוך זמן קצר מאור למד פונצ'ו לחקות את בכיה של התינוקות, ובכל 10 דקות הוא עושה להם תרגיל. בנייה-בית יושבים במיטבה, למשל, ופיתאום הם שומעים שהתינוקות בוכה. כולם רצים לחדר, ושם מגלים שהתינוקות ישנה כמו מלאך. הם חוזרים למיטבה ואחרי כמה דקות שוב התינוקות בוכה. שוב רצים ושוב כלום, וככה כל היום. כשהתינוקות בוכה באמת, סוף-סוף, אף אחד מכנייה-מישהפחה כבר לא ניגש אליה, כי כולם בטוחים שפונצ'ו שוב משגע להם את השכל. ואגב, אפילו כשהתינוקות יוצאת לטייל עם אחד מכנייה-מישהפחה, אין שקט בבית הזה, כי פונצ'ו גם למד לחקות באופן מדויק את צילצולי הטלפון, וגם את התרגיל הזה הוא מבצע בין 50 ל-100 פעם ביום. נו, מי שרוצה תוכי בבית, אולי כל זה מגיע לו.

כרמלה, זאב,

5 ילדים, תינוקות

וחיות אחרות

לכרמלה זילברמן ולבעלה, זאב קיר שני, נולדה לפני חודש תינוקת חרשה. כבר קרו כמה דברים כאלה בעבר. אמרתי לה מזל טוב, קניתי לה מתנה לתינוקת ונגמר הסיפור.

זאת אומרת, אילו הבית של כרמלה וזאב היה בית רגיל, היה נגמר הסיפור. אבל הבית שלהם אינו רגיל בגלל כל מיני סיבות, ואחת הראשיות שבהן היא בן המישהפחה, פונצ'ו, שגר בסלון והמשתתף באופן פעיל ביותר בחיי-המישהפחה. פונצ'ו אינו אלא תוכי פטפטן וסקרן השומע כל מה שנאמר בבית, והאומר בקול רם מה שהוא רוצה להגיד.

היתה תקופה ארוכה, כשכל חמש דקות היה צורך בקוליות-קולות, קלאב איי נשרף. קלאב איי נשרף? קלאב איי נשרף? זה היה בתקופה שהמעודן של כרמלה הוצת עליידי מישהו, שטרם נמצא.

אחרי-כך, בזמן החקירות שעברו כרמלה ואחיה, משה ביטר במישהפחה, בעיקר עליידי החוקר

זאב ופונצ'ו קירשנר
חרא!"

צבי וולף, צעק פונצ'ו במשך ימים שלמים: "וולף חרא! וולף חרא!" יתור מאוחר. כשכרמלה התאוששה מהשריפה ופתחה עסק חדש בתל-אביב, וכמובן ריברה עליו בבית כל הזמן, רצה פונצ'ו לשמח אותה והיה צועק את שם העסק. כשלא היו דברים יוצא-ידופן בבית, היה פונצ'ו מסתפק בקריאת שמים של בני-הבית. כולם כבר התרגלו לקריאותיו של התוכי, והוא אינו מפריע להם. כל זה עד שנולדה התינוקת החדשה, מורן.

(המשך מעמוד 37)
אוצה, אחרי מות אמי, דאגו לספר לי על זה. זה נורא פגע בי.

אבל אני יודעת שמזל לא היתה אצלנו בבית בתקופה שלא הייתי כאן. כל השכנות הן חברות שלי, והן מכירות אותה. היא היתה מפתחת לבוא לדירה. ולכן אני לא מאמינה לכל הסיפור שהיא מספרת בחדשות.

בינתיים התייעץ מישל עם ידידים, עורכרדיין ובנימישפחה, והחליט לעי שות עיסקטיטיון ולהורות בהתחב רות עם עבריון ובהתנהגות שאינה הולמת. מישל החליט זאת אחרי שראה בעיתון אל-איתיחאד הקומוניסטי כתבה שהועתקה מהעיתון הארץ, שם היה כתוב שהוא נאשם במעשי שחיתות ושחודה. הוא פחד שזה יגיע למישפחה ולכפר, ויגרם סבל גדול להוריו.

כדי לשמור על שם-המשפחה, ולסגור את העניין, הוא החליט להורות בשני הדברים הקלים. ואומנם, בית-הדין גזר עליו עונש של 200 שקל ושבע מאסר-על-תנאי. חשבנו שכזה העניין נגמר. מישל לא נפגש עם מזל במשך התקופה שלפני המישפט, למי רות שהיא טילפנה אליו שבוע לפני המישפט.

במשך כל השנים הללו שהיה על מישל לחץ מצד מורים ולחץ של המישפט התלוי ועומד, הוא המשיך לתפקד במישרה, לפתור פרשיות קשות ולזכות בתהילה ובכבוד. אבל

ניר אחרי פציעתו *
נחשף יותר מדי

הרינונים האלה הפריעו לו בקידום ובקריירה. חשבנו שאחרי שהעניין בבית-הדין ייגמר, נחזור לחיות חיים נורמאליים, ואז באה הפצצה של חדשות, שבה מסרה מזל את כל הסיפור והכפישת אותנו.

חשבת לעצמי: מדוע האשה הזאת מכפישת בעיתונות את שמו של בעלי וגורמת לי ולילדיי להיות חשופים לכל הפרשה הזאת, בזמן שהיא מסתרת מעיני העיתונות והציבור, ומגינה על עצמה ועל ילדיה? אני לא מוצאת שיש איזו שהיא הצדקה להעלמת שמהי.

אני כבר לא יודעת מה לעשות. מההתחלה ביקש מישל ממורים שיבוא לדבר איתו כמו שני בני-אדם, שיוציא עליו את כל כעסו וכך יסגור את העניין. מישל איננו מתחמק מאשמתו. הוא יודע שעשה מעשה רע, כאשר התעסק עם אשת-איש. אבל הוא שילם כבר מספיק.

מה יועילו למורים מישפטים נוס? פיסה האם זה ישיב לאשון את הכבוד? מוטב שכל העניין יישכח, ושכולם יתחילו בחיים חדשים. הרי מורים הורס לא רק את המישפחה שלנו, הוא הורס גם את החיים שלו ושל ילדיו, שהם לא אשמים. אסור לנטור טינה לנצח. אני סלחתי למישל ולמזל, מדוע לא יכול גם מורים לעשות כן?

* העולם הזה הצטרף לדיעה זו. כששקל את פירסום הכתבה.

(המשך מעמוד 7)
במשך כמה שבועות מורטייעצבים, שבמהלכם ניסו אנשים רבים למשוך בחוטים שונים, במטרה ברורה לטרפד את המינוי. אחת האפשרויות שהועלו תה היתה מינויו של תת-אלוף גירעון מחניימי לתפקיד היועץ לענייני-טרור. מחניימי עבד כאיש-צבא במישרד היועץ במשך שנים רבות, ורבים חשבו שיהיה זה טיבעי שהוא יפשוט את מדוי ויתמנה כעצמו לתפקיד היועץ. אך כל המהלכים לא הועילו, וגיר זכה לבסוף בתפקיד. מחניימי נפטר לפני כמה חודשים.

בעל

בקאזינו

מ אז מונה לתפקיד עסק ניר בכל מיני שליחויות

כשהוא עובר ישירות עם פרס כראש-משלה. הוא ידוע כאיש-ארגון מעולה וכמבצע ממדרגה ראשונה, ועסק בעבודתו החסויה בשקט רב. אפילו ג'ורג' אשתו, לא היתה מודעת לרוב הפעילויות שבהן היה בעלה מעורב. גם היא הופתעה לקרוא באחד הבקרים בעיתון כי בעלה השתתף במישחק-הימורים בקאזינו, ביחד עם המיליארדר הסעודי עדנאן חשוקקי. עם פיצוזה של פרשת מכירת-הנשק לאיראן בכלי-התיקשורת האמריקאיים, עלה גם שמו של ניר ל-כותרות כהמוציא והמביא" בעיסקות-הנשק. ניר מילא בנאמנות את שלי-חותו של ראש-הממשלה. כל המהלכים

בוצעו לפי בקשתו של שימעון פרס, בהתייעצות עם יצחק רבין, שר-הביטחון, ובידיעתו של יצחק שמיר, אז ממלא-מקום ראש-הממשלה ושר-החוץ.

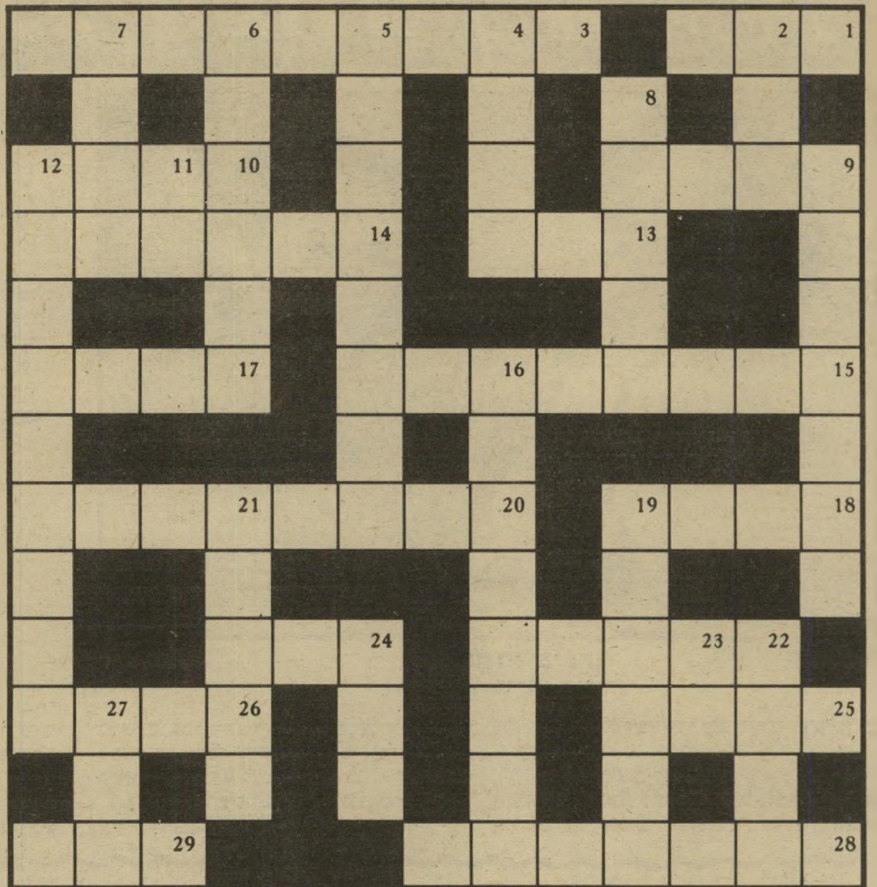
בפרשה זו, כמו בשערוריות אחרות, מחפשים שעיר-לעזאזל ש"יחזק על עצמו את כל התיק". בפעם הקודמת היה זה רפי איתן. הפעם, כך נראה, יהיה זה עמירם ניר. אך ניר היה רק המבצע. גם בנסיעותיו לטהראן (כפי שנמסר בעיתונות הורה) וגם בפגישותיו עם הסעודי חשוקקי (כנ"ל), מילא ניר את שליחותו של ראש-הממשלה, ולא פעל באופן עצמאי.

ועדות-חקירה אמריקאיות כבר התחילו בבדיקת הנושא לעומק. יש להניח שוועדות אלה יגלו את כל האמת על המהלכים שנעשו, ואת האמת על חלקן של כל הנפשות הפועלות בפרשה. חוקרים אמריקאיים כבר מתכוננים לבוא לישראל, כדי לתחקר ולתשאול אישים ישראליים.

במצב-דברים זה, שבו אין לאישים פוליטיים בישראל אפשרות להשתתף את האמת, תצא זו במהרה לאור, ואנשים כאן יירשו לענות על כמה שאלות מביכות בפרשה. קשה להאמין שכך יינצל עורו של ניר, אך ייתכן שיחד איתו יאלצו גם אחרים לשלם את המחיר.

* בין השדרן ארי אבנר והאלוף (מיל) אהרון יריב.

תשבצות העולם הזה 2570

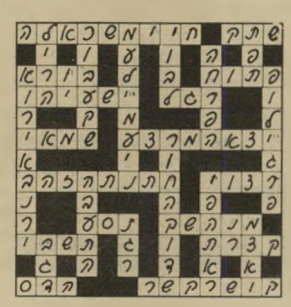
מאגרי:

- (1) מריבה ומאכל (3)
- (2) או שרון או לביא (4)
- (3) יש חדר מיוחד למטרה זאת (5)
- (4) אפילו לאסלו שרה לה (6)
- (5) אריה מעופף (7)
- (6) מינהג סוסי (8)
- (7) מגיע מדי פעם, לכל איש מילואים (9)
- (8) משותף לעני ולדני (11)
- (9) גם הרצל, גם בגין (12)
- (10) במערב, מדינה; במזרח, בירה (16)
- (11) מלך בן-גוריון (19)
- (12) פרשעת, אך עדיפה על רוצחת (21)
- (13) בבקבוק ועל הסוס (22)
- (14) האות האחרונה (23)
- (15) לשות ולעוף (24)
- (16) ררם תל-אביב, צפון בתיים (27)
- (17) שמחה בפרבר תל-אביב (4)
- (18) בכרם — פרי; בטלוויזיה (10)
- (19) אורלי (4)
- (20) האבוקדו, לא: המלפפון, כן (13)
- (21) כך קראו לנשיא המדינה בבית-הספר, כאירלנד מולדתו (14)
- (22) בין קלקיליה לטירה (15)
- (23) ... לרגליו (17)
- (24) ריטה שרה עליה (18)
- (25) יותר חכם משרה-היועץ (20)
- (26) לסוכות, להרחה ולריבה (22)
- (27) כל עיר גדולה וגם בירדן (24)
- (28) של פריצי ושל ארון ליאון (25)
- (29) עיתונאי בבית-המישפט (26)
- (30) בשומרון ולוכר בת הארון (28)
- (31) גם מנגן וגם מסגור (29)

מאגרי:

- (1) במצח, לא נעים; בתהילים, חסר עוד פרק (3)
- (2) פרס בספטמבר, שמיר (3)

פתרון תשבצות 2569

גדדי דגן

איתן עמיחי

הדברת מזיקים

במ"מ

מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים, עירפול מיוחד לארועים למניעת יתושים וחרקים מעופפים.

רחת-גן רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272 • טל. 5-6-790114

בשמירה על בריאותך ורכושך

1986

סרט הצילום האינטליגנטי

FUJICOLOR SUPER HR 100

Available in 135, 110, 126, 120 sizes

פוג'י הוא סרט צילום מפתיע בחדות תמונותיו ובעושר צבעיו. הסרט נוצר אחר מחקר ממושך במעבדות פוג'י ביפן והוא מקדים את כל המתחרים בעולם בטכנולוגיה ובתכונותיו החדשניות. פוג'י SUPER HR מתחיל עידן חדש בסרטי צילום, עם הנפעת הבכורה שלו בארץ ובעולם.

אדי מור

 FUJI FILM

צלם פוג'י ואתה בתמונה

דמוידי 3.00 שקל חריש (כולל מעור)

שנה 51

מספר 2570

א' כסלו תשמ"ז, 3.12.1986

העולם הזה

מזל
דהאן

אהובתו של

ה'יש של חדד

אשת הקצין מספרת על הרומאן של בעלה